Cena egz. 20 groszy. **Dziś dodatek „Ze świata medycyny".** 20 stron.

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika" dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 1 w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2.95 zł. miesięcznie, 8.85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3.34 zł. miesięcznie, 10.01 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6.95 zł., zagranicę 9.25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299. | Założyciel Jan Teska. | Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

Numer 125. | BYDGOSZCZ, czwartek dnia 30 maja 1935 r. | Rok XXIX.

Kłopoty gospodarcze Marjanny.

Paryż, w maju.

Sytuacja gospodarcza Francji stoi pod znakiem wielkiej ofenzywy na franka i stabilizację monetarną. Zapowiadano go dawno. Tydzień temu mieliśmy pierwsze oznaki spekulacji na zwyżkę akcji na giełdzie, obecnie zaczyna się generalny atak. Na Place de la Bourse i w kołach wielkiej finansjery roi się od mniej lub więcej sensacyjnych pogłosek na temat możliwości dewaluacji. Rozeszła się nawet po Paryżu wiadomość, jakoby obniżenie wartości franka było postanowione; premjer miał się już porozumiewać z prezydentem izby co do terminu posiedzenia nocnego, na którem, według przyjętego w nowej Europie ceremonjału miałoby nastąpić **zgilotynowanie waluty.** Mówiono o obcięciu franka o 10, a nawet o 15 procent jego obecnej wartości. Pogłoski te wywołały nawet dość silny odpływ dewiz do Belgji i Londynu oraz spekulacje na obligacjach państwowych.

Oczywiście wszystkie te alarmy są bezpodstawne. Przedewszystkiem ani rząd ani olbrzymia większość społeczeństwa nie życzy sobie bynajmniej nowej inflacji, którą uważa się słusznie **za najniesprawiedliwszy podatek ściągany z najszerszych warstw** wogóle, a klasy pracującej w szczególności. Powtóre stałości waluty francuskiej nic grozić nie może. **Frank jest najsolidniejszą monetą świata i ma 81% pokrycia w złocie.** Zapas dewiz zmniejszył się wprawdzie w ostatnich miesiącach, ale jest to fakt bez znaczenia, gdyż ilości dewiz zagranicznych są jeszcze ciągle olbrzymie. Sytuacja banków francuskich jest naogół biorąc, nawet korzystna. Niema zupełnie analogji z położeniem banków belgijskich, które trzeba było dwa miesiące temu ratować stosowaniem rozpaczliwych środków. Spekulację giełdową powstrzymano podwyższeniem stopy dyskontowej, unicestwiając w taki sposób ofenzywę przeciwko walucie. Parytet złota stanowi wreszcie zachętę do lokat oszczędnościowych, które w ostatnich czasach bardzo silnie wzrosły. **Jednem zdaniem, niema żadnych ani technicznych, ani ekonomicznych, ani nawet psychologicznych powodów, któreby groziły jakiemkolwiek niebezpieczeństwem walucie francuskiej.**

Trudności gospodarcze, które nasuwają się w obecnej chwili, mają inny podkład i dotyczą kwestyj ogólnych, związanych z planem walki z kryzysem oraz z sytuacją budżetową państwa. Rząd Flandina jak również poprzedni rząd Doumergue'a **dążył do uzdrowienia stosunków ekonomicznych przez zastosowanie deflacji, to jest zwiększenia nabywczej wartości pieniądza i tem samem obniżenia cen.** Otóż wielki ten program zdołano zrealizować tylko częściowo. Z przyczyn, których omawianie przerosłoby ramy niniejszej korespondencji — ceny we Francji obniżyły się bardzo nieznacznie, a w niektórych wielkich skupiskach, jak np. w Paryżu, wskaźnik ich nawet nie drgnął. **Stolica Francji jest ciągle jeszcze jednem z najdroższych miast w Europie,** co naturalnie odbija się ogromnie niekorzystnie na ruchu turystycznym i handlu. Ponadto okazało się, iż miał rację były minister skarbu, Renaud, kiedy twierdził, że hasło deflacji połączone z wezwaniem do wzmożonej aktywności konsumentów, nie da spodziewanych rezultatów.

Zapowiedź deflacji i spadku cen — pisał były minister skarbu — a przytem apel do kupujących, można ująć w dewize: **Kupujcie jak najszybciej i jak najliczniej, Jutro wszystko potanieje.**

Społeczeństwo francuskie jest przysłowiowo oszczędne i nic dziwnego, że w oczekiwaniu na spadek cen zmniejszyło zakupy. A wbrew temu, co głosi p. Jaquier, minister pracy, przyczyną trudności gospodarczych nie jest bynajmniej nadmiar rąk roboczych, ale spadek konsumcji. Objawu tego **zarządzenia ograniczające liczbę robotników cudzoziemskich nietylko nie usuną, ale przeciwnie, pogłębią jeszcze kryzys.** Znalezienie wyjścia z sytuacji, która pod tym względem, zwłaszcza handlowym, jest niedobra, stanowi jedną z największych trudności rządu.

Do dalszych należy konieczność **ure-**

Pokłosie polityczne z ostatnich dni.

Nowa Konstytucja dała P. Prezydentowi szerszą władzę.

Powołany ma być „minister stanu".

Projekt ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu jeszcze nie uzgodniony.

Dlaczego generał Sikorski nie był na pogrzebie?

(Od własnego sprawozdawcy parlamentarnego).

Warszawa, 28. 5.

Od śmierci Marszałka życie polityczne, raczej kulisy wielkiej polityki zostały jeszcze bardziej zakonspirowane. Do wiadomości publicznej przedostaje się bardzo mało, a nawet o takiej choćby sprawie, jak **nieobecność generała Sikorskiego na pogrzebie** dowiadujemy się dopiero z pism zagranicznych.

Jeżeli chodzi o prasę prorządową, powstrzymuje się ona od omawiania narastających z dnia na dzień sytuacyj. Można czytać wiele, ale **tylko między wierszami.** Gdy „Polska Zbrojna" i „Kurjer Poranny" wiele szpalt poświęcał nominacji i osobie nowego generalnego inspektora sił zbrojnych **Rydza-Śmigłego,** będąca do ostatniej chwili centralnym organem sanacji „Gazeta Polska" dużo miejsca poświęcała Panu **Prezydentowi, płk. Sławkowi** i innym pułkownikom.

O nastrojach w kołach prawdziwych „legunów" można było orjentować się z odbytego zebrania kół pułkowych Legjonów. Bożyszczem dla nich jest **Rydz-Śmigły** i generał **Sosnkowski.** Natomiast pułkownicy, którzy już dawno opuścili szeregi czynnej służby, pozostali w odosobnieniu.

W pierwszych dniach ub. tygodnia miała nastąpić **rekonstrukcja rządu p. Sławka.** Sytuacja się zmieniła, gdy premjer Sławek sam zgłosił się do Pana Prezydenta rychlej, niż mogła zapaść jakakolwiek decyzja w tej mierze. W przeddzień dopiero stało się wiadomem, że premjer zwołuje radę ministrów, na którem to posiedzeniu zapadła właśnie decyzja o oddaniu się całego rządu do dyspozycji Pana Prezydenta.

Niemniej jednak **rekonstrukcja rządu,** o której swego czasu pisaliśmy, **nie przestaje być aktualną.** Najprawdopodobniej stanie się to po zakończeniu obrad sesji nadzwyczajnej.

Dzisiejsza prasa stołeczna donosi, że nawiązany został jakoby bliski kontakt **z byłym premjerem prof. Bartlem** i generałem **Sosnkowskim,** co komentowane jest jako zapowiedź bliskiego ich powrotu do czynnego życia politycznego.

Z drugiej strony w rozmaitych koncepcjach politycznych wymieniane jest coraz częściej nazwisko byłego ministra **Kwiatkowskiego,** który jest drugim zkolei po prof. Bartlu powiernikiem Pana Prezydenta.

Mówi się też o nowym, oryginalnym projekcie powołania **„ministra stanu".** Zadaniem jego byłoby spełnianie roli **łącznika między Panem Prezydentem a rządem.** Nowa Konstytucja daje Panu Prezydentowi jak najszerzej pojętą władzę i wobec tego wysuwa się konieczność rozbudowania aparatu administracyjnego przy Panu Prezydencie.

Rola nowego ministra ograniczałaby się do funkcyj pośredniczej, pomocniczej i informacyjnej, jak i orjentacyjnej.

Nie wchodziłby on w skład gabinetu i byłby uzależniony wyłącznie od Pana Prezydenta.

Powołanie ministra stanu nastąpiłoby **w drodze dekretu Pana Prezydenta** w ramach reorganizacji administracji.

Przypuszczać należy, że dopiero na terenie sejmu wiele się rzeczy wyjaśni z zachowania się poszczególnych grup sanacyjnych, bowiem dotąd o wielu sprawach mówi się tylko po cichu. Jeśli chodzi o **sesję nadzwyczajną Sejmu,** to pojawiła się pogłoska, że będzie ona **odroczona do sierpnia br.** Odwłoka powstała z różnych przyczyn, m. in. stąd, **że kierownicze sfery BB chcą za wszelką cenę wystąpić w Sejmie przy uchwalaniu nowej ordynacji wyborczej, jako grupa całkowicie zgodna, jednomyślna.** W tym celu prowadzone są rozmowy z poszczególnymi posłami BB. Już na zebraniu pełnego klubu BB, które ma być zwołane w bieżącą sobotę, ta „solidarność" i „jednomyślność" ma się jawnie zamanifestować. Na ostatniem, wczorajszem posiedzeniu grupy konstytucyjnej przyjęta została **poprawka, podważająca zasadę „elitarności" wyborców do Senatu,** czemu sprzeciwiał się też swego czasu marszałek przez przyjęcie uchwały o dopuszczeniu do głosowania do Senatu tych obywateli, którzy mają **ukończone średnie wykształcenie.**

Należy jeszcze zwrócić uwagę na środową konferencję, która ma się odbyć

(Ciąg dalszy na str. 2.)

Królewscy nowożeńcy w Kopenhadze.

Po wspaniałych uroczystościach weselnych w Sztokholmie duński następca tronu książę Fryderyk przywiózł swoją nowopoślubioną małżonkę księżną Ingrid do Kopenhagi. Na zdjęciu król duński Christjan sprowadza na ląd swoją synową, za nim idzie książę Fryderyk.

gulowania budżetu i zmniejszenie deficytu. Jest on trojaki. Przedewszystkiem **deficyt zwyczajnego budżetu**, spowodowany zmniejszeniem wpływów podatkowych, które to zjawisko łączy się najściślej ze spadkiem konsumcji. **Dalej znaczny deficyt kolejowy.** Wreszcie konieczność znalezienia pokrycia **wydatków nadzwyczajnych, zwłaszcza wydatków związanych z obroną narodową. Ogółem suma poważa: 8—10 miljardów franków.** Trzeba je znaleźć i jak najszybciej.

Teoretycznie problem ten nie przedstawia zbyt wielkich trudności. Należy poprostu zmniejszyć cały szereg pozycyj w wydatkach państwowych przez wprowadzenie koniecznych oszczędności. Budżet rozdęto niesłychanie w okresie rządów radykalnych — i już Doumergue nosił się z zamiarem puszczenia w ruch „żelaznej miotły". Urzeczywistnienie tego programu postanowił przeprowadzić rząd Flandina. W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że minister skarbu, p. Germain-Martin, opracował projekt przywrócenia równowagi budżetowej **bez uciekania się do żadnych nowych podatków ani pożyczek wewnętrznych.** Ale, w celu przeprowadzenia tego programu rząd musi mieć bardzo szeroką i nieskrępowaną możność działania. **I dlatego premjer Flandin ma zamiar przedłożyć izbie prośbę o udzielenie rządowi całkowitych pełnomocnictw w zakresie finansowym, celem przeprowadzenia równowagi budżetu i uzdrowienia gospodarczego życia Francji.**

Jak już wspomnieliśmy, tego rodzaju sanacja jest teoretycznie zupełnie możliwa. Inaczej jednak przedstawia się realizacja planu Flandina **pod względem politycznym.** Przeciwko premjerowi występuje skrajna prawica, wysuwająca szereg zastrzeżeń, zwłaszcza w kwestjach polityki wewnętrznej. Flandinowi zarzuca się zbytnią pobłażliwość dla ugrupowania wspólnego frontu, niedość energiczne wystąpienia wobec demagogji, stosowanej w czasie ostatnich wyborów gminnych, wreszcie pewne, zdaniem tych kół dosyć ryzykowne pociągnięcia w polityce zagranicznej. Jednakowoż ta opozycja nie jest groźna. Gorzej przedstawia się sytuacja od strony wielkiego odłamu większości, na której opiera się obecny gabinet unji narodowej, to jest radykałów.

W stronnictwie radykalnem obserwujemy rysy, które **mogą doprowadzić do rozłamu. Różnice między Herriotem, przywódcą partji, a Daladierem i tak zwaną „grupą młodoturków" są coraz poważniejsze.** Podczas ostatnich wyborów prawe skrzydło radykałów było wierne unji narodowej, podczas gdy lewicowy odłam partji nie gardził w ostatecznej rozgrywce pomocą „wspólnego frontu", to jest socjalistów i komunistów. Ci ostatni dokładają naturalnie wszystkich starań, aby wywołać przesilenie i tem samem uchwycić możność wpływów na przyszły rząd oraz na opinję mas. Sytuacja „wspólnego frontu" po ostatnich wydarzeniach w Moskwie jest niedobra, komunizm rosyjski przechodzi gwałtowną ewolucję, w masach robotniczych zaczynają pozyskiwać coraz to większe sympatje nacjonaliści i — **czwarta, ortodoksyjna międzynarodówka Trockiego.** Jeżeli „wspólny front" nie zdoła się odegrać w najbliższym czasie na terenie izby, **zacznie się jego powolna ale stała likwidacja.** Stąd więc zdwojone wysiłki p. Bluma i Cochina, zmierzające do wytworzenia trudności rządowych. Jest to oczywiście polityka na krótką tylko metę. Najbliższe dni wykażą, czy generalna ofenzywa przeciwko rządowi unji narodowej, jaką podejmuje się na terenie izby, będzie mogła liczyć na chociażby chwilowy tylko i wyłącznie personalny sukces.

Dr. Tad. Kiełpiński.

Walki w Mandżurji.

Tokio. (PAT). Ogłoszono w Hsin-Kingu komunikat sztabu armji w Kwan-Tungu, w którym powiedziano: **Bandyci pod wodzą generała Sun-Jung-Czinga** zajęli w pierwszych dniach maja zdemilitaryzowaną strefę i przeszli poza wielki mur chiński. Wojska japońskie zaatakowały 24 maja **oddział złożony z 400 bandytów pod Mao-Szan-Kuo i zniosły go doszczętnie. Generał Sun-Jung-Czing** jest w liczbie zabitych.

Nowa Konstytucja dała P. Prezydentowi szerszą władzę.

(Dokończenie).

na Zamku **w sprawie pożyczki inwestycyjnej.** Komisarz generalny pożyczkowy poinformuje P. Prezydnnta o wyniku subskrypcji i o zamiarach zużycia tej pożyczki. Przy tej okazji ma zabrać głos minister skarbu Zawadzki, który zajmie się też sprawą zmieniającej się na rynkach światowych **sytuacji walutowej** i raz jeszcze zechce podkreślić **o niewzruszalności naszego złotego.**

Sesja nadzwyczajna Sejmu jak już donosiliśmy, rozpocznie się w dniu 4 czerwca br.

Znamienne wyjaśnienie.

Pod tytułem „Nieścisła wiadomość" pisze „Kurjer Warszawski" co następuje:

„Deutsche Rundschau" w Bydgoszczy zamieściła wiadomość, jakoby: „Bawiący obecnie w Paryżu gen. Sikorski zwrócił się na wieść o śmierci marsz. Piłsudskiego z pismem do ministerjum spraw wojskowych, czy ma powrócić do Polski, aby wziąć udział w uroczystościach pogrzebowych. Na to mu gen. Kasprzycki odpowiedział, że **jego obecność nie jest potrzebna".**

Wiadomość ta jest **nieścisła.** Gen. Sikorski przebywa bowiem obecnie na wsi w Parchaniu **pod Inowrocławiem,** skąd — jak doniósł inowrocławski „Dziennik Kujawski" — wysłał był **depesze kondolencyjne** do pani marszałkowej Piłsudskiej i do min. spraw wojsk. Na pogrzeb ś. p. marszałka Piłsudskiego udał się do Warszawy, lecz udziału w pogrzebie **z przyczyn od siebie niezależnych, wziąć nie mógł.**

Wielka wyprawa bałkańska Goeringa zaczyna przynosić owoce?!

Białogród, 29. 5. Gen. Goering przybędzie dziś z Sofji do Skoplje, poczem samochodem uda się do Ipek, siedziby patrjarchów staroserbskich, gdzie przenocuje w słynnym, średniowiecznym klasztorze Dekszan. Na noc z środy na czwartek minister Goering z małżonką zatrzyma się w Cetynje, skąd **kontynuować będzie dalszą podróż do Dubrownika.** Pobyt ministra Goeringa i jego małżonki w Dubrowniku potrwa do wtorku przyszłego tygodnia, poczem udadzą się oni **samochodem przez Mostar, Sarajewo do Białogrodu.**

Poprawa stosunków węgiersko-jugosłowiańskich.

Budapeszt, 29. 5 W miejscowości nadgranicznej Wielka Kanisza doszło onegdaj do spotkania węgierskich i jugosłowiańskich przedstawicieli władz administracyjnych okręgów naddrawskich. Narada **doprowadziła do całkowitego porozumienia we wszystkich poruszonych kwestjach nadgranicznych.** W myśl zawartego układu obustronna służba graniczna pełniona będzie w duchu wzajemnej życzliwości.

W czasie bankietu pożegnalnego na cześć delegatów jugosłowiańskich, burmistrz Wielkiej Kaniszy wskazał na wybitne cnoty narodowe obu państw, podkreślając równocześnie **doniosłe skutki pogłębienia dobrych sąsiedzkich stosunków.** Delegat jugosłowiański wyraził nadzieję, że zawarte w Wielkiej Kaniszy porozumienie stanowić będzie jedynie pierwszy etap trwałego porozumienia i przyjaźni między obu narodami.

*

(s) Wyprawa Goeringa ma do zrealizowania bardzo trudne zadanie. Niemcy, chcąc wprząc do swego rydwanu Jugosławję, muszą ją nietylko wyzwolić z

pod wpływów francuskich i oderwać od Małej Ententy, ale jeszcze pogodzić z Węgrami i Bułgarją. Ponadto trzeba również ustalić współdziałanie między dwoma ostatniemi państwami, które również różnić się mają w poglądach na szereg spraw bałkańskich.

Francuzi, czując pismo nosem, wysłali ostatnio eskadrę swej floty z odwiedzinami do Jugosławji. Czy to wiele pomogło — trudno ocenić. Jugosławja nie może się entuzjazmować ani współpracą z Włochami, swym naturalnym wrogiem, ani z Sowietami, z uwagi na uczucia wdzięczności dla rosyjskich carów. Ponadto dochodzi

sprawa mordu marsylskiego i nieukarania zabójców po dzień dzisiejszy mimo upływu 9 miesięcy!

Z drugiej jednak strony trzeba brać pod uwagę wielkie osłabienie wewnętrzne młodego państwa po stracie króla i rozsadzającą wiązadła wewnętrzne walkę między Serbami i Chorwatami. Nie ułatwia to podejmowania decyzji w dziedzinie polityki zagranicznej. Jednak pewne **oziębienie w łonie Młodej Ententy** specjalnie po wyjściu na jaw sowietofilstwa (miłości do Sowdepji) Benesza **jest już faktem.** Tak więc wycieczka Goeringa ma szanse i zaznaczające się uspokojenie między Jugosławją i Węgrami **wróży o nowych posunięciach nad Dunajem i na Bałkanach ku.., korzyści Niemiec.**

Tylko zasłużeni i wykształceni będą mogli głosować do Senatu.

Warszawa, 29. 5. (Tel. wł.) Wczoraj wznowiono obrady połączonych grup konstytucyjnych BBWR. Zakończono ostatecznie dyskusję nad projektem ustawy o wyborze prezydenta Rzeczypospolitej. Następnie przystąpiono do dyskusji nad ordynacją wyborczą do Senatu. Dyskusję tę rychło zakończono, uchwalając szereg zmian w projekcie. Najdonioślejszą poprawką którą wysunięto, jest wniosek **o przyznanie czynnego prawa wyborczego do Senatu wszystkim obywatelom, posiadającym ukończone średnie wykształcenie. Poprawka ta została przyjęta wszystkiemi głosami.**

W ten sposób rozszerzono podstawę zasady wyborczej do Senatu, którą była zasada **„elitarności".**

—:—

Chorwaci usuwają się od pracy w Skupczynie.

Białogród, 29. 5. Nowo wybrani opozycjoniści chorwaccy odbyli wczoraj pod przewodnictwem dr. Macka naradę celem ustalenia swego stanowiska w nowym parlamencie. Koła dobrze poinformowane utrzymują, że **posłowie chorwaccy uchylą się od udziału w obradach parlamentu.** Akcja medjacyjna, podjęta przez ministra finansów Stojadinowicza skończyła się niepowodzeniem.

Chorwaci, według ogólnej opinji, zmienią swe stanowisko dopiero po zagwarantowaniu im realizacji ich postulatów. W tym stanie rzeczy i opozycja serbska zwołała konferencję celem zastanowienia się nad sytuacją. Konferencja ta odbyć się ma w Zagrzebiu z **udziałem opozycjonistów chorwackich.**

List z Japonii.

Kilka słów o kulturze japońskiej.

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego")

Serję naszych oryginalnych korespondencyj z Japonji rozpoczynamy poniższemi uwagami ogólnemi, które ułatwią zrozumienie ducha Japonji. — Red.

Tokio, w kwietniu 1935.

Na umysł żadnego narodu w świecie ważniejsze wypadki dziejowe nie oddziaływują tak silnie, jak na **wrażliwy naród japoński.** Na sformułowanie takiego wniosku naprowadza mię obserwacja zmian, jakie zachodzą w umyśle ludu japońskiego od czasu wypadków mandżurskich, mających miejsce przeszło dwa lata temu. Od tego czasu myśli japońskie zdają się być skierowane stanowczo **ku obronie dawnej japońskiej kultury,** zaniedbanej wskutek zainteresowania się Japończyków cywilizacją zachodnio-europejską. Dotychczas bowiem Japończycy **nie zgłębiali gruntownie pierwiastków tej cywilizacji,** przyjmując je przeważnie bez większych zastrzeżeń. Obecnie właśnie zaczynają je badać i analizować; inaczej zaczynają je trawić i zatrzymywać z nich to, co mogą z korzyścią przyswoić dla swej kultury, a bez wahania **odrzucając to, co może ich kulturze przynosić szkodę i zahamować normalny rozwój kraju.**

Od pewnego czasu Japonja przeżywa bezsprzecznie **okres duchowego odrodzenia,** co potwierdzają także poważni myśliciele i publicyści japońscy. Odrodzenie to w myśl starojapońskiej zasady: **„wpierw cofnąć się, a dopiero potem iść naprzód"** — tak sprzecznej z europejską koncepcją postępu, który głównie dąży do podniesienia poziomu materjalnej stopy życia, zaniedbując przytem konieczność cofnięcia się wstecz celem sprawdzenia swoich duchowych i moralnych zasobów — sięga do podstaw narodowego istnienia i opierając się o nie, podejmuje z czystem sumieniem postępową akcję według pojęć zachodnio-europejskich.

Akt pierwszy tego duchowego procesu narodu japońskiego był konieczny dla wstrząśnięcia i wzmocnienia moralności narodu, narażonego bardzo poważnie na wpływy obce. Dzięki niemu właśnie akt drugi wywarł dodatni wpływ na moralny rozwój kraju. **Nie jest jednak wykluczone, że Japonja uległaby doszczętnie niszczycielskiej dla niej sile zachodnio-europejskiej cywilizacji, gdyby akt drugi nie był poprzedzony pierwszym.** On to właśnie sprawił, że organizm narodu japońskiego okazał się **tak silnym,** że mimo wchłonięcia w siebie całej masy obcych mu pierwiastków duchowych, **szczęśliwie je przetrawił i przyswoił,** nie tracąc ze swej indywidualności niczego. Świadczy to najlepiej o nadzwyczaj zdrowym organiźmie narodu japońskiego, który ocierając się często o amerykański liberalizm czy rosyjski marksizm mimo pozornych zainteresowań się nimi, nigdy nie przejął się ich pierwotną formą, lecz je przyswoił sobie w takich granicach, że prądy te, nie przynosząc mu żadnej szkody, stają się teraz znakomitą podnietą **w postępie japońskiej myśli, szukającej stale harmonijnej syntezy dla wszelkich zjawisk, jakie napotyka na swej drodze.**

Duch japoński stara się zawsze uczynić wszystko to czystem i dobrem, co jest mętne, zbrudzone i złe; stara się zawsze łączyć przeciwieństwa w organiczną całość — tworzyć zawsze z przeciwnych sobie: tezy i antytezy — syntezę. Siła zaś jego jest tak wielka, że zawsze zdolna jest wciągnąć wszelkie zjawiska do sfer ich przeznaczeń bez żadnych uszczerbków dla siebie samej. Tem sobie należy tłumaczyć ten fakt, że kultura japońska, przyswoiwszy sobie moc pierwiastków kulturalnych, nie uległa im, lecz przeciwnie wzmogła się, wytwarzając tylko w sobie dzięki nim wyższą formę.

Różnica zaś między kulturą japońską a zachodnio-europejską polega głównie na tem, że podczas gdy **kultura japońska wykazuje niezwykłą harmonję i równowagę między duchem a materją, kultura zachodnio-europejska odznacza się niesharmonizowaniem, tragiczną skłonnością do anarchji i rozkładu.** Jest to nieuchronne następstwo zlekceważenia przez cywilizację europejską praw ducha na rzecz praw postępu materjalnego. A uwydatnia się ono we wszystkich dziedzinach życia społecznego narodów o cywilizacji europejskiej, które wpadłszy w błędne koło anarchji i rozkładu, nie mają siły do wydobycia się z niego.

Rzecz zrozumiała, że każdy nieuprzedzony, rozsądny człowiek przyzna większą wartość kulturze japońskiej, która zachowuje pierwiastek stałości w procesie ciągłego postępu zawsze; jest to więc kultura przyszłości. Kultura europejska odznacza się także ciągłym postępem, ale **brak jej jest właśnie tej stałości, to też przyszłość jej pozostaje pod znakiem zapytania.**

Gdybyśmy teraz chcieli wykryć źródło siły, postępu i stałości kultury japońskiej, to przedewszystkiem musimy go szukać w historji narodu japońskiego, a raczej jego mitologji, która rozprzestrzenia się bezpośrednio na istotne dzieje państwa wschodzącego słońca.

Mitologja japońska uchodzi bowiem za prawdziwy przejaw najgłębiej włożonych uczuć i światopoglądu narodu japońskiego. A głosi ona, że w idealnem

Wniebowstąpienie Pańskie.

(Obraz Filipa Wonwermana).

10)

(Ciąg dalszy).

— Następny! — zakomenderował porucznik Kurt von Hedinger, oddając siwemu, trzęsącemu się staruszkowi paszport opatrzony zezwoleniem na wylądowanie.

Był tego dnia szczególnie roztargniony i pełnił swe trudne obowiązki z mniejszą, niż zazwyczaj gorliwością. Nie było w tem zresztą nic dziwnego. Przed kilku tygodniami podał prośbę do swych władz o przeniesienie go zpowrotem do centrali służby wywiadowczej. Miał już dosyć ckliwego życia w niewielkim i podupadającym porcie szczecińskim, który miał swój okres świetności, lecz teraz coraz bardziej tracił na znaczeniu. Długo czekał na odpowiedź, aż wreszcie dziś rano, na krótko przed udaniem się na pokład szwedzkiego statku, doręczono mu służbowy telefonogram, wzywający go do natychmiastowego przybycia do Berlina. Zaiste, nie mogło być nic lepszego!

Jednakże do odjazdu najbliższego berlińskiego pociągu były jeszcze pełne cztery godziny i trzeba było udać się do portu dla dokonania rewizyj paszportowych na dwóch statkach — szwedzkim i duńskim — które od szóstej rano czekały na redzie. Nie miał go zresztą kto zastąpić, bowiem porucznik Frank Hellwig, z którym pełnił służbę na zmianę, spał snem sprawiedliwego agenta kontrwywiadu, po odbyciu swego dyżuru.

— Następny!...

Kurt von Hedinger wypowiedział te słowa nie podnosząc głowy, z wzrokiem, utkwionym w listę pasażerów, w której pewne nazwisko uderzyło go obcem brzmieniem. Również nie patrząc i nie podnosząc głowy wyciągnął rękę po paszport, który miała mu wręczyć osoba, dopuszczona kolejno przed komisję.

Gdyby był podniósł oczy z nad stołu byłby z pewnością powiedział „następna", bowiem po siwym staruszku miejsce w kolejce zajmowała młoda dziewczyna niezwykłej urody.

Dziewczyną tą była Greta Nielsen.

Mimo, że starała się opanować i nie zdradzić swego zdenerwowania, serce waliło jej jak młotem, gdy podawała młodemu oficerowi szarą książeczkę paszportową. Nie było w tem nic dziwnego. Przechodziła przez ogniową próbę i wystarczyłyby najdrobniejsze nieformalności w paszporcie, by została zatrzymana i by plan, obmyślony misternie, zawiódł na samym wstępie. Pocieszała się jednak, że w momencie krytycznym zacznie szermować nazwiskiem generała Conrada von Strelitz, a wiedziała, że nazwisko to ma swoją wagę i zrobi wrażenie. Od tej chwili, kiedy znalazła się przed komisją portową, rozpoczynała się wielka gra, w której Greta nie miała nic do stracenia, a wszystko do zyskania. Nic do stracenia — poza życiem, ale Greta Nielsen nie myślała o tem w danym momencie.

Kurt von Hedinger otworzył książeczkę paszportową i gdy wzrok jego padł na fotografję, podniósł żywo głowę.

Był zepsuty i rozgrymaszony nieograniczonem powodzeniem, jakiem cieszył się u kobiet — nietyle ze względu na swą urodę, ile z powodu munduru oficera marynarki, który dla wielu kobiet ma nieprzeparty urok, — jednakże fotografja, jaką ujrzał w paszporcie, zelektryzowała go i szybko objął wzrokiem jej właścicielkę.

Ujrzał przed sobą wysoką, smukłą dziewczynę o zadziwiającej urodzie, ubraną w skromny, czarny kostjum podróży. Uroda jej, o której fotografja, mimo wszystko słabe dawała pojęcie, zdumiała porucznika.

— Greta Nielsen z Sztokholmu, lat dwadzieścia jeden, paszport szwedzki, półroczna wiza pobytowa, wystawiona przez generalny konsulat niemiecki w Sztokholmie.

Cywilny urzędnik przebiegł wzrokiem kolumnę nazwisk na liście pasażerów.

— Zgadza się — skinął łysą głową, poczem obok nazwiska Grety Nielsen postawił mały krzyżyk kolorowym ołówkiem. Grecie Nielsen ów mały krzyżyk wydał się symbolem jej przeznaczenia.

Kurt von Hedinger zbliżył paszport do oczu, sprawdził naklejenie fotografji i sposób przebicia jej pieczęcią. Następnie podniósł paszport pod światło, szukając, czy nie znajdzie śladu podskrobywania go lub też wywabiania starego tekstu przy pomocy chemikaljów. Robił tak z każdym paszportem.

Ta piękna, młoda dziewczyna mogła być równie dobrze Bogu ducha winną pasażerką, jak i agentką obcego wywiadu, a uroda jej przemawiała w tym wypadku raczej przeciw niej, niż za nią. Stare to szpiegowskie przykazanie, że pierwszą i najgroźniejszą bronią kobiety-szpiega powinna być uroda.

W tym wypadku jednak wszystko było w porządku. Paszport był dobry, a gdyby nawet Kurt miał jakieś podejrzenia, spojrzenie na numer wizy, wystawionej przez niemieckiego generalnego konsula w Sztokholmie uspokoiłoby go najzupełniej.

Był bowiem zwyczaj, że o ile konsul udzielał wizy osobie, budzącej jakiekolwiek podejrzenia, chociażby zupełnie niejasne i niczem pozytywnem nieuzasadnione, numer wizy wpisywano ręcznie, co było ostrzegawczą wskazówką dla władz portowych i dla wywiadu w Niemczech. W przeciwnym wypadku numer wizy zostawał odbity numeratorem. Numer wizy Grety Nielsen był właśnie odbity w ten sposób. Pan konsul generalny w Sztokholmie nie miał wątpliwości.

(Ciąg dalszy nastąpi).

i realnem, **boskiem i ziemskiem, duchowem** i cielesnem, harmonijnem **złączeniu się Boga i człowieka w osobie cesarza,** który uważany jest za rzeczywiste **wcielenie wiecznego życia, przenikającego wszechświat, tkwi pierwiastek wiecznego istnienia narodu japońskiego.** Wprawdzie cesarz jest śmiertelny, jak każda istota ludzka, ale to nic nie znaczy wobec jego cech wieczności, które **przekazuje swemu następcy,** a sam się przenosi do nieba i tam jest symbolem łączności nieba z ziemią. Ten charakter tradycyj japońskich tłumaczy nam właśnie **charakter religijnych uczuć Japończyków względem cesarza i zawsze ich gotowość do poświęcenia się dla niego.**

Cesarz Japonji odgrywa rolę nietylko głowy państwa, ale i ojca wielkiej rodziny, jaką razem tworzy naród japoński. On też troszczy się o byt ekonomiczny narodu, o jego kulturę i poziom moralny. Wszędzie działa jako duchowy wódz swego narodu, który też wiernie we wszystkiem go naśladuje.

Jak życie religijne tak i polityczne Japończyków opiera się zgoła na innych podstawach niż w Europie. **Źródłem bowiem jego jest zawsze cesarz.** On jest najwyższym kapłanem i prawodawcą. Z niego i przez niego jest wszystko. Zgodnie więc z taką tradycyjną zasadą japoński parlament powstał nie jako wynik walki między monarchą a poddanymi, co miało miejsce w niektórych krajach Europy, **ale jako dobrowolny krok cesarza, który chciał być za pośrednictwem parlamentu dobrze poinformowany o tem, co się dzieje w kraju** i czego sobie lud życzy, by tem łatwiej mógł zatroszczyć się o jego szczęście i dobrobyt.

Jak już zaznaczyłem, mitologja i narodowa historja Japonji nie są od siebie oddzielone, co ma miejsce u narodów o cywilizacji europejskiej, której filozoficzna zasada opiera się na greckim i żydowskim światopoglądzie. Grecka mitologja mówi nam, że Jowisz zabronił ludziom używać ognia, a gdy ci go nie usłuchali i ukradli bogu upragniony ogień, bóg i człowiek zrazili się do siebie wzajemnie. Legenda znów żydowska opowiada o umieszczeniu w raju przez Boga Adama i Ewy i przyzwoleniu im spożywać owoców z wszystkich drzew, prócz z drzewa wiadomości dobrego i złego. Gdy jednak pierwsi ludzie ten zakaz boski złamali, Bóg uniesiony gniewem wypędził ich z raju. Od tego czasu Bóg i człowiek oddzielili się od siebie.

Według tych pojęć idealne i realne pierwiastki, **zjawiska boskie i ziemskie, w cywilizacji europejskiej nigdy nie zgadzają się z sobą.** Inaczej jest u Japończyków. U nich bowiem **między pierwiastkami realnemi i idealnemi niema nigdy rozbieżności i dysharmonji.** Przeciwnie, między zjawiskiem boskiem a ziemskiem jest zawsze wielka zgodność i równowaga, które też właśnie stanowią źródło siły i wielkości Japonji oraz zapewniają jej trwałą przyszłość.

Aleksander Norski.

Samoloty przeciw owadom.

W lasach Szwecji urządzają co roku owady olbrzymie szkody. Obecnie, według planu znanego ornitologa prof. Trägårda, **będą samoloty rozpylać nad lasami specjalny środek trujący, niszczący owady** a nieszkodliwy dla drzew.

Nasi konserwatyści i Hitler.

W naszych ostatnich artykułach wyraziliśmy pogląd, że ostatnia mowa Hitlera znajdzie oddźwięk w pewnych kołach polskich. Dowodem tego niech będzie poniższy głos „Czasu", organu ks. Radziwiłła, przewodniczącego sejmowej komisji zagranicznej:

„Są w Polsce ludzie, którzy twierdzą, że cała propolska polityka Hitlera jest tylko bluffem. Z przedziwną naiwnością wmawiają nadal Niemcom: nie wyrzekliście się Pomorza, nie wyrzekliście się Śląska, nie wyrzekliście się Poznania, nie mogliście się tego wyrzec. I to nazywa się polityką i dalekowzrocznością! „Politykom", żyjącym w świecie własnych koszmarów trzeba zwrócić uwagę na zachowanie się Niemiec po zgonie Marszałka. Flagi spuszczone do pół masztu. Goering w Warszawie i Krakowie — podziwiać należy odwagę tego człowieka, który przecież ryzykował głowę, widoczną zdaleka, krocząc po parę godzin po wąskich uliczkach. — Kanclerz Hitler wraz z całym rządem i całą generalicją w kościele św. Jadwigi, gdy w Paryżu prezydent Lebrun nie miał czasu na udanie się do kościoła Inwalidów. I dzisiaj ci sami Niemcy, którzy niedawno nazywali Polskę „Saison-Staatem" najbardziej są zatroskani o stałość jej rządu, o trwałość stosunków, o jej stabilizację. Pakt polsko-niemiecki nic nie zmienił? Allons donc! Przekreślenie paktu polsko-niemieckiego za parę pochwał Pertinaxa i p. Radka, dla świętej zgody z pp. Strońskim i Koskowskim, dla paru toastów i paru orderów — to byłaby zbrodnia — i wobec Polski i wobec Francji, i wobec pokoju europejskiego".

*

Ostatnie zdanie należy rozumieć w ten sposób, że Polska, porozumiewając się z Niemcami, otwiera drogę do porozumienia się Francji i całej Europy z Trzecią Rzeszą, co naturalnie może być tylko pobożnem życzeniem „Czasu".

Związkowi Zachodniemu patronuje sanacja.

Kartuzy. Dnia 26 maja br. odbył się w Kartuzach zjazd działaczy społecznych z powiatów: kartuskiego, kościerskiego i morskiego, zwołany przez **Polski Związek Zachodni.**

Zjazd zagaił prezes **Komar z Somonina,** witając obecnych przedstawicieli władz **z starostą Czarneckim** na czele, przedstawicieli zarządu głównego Polskiego Związku Zachodniego, posła **Tebinkę** i licznie zebranych przedstawicieli kół lokalnych PZZ. oraz innych organizacyj społecznych.

Prezes Związku Zachodniego **Jan Dębski** wygłosił referat o położeniu międzynarodowem Polski, omawiając specjalnie **układ polsko-niemiecki o nieagresji.**

Kierownik okręgu pomorskiego Z. Z. (dawniej Z. O. K. Z.) **Olech** wygłosił referat **o sytuacji i potrzebach północnych powiatów Pomorza,** omawiając specjalnie postulaty **gospodarcze i kulturalne.**

Wreszcie p. dyr. Kudlicki przedstawił program prac PZZ. na tym terenie na najbliższą przyszłość.

Po referatach rozwinęła się szczegółowa dyskusja.

Na zakończeniee zjazdu uchwalono rezolucję, wzywającą m. in. do rozbudowania sieci organizacyjnej PZZ. na terenie Kaszub oraz podjęcia szeregu prac w dziedzinie kulturalno-oświatowej i gospodarczej.

Zjazd zgromadził około 200 osób.

Otwarcie nowej kolektury Loterji Państwowej

firmy Juljan Dzierżanowski w Warszawie.

Z Gniezna donoszą:

Onegdaj nastąpiło uroczyste otwarcie kolektury loterji państwowej firmy J. Dzierżanowski z Warszawy, mieszczącej się wraz z polskiem biurem podróży „Orbis" w lokalu przy ulicy Chrobrego 2.

Aktu poświęcenia dokonał ks. dziekan Zabłocki w obecności ks. infułata Styczyńskiego, przedstawicieli władz i urzędów, wojskowości oraz reprezentantów miejscowego przemysłu, handlu i rzemiosła w osobach p. prez. Kasprowicza, p. radcy Migdałka i p. Zakrzewskiego. Obecni również byli p. Juljan Dzierżanowski z Warszawy w towarzystwie małżonki, p. red. poseł Sacha, dyr. drukarni „Lech" p. E. Peters, p. not. Mielcarek i szereg innych osób.

W imieniu zebranych złożyli na ręce p. Dzierżanowskiego i p. Terakowskiego życzenia pomyślnego rozwoju pp.: prez. Kasprowicz, radca Migdałek, J. Zakrzewski i przedstawiciel armji, za które podziękował krótko lecz serdecznie p. Dzierżanowski z Warszawy.

Do rąk p. Terakowskiego, który przez otwarcie tej placówki przyczynił się do usunięcia poważnej luki w dziedzinie turystyczno-gospodarczej naszego grodu, wpłynął cały szereg telegramów, zarówno z m. Gniezna jak i z całej Polski.

Przyłączając się do tych życzeń, wyrażamy nadzieję, że placówka ta spotka się z należytem poparciem zarówno miejscowego jak i okolicznego obywatelstwa.

Z KRAJU.

Zgon polityka ukraińskiego. W Chełmie zmarł inżynier Antoni Wasylczuk, pierwszy prezes ukraińskiej reprezentacji parlamentarnej w sejmie, znany polityk ukraiński i działacz społeczny w byłym zaborze rosyjskim i na terenie dawnej carskiej Rosji względnie Ukrainy.

Fryzjer z Zbaraża miljonerem. W Australji zmarł bezpotomnie niejaki Abraham Aba Kornberg, dawniejszy fryzjer, bez pozostawienia testamentu, a do pozostałego po nim majątku, wynoszącym kilka miljonów funtów szterlingów zgłaszają się jego krewni, mieszkający przeważnie w Zbarażu i w Tarnopolu.

Sto karabinów maszynowych na pamiątkę. Robotnicy państwowej fabryki karabinów w Warszawie postanowili, w myśl wskazań marszałka Piłsudskiego w „wyścigu pracy" dołożyć cegiełkę do umocnienia mocarstwowego stanowiska Rzeczypospolitej, wykonując bezpłatnie 100 karabinów maszynowych, które zostaną wręczone armji polskiej.

Jubileusz pastora Kotuli. Organizacja Polaków-ewangelików w Łodzi obchodziła uroczyście jubileusz 25-lecia pracy duszpasterskiej i społecznej swego proboszcza Karola Kotuli. Jubilat, będąc duchownym na Śląsku cieszyńskim, położył duże zasługi przy krzewieniu polskości. W uroczystościach jubileuszowych wzięli udział przedstawiciele władz państwowych z wojewodą Hauke-Nowakiem na czele.

Zarząd m. Zawiercia otrzymał z Funduszu Pracy 200.000 zł na dalszą budowę kolei na odcinku Zawiercie—Poręba—Siewierz. Stan obecnych robót posunął się tak daleko, iż uruchomienie pociągów na odcinku Zawiercie—Poręba nastąpi na początku jesieni.

Cała wioska poleska chce przejść na judaizm. Do rabinatu warszawskiego nadeszło pismo jednego z rabinów z zawiadomieniem, że ludność białoruska pewnej wioski poleskiej chce przejść na judaizm. Wyjaśnili przytem, że ludność ta należy do sekty t. zw. „Sobotników", świętuje sobotę i przestrzega żydowskich przepisów religijnych.

Hiszpańskie walki byków. Jeden z impresarjów warszawskich nawiązał kontakt z trupą hiszpańskich toreadorów i zamierza sprowadzić tę trupę do Warszawy. Trupa miałaby również przywieźć ze sobą kilka sztuk rasowych sewilskich byków.

— Redaktor — widzi mi się — wstałeś dziś z łóżka lewą nogą.

— Nie przypominam sobie. Wszelako przyczyna kwaśnego humoru w czem innem. Niech pan przeczyta!

Tu podsunąłem panu Franciszkowi gazetę z artykułem o 500 uniformach angielskiego monarchy.

— Ha! Rozumiem, że można zzielenieć z zazdrości. Proszę, proszę! 500 uniformów z orderami, medalami, insygniami; poza tem mnóstwo cywilnych garniturów z przyległościami t. j. krawatami, szpilkami, spinkami...

— Otóż właśnie, panie Franciszku. Odkryłem w sobie obrzydłą żmiję zazdrości. Co za niskie uczucie! Prawda?

Hm! Najpospolitsza ludzka słabostka. Z tego jednak można się wyleczyć.

— Jak?

— Cobyś redaktor zrobił, mając te wszystkie uniformy i garnitury królewskie?

— Szkoda gadać, skoro ich nie mam.

— Ale przypuśćmy...!

— Sprzedałbym oczywiście.

— Tak bez namysłu? Za 10% wartości?

— Mam czekać, aż mi garderobę mole zgryzą?

— Co za niepraktyczny człowiek z redaktora! Ciupek przetrwał zimę i słotny maj, a teraz doczekał się, że mu goście płyną do Teatralki. Czekajże i pan z temi królewskiemi uniformami!

— Na co?

— Na konjunkturę, Albo lepiej — ja ten interes wezmę w swoje ręce. Dasz mi pan 50% brutto? Już ja na tem zrobię „majland".

— Ależ...

— Żadne „ależ"! Pytam się, czy redaktor daje 50% dochodu brutto?

— Nie mam nic naprzeciwko.

— Robimy kontrakt formalny?

— Naco?

— I ja tak myślę. Ludzie honoru, jak my... Więc redaktor dajesz 500 uniformów królewskich w moje zaufane ręce? Dobrze. Zaczynamy. Najprzód reklama. Redaktor zamieścisz wzmiankę, że ja, Franciszek X posiadam i t. d. Ja z mojej strony daję płatne ogłoszenie. Redaktor naturalnie robisz słodkie oko do Żewickiego, żeby ten tego... Już pan wiesz?

— Z przyjemnością.

— Nie przerywać! Rozpisujemy oferty do wszystkich muzeów i czekamy.

— Na konjunkturę?

— Nie przerywaj pan! Wcale nie na konjunkturę. Na odpowiedź. Tymczasem oczywiście pertraktacje z czynnikami miejscowemi. A więc redaktor pójdziesz do Bełzy i pięknemi słówkami... Już pan wiesz?

— Nic nie wiem.

— Fujara! Przecież Muzeum Miejskie pod jego berłem.

— Aha! Czy-by czegoś nie nabył?

— Tak. Poza tem zwracamy się do Stomy.

— Poco?

— Jeszcze się pyta!!! A kostjumernia teatralna?!

— A może-by tak pogadać z Gulczem?

— Racja! Sto garniturów do lombardu. Będzie gotóweczka na pierwsze potrzeby. W razie, gdyby lombard nie tego... to idziemy na Długą. Żydków nie brak. Sprzeda się jakie 10. Na początek musi wystarczyć.

— A potem, panie Franciszku?

— Potem? Jestem pewien, że z muzeów będzie więcej zamówień niż my mamy kostjumów.

— Ależ...

— Znow to „ależ"? Czekaj, redaktorze! Licząc skromnie uniform po 250 zł., to zbierzemy gotówki — 250×500 uczyni 1.250.000. Dobra nasza! Wystarczy na dwie takie wille, jak Borysa. Jedna będzie redaktora, druga moja.

— Ależ....

— Cicho! Żadne „ależ"! Jeszcze mamy cywilne kostjumy. Pomyśl pan, co za materjał! Czysto angielski. Ile to tam tego?

— Nie mam pojęcia.

— Jakto? Redaktor nie wie? Któż ma wiedzieć? Przecież ja jestem tylko pośrednikiem, a uniformy i kostjumy masz redaktor.

— Żebym to je miał!

— Cóż więc zawracasz pan kontramarę? Wprowadziłeś mnie w błąd.

— Ja? Przeciwnie. Sam pan stworzyłeś niedorzeczną iluzję, która omal i mnie nie oszołomiła.

— Bodajże cię! Trzeba mnie było pohamować.

— Chciałem, ale pan mnie nie dopuścił do głosu. Takeś się zapędził z liczeniem zysków, że...

— Tak, tak! Masz słuszność, redaktorze. Majowe powietrze, nic innego. Ha! Poniesło mnie jak Piccarda. Ależ ze mnie łatwowierny osioł.

— Grzeczność, panie Franciszku, nie pozwala mi przeczyć pańskim ostatnim słowom.

Z Wielkopolski i Pomorza

NASI SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

Inowrocław.

Nocny dyżur pełni apteka przy ul. Piłsudskiego 4.

Biblioteka Miejska czynna w dni powszednie od godz. 17—18, w soboty od godz. 19—20.

Pogotowie pożarnicze tel. 618.

Pogotowie ratunkowe: Dniem tel. 507, nocą 276.

REPERTUAR KIN:

Słońce: „Hrabia Monte Christo".

Muza: „Shańbiona".

Żołnierskie: „Złota pantera".

Żałobne zebranie Zw. Rezerwistów miasta Inowrocławia. W sali p. Muchy przy Targowisku odbyło się przy licznie zebranych członków Związku Rezerwistów uroczyste zebranie żałobne ku uczczeniu pamięci zmarłego Wodza Narodu. Przy zawieszonym na ścianie portrecie ś. p. marszałka Piłsudskiego, dwóch rezerwistów z obnażonemi szablami trzymało straż. Na zebranie przybyli m. in. prezes pow. Federacji P. Z. O. O. dr. Zborowski i inni. Zebranie zagaił prezes zarządu grodzkiego Z. R. ppor. rez. Goszczyński, odczytując orędzie Prezydenta Rzeczypospolitej. Następnie odczytali ppor. rez. Goszczyński i ppor. rez. St. Kornaszewski zarządzenie władz organizacyjnych oraz P. W. i W. F., poczem p. Drygas wygłosił okolicznościowe przemówienie. Po zachowaniu 3-minutowej ciszy odczytał prezes Goszczyński akt przyrzeczenia. W końcu podzielił się dr. Zborowski z wrażeniami, jakie odniósł ze smutnych ceremonij w Krakowie, gdzie reprezentował Federację P. Z. O. O. Kujaw.

Polski Związek Zachodni (dawniej Związek Obrony Kresów Zachodnich) organizuje w dniach 25 maja do 1 czerwca br. akcję propagandową i zbiórkową, mającą na celu: 1. Zapoznanie społeczeństwa z warunkami i sytuacją ludności polskiej na terenie Niemiec. 2. Zdobycie środków na cele propagandowe Polskiego Związku Zachodniego, w pierwszym rzędzie na pomoc kulturalną dla ludności polskiej w Niemczech. Niechaj całe społeczeństwo czynem zaświadczy swą solidarność w dążeniu do otoczenia braci z poza zachodniej granicy opieką czujną, ofiarną i troskliwą. Do udziału w tej akcji wzywa się wszystkich.

Program „Tygodnia" w Inowrocławiu. Przez cały tydzień sprzedaż broszurek p. t. **„Polacy w Niemczech"** w cenie 25 groszy oraz zbiórka na listy składkowe, które rozesłane zostały do wszystkich organizacyj, stowarzyszeń, zakładów przemysłowych i t. p. W czwartek, dnia 30 bm. (Wniebowstąpienie Pańskie) zbiórka publiczna na ulicach miasta w godzinach przedpołudniowych. Sobota, dnia 1 czerwca br. „Wieczór propagandowy" w sali Parku Miejskiego o godz. 20. Referat p. t. „Jakie zadania czekają nas wobec nowego ukształtowania się zagadnień polsko-niemieckich w chwili obecnej i bliższej przyszłości" wygłosi dr. Henryk Zborowski.

Grudziądz.

Nocny dyżur pełni apteka „Pod Łabędziem", Rynek, tel. 1242.

REPERTUAR KIN:

Apollo: „Wiktor czy Wiktorja".

Gryf: „Noc na transatlantyku".

Orzeł: „Cienie wielkiego miasta" i „Romans sekretarki".

Święto Robotnika. W ostatniej chwili przypominamy, że w nadchodzący czwartek, 30. bm. odbędzie się w Grudziądzu z okazji rocznicy uchwalenia encykliki Rerum Novarum t. zw. **Dzień Robotnika Katolickiego.** Program obchodu obejmuje dwie części: kościelną i świecką. Pierwsza odbędzie się rano w kościele farnym druga natomiast po południu w wielkiej sali Tivoli. Główny referat wygłosi ks. proboszcz dr. Pastwa.

Marsz do morza. Komenda grodzka Z. S. zawiadamia, że doroczny marsz do morza odbędzie się 29 czerwca na trasie Nowe—Gniew—Pelplin—Starogard. Termin zgłaszania drużyn upływa z dniem 4 czerwca.

Nadzwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej. Na wniosek radnych z klubu B. B. W. R. zwołane zostało nadzwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej, celem zajęcia stanowiska potępiającego w stosunku do tych radnych z klubu N. D. którzy nie przybyli na żałobne posiedzenie Rady Miejskiej w celu uczczenia pamięci I marszałka Polski ś. p. Józefa Piłsudskiego. Przebieg zebrania był dość burzliwy. W efekcie po blisko 2 godzinnej dyskusji większością głosów klubu B. B. W. R. uchwalono rezolucję potępiającą, a nazwiska nieobecnych na żałobnem posiedzeniu radnych wciągnięto do protokółu, który złożony zostanie w archiwum miejskiem.

Wielka uroczystość śpiewacza. W pierwszych dniach czerwca odbędzie się w Grudziądzu ogólnopomorski zjazd śpiewaczy połączony z uroczystością poświęcenia pomnika Stanisława Moniuszki. Jak nas informują, zjazd zapowiada się imponująco. Pod względem udziału towarzystw śpiewaczych z całego okręgu, zjazd grudziądzki przewyższy podobne imprezy które w latach ubiegłych odbywały się w Toruniu i Osiu.

Piękna uroczystość zaprzysiężenia rekrutów. Przy pięknej, słonecznej pogodzie odbyła się w niedzielę nad brzegiem Wisły uroczystość zaprzysiężenia rekrutów całego garnizonu grudziądzkiego. Na uroczystość tę przybył w komplecie korpus oficerski i podoficerski, liczni goście cywilni z p. starostą Niepokulczyckim na czele. Na placu u stóp ołtarza ustawiły się karne kompanje rekrutów oraz kompanje starszego rocznika. O godz. 10 odprawił ks. mjr. Łęga uroczystą mszę św. polową, poczem wygłosił do żołnierzy okolicznościowe patrjotyczne kazanie. Po nabożeństwie odbyła się właściwa uroczystość zaprzysiężenia. Przepiękne przemówienie o posłannictwie żołnierza i jego chwalebnej pracy ku chwale Ojczyzny, wygłosił złotousty żołnierz płk. Kustroń. Orkiestra odegrała hymn narodowy, poczem na rozkaz swych dowódców żołnierze zdejmują czapki, podnoszą dwa palce i powtarzają za kapłanem słowa przysięgi. Po przysiędze nastąpiło odebranie przysięgi od rekrutów innych wyznań. Uroczystość ta wywarła na żołnierzach niezatarte wrażenie. Udali się do koszar z jednem silnem postanowieniem: ciągłej i ustawicznej pracy ku chwale ukochanej Ojczyzny.

Aresztowany za wałęsanie się po terenach wojskowych. Patrol żandarmerji spisał kilka doniesień karnych za chodzenie po terenach wojskowch bez zezwolenia. Ostatniej niedzieli przytrzymano niej. Antoniego Witkowskiego z zawodu montera, ul. Nadgórna 13 wałęsającego się po terenach wojskowych. Ponieważ Witkowski stawił opór władzy wojskowej, osadzono go w areszcie policyjnym.

Śmiałe włamanie do mieszkania. W nocy z soboty na niedzielę włamali się nieznani sprawcy do mieszkania plutonowego Leona Paczoski, ul. Piłsudskiego 79. Łupem włamywaczy padła większa ilość bielizny oraz różne artykuły żywnościowe, ogólnej wartości 400 zł. Policja prowadzi energiczne śledztwo.

Pruszcz.

Wyniki subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej. Do dnia 10. bm. włącznie subskrybowali Pożyczkę Inwestycyjną rolnicy, kupcy i rzemieśnicy gminy zbiorowej Pruszcz na kwotę 9.800 złotych.

Kradzież. Na szkodę ubogiego gminy 80-letniego Jana Wygowskiego zamieszkałego w Pruszczu, skradziono 130 zł, które staruszek przechowywał w szafie. Kradzież dokonano w czasie, kiedy poszkodowany brał udział w wieczornem nabożeństwie majowem.

Burza z piorunami. W tych dniach przeciągała nad tutejszą okolicą burza z wichurą, ulewnym deszczem i grzmotem. W Łuszkówku uderzył grom w dom mieszkalny osadnika Brzezińskiego. Na szczęście, pożar nie zdołał zniszczyć całego zabudowania, gdyż miejscowej ochotniczej straży pożarnej udało się niebawem pożar zlokalizować. Szkody wynoszą około 2000 zł, które pokryje ubezpieczenie.

Szubin.

Nowe Koło L. O. P. P. w Piotrowie. Staraniem p. wójta Pezackiego z Sipior założono w Piotrowie pow. Szubin, Koło LOPP. Zebraniu organizacyjnemu przewodniczył wójt p. Pezacki. Referat o celach i zadaniach LOPP. wygłosił instruktor obwodowy p. Semrau. W skład nowego zarządu weszli pp.: Fr. Rakowski prezes, A. Boncel wiceprezes, Ciesielski sekretarz, Zbierański skarbnik. Ruchliwy zarząd powiatowy może się zatem znowu poszczycić dalszym sukcesem swej intensywnej pracy.

Groźny pożar. Onegdaj wybuchł groźny pożar w zabudowaniach Juljusza Gebauera w Jabłówku pow. Szubin. W krótkim czasie objęły płomienie stodołę, stajnię i szopę. Pomimo natychmiastowej akcji ratunkowej straży pożarnej z budynków pozostały tylko zgliszcza. Oprócz budynków strawił pożar jeszcze kilka maszyn rolniczych oraz 2 wozy i 38 kur. Poszkodowany oblicza straty na ca. 15 000 zł, które w całości pokrywa ubezpieczenie. Przyczyny pożaru dotychczas nie ustalono.

Pobór rekruta dla Łabiszyna miasto i gromad Dąbie Nowe, Drogosław, Jeżewo, Kępie, Kobylarnia, Koruchin, Lubostroń, Łabiszyn i Ojrzanowo odbędzie się dnia 31. bm. Dla Barcina miasto i gromad Olympin, Oporowo, Smolno Nowe, Jabłowo Pał., Obielewo, Ostatkowo, Załachowo, Barcin wieś, Dąbrówka barc., Hania i Krotoszyn dnia 1 czerwca br. Dla gromad Złotowo Nowe, Mamlicz, Młodocin, Piechcin, Pturek, Sadłogoszcz i Szeroki Kamień dnia 3 czerwca br. Komisja poborowa urzędować będzie w Łabiszynie w sali p. Dłubka.

Gruczno.

Osobiste. Stanowisko komendanta posterunku Policji Państwowej w miejscu objął p. przod. Brzeziński z Radzyna, pow. grudziądzkiego. Dotychczasowy komendant tutejszego posterunku p. przod. Kwas został przesiedlony do Nowego, na stanowisko zastępcy komendanta tamtejszego posterunku Policji Państwowej.

Dlaczego cierpiała niewinnie?

Kobieta przyznała się do niepopełnionej zbrodni.

Poznań, 28. 5. W dniu wczorajszym na wokandzie sądu apelacyjnego ukazała się sprawa Marji Aniołowskiej, która wyrokiem sądu okręgowego została skazana na 3 lata więzienia za usiłowane zabójstwo.

W Stawkach, w sąsiedztwie Aniołowskiej mieszkało małżeństwo Maciejewscy. Maciejewska podejrzewała swego męża o to, że ma romans z Aniołowską.

Dnia 7 maja ub. r. widząc przez okno mieszkania Aniołowskiej, że mąż tam się znajduje, chwyciła kamień i uderzyła w szybę, a kiedy Aniołowska i Maciejewski wyszli przed dom, obrzuciła Aniołowską stekiem wyzwisk. W pewnym momencie padły dwa strzały, raniąc Maciejewską w prawe ramię i udo.

Na rozprawie sądowej Aniołowska przyznała się, że pod wpływem silnego wzruszenia strzeliła do Maciejewskiej.

W sądzie apelacyjnym sprawa przybrała zupełnie inny obrót, albowiem Maciejewski przysłał list, w którym przyznaje się do oddania strzałów w kierunku żony, a Aniołowska wzięła winę na siebie, gdyż przypuszczała, że zostanie jej wymierzony łagodny wymiar kary.

Sumienie jednak nie pozwalało Maciejewskiemu, ażeby z jego przyczyny cierpiała niewinnie kobieta i prosi o wymierzenie mu kary.

Wobec powyższego rozprawę odroczono.

Za grosze nabywał od dzieci cenne przedmioty.

Tczew. W ub. poniedziałek na ławie oskarżonych przed sądem grodzkim zasiadł handlarz starzyzny Alfons Jastrzębski z Tczewa, któremu akt oskarżenia zarzucał niewinne na pozór paserstwo.

Rozprawa sądowa wykazała, że pomysłowy kupczyk Jastrzębski od 12 letniego chłopczyka nazwiskiem Szwarc kupił pochodzące z kradzieży od Szczypińskiego koła rowerowe oraz narzędzia stolarskie, wartości 80 zł za 55 groszy.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy, sąd skazał pomysłowego kupczyka Jastrzębskiego na 3 miesiące aresztu z zawieszeniem na 5 lat.

Samostrzel.

Wśród inwalidów. Przebieg dość ożywiony miało tegoroczne walne zebranie miejscowego Koła Zw. Inwalidów Wojennych R. P. Walne obrady zagaił przy licznym udziale członków przewodniczący p. Józef Mikietyński, który scharakteryzował działalność Koła i wygłosił obszerny referat. Po załatwieniu szeregu spraw związkowych dokonano wyboru nowego zarządu a mianowicie. Mikietyński Józef przewodn., Czwojda Józef zastępca, Benedykt Mikołajewski sekretarz, Józef Adamski zastępca, Stanisław Cikowski skarbnik, Jan Wika zastępca, oraz dalszych członków zarządu. Jan Stybba przewodn., Wal. Włódarczyk, Ludwik Strzałkowski, Jan Kowalski, Jan Borzych, Józef Strzałkowski, Szymon Dobosz, Bolesław Gieczela, Jan Dobosz, Franciszek Szewc.

Chojnice.

Znalezienie urny. Przy odwodnieniu jeziora Zakonnego znaleziono podczas prac urnę, pochodzącą z bardzo dawnych lat. Cenne wykopalisko odstawiono do muzeum regjonalnego.

Otwarcie sezonu żeglarskiego. W najbliższy czwartek (Wniebowstąpienie Pańskie) nastąpi uroczyste otwarcie sezonu żeglarskiego. Pdogram przewiduje nabożeństwo, podniesienie bandery, chrzest i defiladę łodzi.

Obława na włóczęgów. W ostatnim czasie policja prawie codziennie zarządza obławy na włóczęgów, których odprowadza się do aresztów. Ostatniej niedzieli znowu przytrzymano liczną grupę włóczęgów, z pośród których bardzo często rekrutują się najgorsze elementy przestępcze.

Świecie.

Osobiste. Na międzynarodowy kongres kas oszczędnościowych wyjechał ze Świecia p. dyr. Leon Donarski, dyrektor Kom. Kasy Oszczędności powiatu świeckiego.

Z posiedzenia rady miejskiej. Pod przewodnictwem tymczasowego burmistrza p. Kowalskiego odbyło się w ub. piątek posiedzenie rady miejskiej, przy udziale 14 radnych. Wyrażono zgodę na urządzenie targowiska na terenie gdzie dotąd odbywały się targi na bydło i konie, na placu przy Wdzie. Prace ziemne na targowisku zostały już rozpoczęte. Uchwalono statut podatku od widowisk i zabaw. Dłuższą dyskusję wywołał projekt przedłożony przez p. burmistrza, by na terenach miejskich założyć sady owocowe oraz stawy rybne. Dalej nastąpić ma uporządkowanie ulicy Wodnej oraz wybrukowanie całej ulicy Polnej. Prace te mają być rozpoczęte jeszcze w bieżącym sezonie, by dać możność zatrudnienia miejscowym bezrobotnym. Wreszcie uchwaliła rada statut dotyczący stosunków służbowych urzędników miejskich.

ZMARLI.

Ś. p. **ks. radca Jan Felski,** proboszcz w Szynwałdzie.

Ś. p. **Stefan Brzeziński,** członek Pocztowego P. W. w Poznaniu.

Z Gdyni i wybrzeża.

REPERTUAR KIN:

BAJKA: Una Merkel i James Dunn w „Szczęściu na ulicy".

CZARODZIEJKA: Polski film p. t. „Czarna perła", w roli głównej Bodo.

MORSKIE OKO: „Marzące usta".

POGOTOWIA:

Pogotowie lekarskie dla nagłych wypadków tel. 12-40 i 22-12.

Lekarz dyżurny — tel. 12-40.

Bibljoteka publiczna w willi „Tusia" czynna codziennie od godz. 15—19 za wyjątkiem niedziel i świąt.

Wypadki pożaru i inne tel. 17-08.

Gabinet komendanta i kancelarja tel. 20-22.

Telefon nr. 14-60 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego" w Gdyni, ul. Starowiejska 19.

Miejskie Zakłady Elektryczne — tel. 29-67.

Lekarzy domowych wzywać: przed południem do godz. 11, po południu do godz. 18.

Dyżury nocne od godz. 20 do 8 rano pełnią: Kosakowo, Stefanowo, Piwoszyno i Suchy dla okręgu obejmującego Chylonię, Demptowo, Cisowo, Dębogórze, Rewa, Mosty, Mechlinki, Dwór — dr. Dobrowolski; dla okręgu Kol. Obłuże, Kol. Oksywie, Stewart, Nowe Obłuże dr. N. N.; dla Oksywia — dr. Tamaszunas; dla Rumji, Zagórza, Redy, Ciechocina, Łęczycy i Kazimierza — dr. Bogucki.

Niemiłe spotkanie. Przed kilku miesiącami dokonano w kiosku Grzegorzewskiego przy ul. Starowiejskiej włamania. Łupem padły wówczas wyroby monopolowe i słodycze, które policji udało się odnaleźć u pasera i ustalić w toku dochodzenia nazwisko włamywacza. Był nim dobrze znany policji Bronisław Genskow, który po dokonaniu włamania ulotnił się z Gdyni i za teren swej działalności obrał sobie Katowice. Wraz z innymi ptaszkami wracającemi z południa nad wybrzeże i wobec zbliżającego się sezonu letniego, powrócił też do Gdyni i ten miły ptaszek. Prześladował go jednak pech, gdyż prawie jakby na spotkanie jego wyszedł jeden z tutejszych funkcjonarjuszy wydziału śledczego. Przyjemność i radość z tego spotkania się dwóch znajomych była jednak tylko jednostronna i to nie po stronie Genskowa, gdyż skoro tylko zobaczył zbliżającego się do niego „znajomka" powierzył los swój szybkim nogom, co mu się jednak nie powiodło, gdyż „znajomek" miał jeszcze szybsze nogi, wobec czego Genskow znalazł się wkrótce w czułych jego objęciach, z których trudno już było się wywinąć. Koszta tego spotkania zapłaci „wędrowny ptaszek" kilkomiesięcznem więzieniem.

Elektrotechnik rażony prądem. Elektromonter Feliks Szulc z Gdyni, lat 21, zakładał w Orłowie Morskiem przewody elektryczne. W pewnym momencie porażony został śmiertelnie prądem, a przyczepiony do słupa pasem ochronnym zawisł na nim. Koledzy, zauważywszy wypadek, weszli na słup, zdjęli już tylko zwłoki Szulca.

Jeszcze legenda o niemieckich krzyżach honorowych.

Mimo pożałowania godnych krwawych zajść, jakie przed kilku tygodniami się rozegrały **w Orłowie i Wejherowie**, a które były raczej odruchową reakcją na brutalne akty teroru partji narodowo-socjalistycznej w Gdańsku i na liczne prowokacje w czasie wyborów, **agitacja hitlerowska na polskiem wybrzeżu nietylko nie osłabła, lecz dalej się rozszerza** t. zw. kupno i łowienie dusz, wśród mniej uświadomionych narodowo sfer ludności kaszubskiej, rozmaitemi **obietnicami korzyści materjalnych.**

Mimo zdezawuowania w prasie polskiej, celowo rozsiewanej plotki o nadaniu **krzyża honorowego** przez rząd Rzeszy niemieckiej **b. żołnierzom armji niemieckiej,** do którego to krzyża przywiązany miał być żołd honorowy, dotychczas jeszcze emisarjusze narodowego socjalizmu niemieckiego znajdują łatwowiernych dudków między ludnością kaszubską, która za tą oszukańczą obietnicę, podpisuje deklaracje o swej rzekomej przynależności do narodowości **niemieckiej** i niemieckim języku ojczystym, oraz wnoszą podania o przyznania im niemieckiego krzyża honorowego.

Otóż jeszcze raz wyjaśnić musimy, że ustanowiony przez zmarłego marszałka Hindenburga krzyż honorowy, nadawany jest **jedynie obywatelom niemieckim** i że z nadaniem tego krzyża **nie jest połączony żaden żołd honorowy ani zapomoga.**

Uważamy za nasz obowiązek przestrzec tych mało uświadomionych obywateli polskich, którzy dają się wziąć na ten oszukańczy „kawał" narodowych socjalistów niemieckich, a narażają się lekkomyślnie na przykre konsekwencje ze strony władz polskich.

Z okazji poświęcenia szybowców **„Kaszub" i „Gdynia"**, dokonanego dnia 12 maja br., podkomitet kaszubski przy L. O. P. P. w Gdyni zebrał z dobrowolnych darów kwotę 670 zł Z kwoty tej wypłacono 143,80 zł na pokrycie kosztów (zaproszenia, flagi i kokardki), zaś kwota 520 złotych została przekazana obwodowi morskiemu L. O. P. P. w Gdyni na cele popierania szybownictwa na wybrzeżu polskiem. Reszta w sumie zł 6,20 pozostaje na koncie 4292 K. K. O. w Gdyni podkomitetu kaszubskiego, na które prosi podkomitet składać dalsze składki dla rozwinięcia zapoczątkowanej akcji rozwoju szybownictwa na wybrzeżu.

Na wybrzeżu polskiem sezon zaczyna się już w połowie maja i trwa do 1 października. Ze względu na to, że z dniem każdym coraz więcej przybywa letników na półwysep helski, wyjaśnić należy, iż taksa kuracyjna obowiązuje we wszystkich kąpieliskach w tej części wybrzeża od 15 czerwca do 1 września każdego roku. Pozostałe okresy są wolne od taksy kuracyjnej.

Statek szkolny „Dar Pomorza", znajdując się obecnie na oceanie Indyjskim, otrzymał wiadomość o zgonie marszałka Polski Józefa Piłsudskiego dopiero 17 maja. Na statku, okrytym żałobą, odbyła się msza żałobna. W dniu 20 bm. w południe statek znajdował się pod 20°3' południowej szerokości geograficznej i pod 84°35' wschodniej długości geograficznej, płynąc z Australji na wyspę Mauritius.

Pierwsza egzekucja w Gdyni

Morderca bezrobotnego Antoni Wiśniewski zawiśnie na szubienicy.

Prośba o łaskę Pana Prezydenta pozostała bez uwzględnienia.

Gdynia, 29. 5. (Tel. wł.). Wczoraj stało się wiadomem, że Pan Prezydent nie skorzystał z prawa łaski wobec Antoniego Wiśniewskiego, robotnika portowego z Gdyni, który zamordował bezrobotnego Stanisława Ściuka i zrabował mu 200 zł.

Sąd okręgowy w Gdyni skazał Wiśniewskiego na karę śmierci. Sprawa przeszła przez wszystkie instancje sądowe i wyrok został utrzymany w mocy. Pan Prezydent z prawa łaski nie skorzystał, wobec czego wyrok zostanie wykonany. Będzie to pierwsza egzekucja, dokonana przez kata Brauna na terenie Gdyni.

Po zwycięstwie wyborczem komunistów pod Paryżem.

Laval w Moskwie: — Bardzo mi tu było miło wśród panów. Szkoda tylko, że Moskwę od Paryża dzieli tyle kilometrów.

Stalin: — Ee, teraz nie jest tak źle Przecież po wynikach ostatnich wyborów do rad miejskich Moskwa znajduje się na przedmieściach Paryża.

N. R. A. jest niezgodna z konstytucją Stanów.

Waszyngton, 29. 5. (PAT) Trybunał najwyższy uznał jednomyślnie **za akt sprzeczny z konstytucją, udzielenie prezydentowi Rooseveltowi przez kongres pełnomocnictw, upoważniających go do stworzenia N. R. A.** (National Recovery Administration) i narzucenia przemysłowi prywatnemu kodeksu, regulującego warunki pracy i płac. Decyzja ta kładzie faktycznie kres istnieniu N. R. A.

Richberg, szef N. R. A. odmówił dziennikarzom wypowiedzenia się w sprawie decyzji trybunału. W kołach rządowych **decyzję tę uważają za kompletną klęskę rządu.**

Waszyngton, 29. 5. (PAT) Trybunał najwyższy uznał, że ustawa, uchwalona w końcu r. ub. o **pięcioletniem moratorjum dla hipotecznych długów rolniczych, jest sprzeczna z konstytucją.** Długi te wynoszą około **12 miljardów dolarów.**

Roosevelt odwoła się do kongresu.

Waszyngton, 29. 5. (PAT) Po odbyciu konferencji z prezydentem Rooseveltem, prezes N. R. A. — Richberg oświadczył, że **w uwzględnieniu postanowień najwyższego trybunału obowiązkowe stosowanie kodeksów N. R. A. będzie niezwłocznie wstrzymane.**

Paryż, 29. 5. (PAT) Ag. Havasa donosi z Waszyngtonu, że rząd St. Zjednoczonych nosi się z zamiarem **odwołania się do kongresu, lub nawet bezpośrednio do narodu amerykańskiego w związku z decyzją trybunału najwyższego.** Wydano polecenie wstrzymania wszelkich kroków przeciwko osobom, które nie zastosowały się do przepisów N. R. A. Jak się wydaje, **kongres udzieli prezydentowi swego poparcia, bowiem pomiędzy Rooseveltem a przywódcami demokratów osiągnięto porozumienie w sprawie przedłużenia działalności N. R. A. na okres dwuletni.**

Londyn, 29. 5. (PAT) Prasa angielska przywiązuje wielkie znaczenie do wczorajszej decyzji trybunału najwyższego w sprawie N. R. A. Dzienniki przewidują, iż prezydentowi Rooseveltowi **nie pozostanie nic innego, jak przedłożenie kongresowi pewnych zmian w obecnej ustawie N. R. A. celem uzgodnienia jej z konstytucją i nienarażania się na przyszłość na tak przykre niespodzianki.** Dzienniki podkreślają, że orzeczenie trybunału najwyższego stanowi **poważny cios dla autorytetu Roosevelta i znacznie osłabia jego pozycję na przyszłość.**

SZCZYT DOBREGO WYCHOWANIA.

— Hallo, drogi panie, pan zostawił swój nóż.

Urzędnikowi nie wolno zarabiać ubocznie.

Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok w sprawie nadużyć przy dostawie ramek metalowych do biletów okresowych, używanych na kolejach. Ramki te, wbrew zarządzeniu min. skarbu i min. kolei, były obstalowane przez **kierownika wydziału taryfowo-handlowego gdańskiej dyrekcji PKP Edwarda Schaeffera,** w **wiedeńskiej** firmie „Donner", która dostarczała zamówienia przez **gdańskie** biuro transportowe „Meteor". W wygórowanej cenie za ramki ukryta była **prowizja** dla Schaeffera.

Sąd okręgowy skazał Schaeffera **na 1 rok więzienia i 3 lata pozbawienia praw** oraz zarządził od niego na rzecz PKP 36 tys. zł powództwa cywilnego.

Wonscha, właściciela firmy „Meteor", uniewinniono, gdyż sąd nie znalazł dowodów świadomego działania przestępczego.

Opóźnienie robót publicznych.

Warszawa. (Tel. wł.) Liczne roboty publiczne i inwestycyjne, finansowane przez Fundusz Pracy, uległy opóźnieniu wskutek niedostatecznego przygotowania technicznego. Dotyczy to m. in. robót drogowych, budowy mostów, regulacji i obwałowania rzek. Niektóre z tych robót zostały wprawdzie podjęte w maju, ale nie w rozmiarach przewidzianych. Tam, gdzie według ustalonego programu znaleźć miało zatrudnienie około 400 ludzi, pracuje zaledwie 100 lub nawet mniej osób. Podjęte zostały interwencje celem jak najszybszego uruchomienia robót na zaprojektowaną skalę. Jak słychać, istnieją widoki, iż będzie to uskutecznione dopiero w połowie czerwca.

Nowe „błyskawiczne" samoloty.

Warszawa. (tel. wł.) Polskie linje lotnicze zamówiły w Ameryce dwa błyskawiczne samoloty Douglasa. W lipcu uda się do Ameryki komisja odbiorcza, gdyż budowa tych samolotów jest już na ukończeniu. Zastosowane one będą na naszych linjach lotniczych już jesienią. Samolot Douglasa rozwija szybkość 350 km. na godzinę.

Wiadomości kościelne.

Archidiecezja poznańska.

Ks. kardynał Prymas zamianował ks. radcę St. Michalskiego proboszcza w Śremie dziekanem dekanatu śremskiego.

W zarząd otrzymali: ks. B. Bryliński dotychczasowy wikarjusz w Ostrowie parafję w Olszowie; ks. Br. Siczyński, dotychczasowy proboszcz w Wielkich Strzelcach parafję w Gostyniu.

Wizytatorem nauki religji w szkołach powszechnych został mianowany ks. administrator Ign. Węcławski.

Na wikarjat powołani: ks. Józef Banaszak z Jutrosina do Odolanowa; ks. Seweryn Garyantesiewicz z Brodów do Leszna; ks. Antoni Helka z Nowego Tomyśla do Cielczy; ks. Florjan Jaskulski z Bogdaja do Grodziska; ks. Jan Ren z Cielczy do Brodów; ks. Marjan Rywoldt z Grodziska do Ostrowa; ks. Aleksander Zygmański z Leszna do Jutrosina.

Aresztowanie za obelżywe wyrażanie się po zgonie śp. marszałka Piłsudskiego.

Nowe n. W. Za obelżywe wyrażanie się w stosunku do osoby zmarłego marszałka śp. Józefa Piłsudskiego, został ostatnio aresztowany robotnik Szróbka z Bzowa i osadzony w tutejszym areszcie sądowym. Sąd zawiesił nad wymienionym areszt śledczy.

Tczew.

Osobiste. Znany i długoletni naczelnik oddziału mechanicznego w Tczewie inż. Adolf Wędołowski przechodzi z dniem 1 czerwca br. na emeryturę.

Za zniewagę Narodu Polskiego. Za lżenie i zniewagę Narodu Polskiego, przez wydział karny sądu okręgowego na sesji wyjazdowej w Tczewie skazana została Gertruda Sobolewska, lat 34, z Tczewa na 1 miesiąc bezwzględnego aresztu.

Nawet w kościele grasują złodzieje. W kościele św. Józefa na Nowemmieście w czasie porannego nabożeństwa nieznany dotychczas sprawca skradł pogrążonej w modlitwie 38-letniej Józefie Małachowej z Tczewa torebkę skórzaną wartości 14 złotych.

6 miesięcy bezwzględnego więzienia za brutalny napad. Sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Tczewie rozpatrywał sprawę karną znanego na bruku tczewskim awanturnika 23-letniego robotnika Józefa Tyla z Tczewa, który w gmachu sądowym usiłował pobić świadka oskarżenia 12 letniego Pruskiego, czemu zapobiegł woźny sadowy Łobocki. Awanturniczy Tyl w odpowiedzi na zwróconą mu uwagę rzucił się nań i pięścią pobił go po twarzy. Sąd wydał wyrok skazujący Tyla za tą napaść na 6 miesięcy bezwzględnego więzienia.

Kradzież rowerów. Nieznany sprawca zakradł się do szopy nauczyciela Oratowskiego w Dąbrówce pow. Tczew, skąd skradł dwa rowery męski oraz damski, ogólnej wartości 500 zł.

Dla Naszych Pań

Kłopoty z włosami

Kwestja koloru włosów należy jak dotąd do najdrażliwszych spraw kobiecej toalety. **Najwięcej zmartwień, trosk i starań powstaje, gdy włosy zaczynają siwieć.** Przed kilkoma jeszcze laty żadna z pań nie uważała faktu siwienia za jakiś występek przeciwko modzie. Od kilku lat dopiero datuje się to dziwne i niczem nieuzasadnione uprzedzenie do siwizny. **I gdy tylko pojawi się kilka siwych włosów, pani przeżywa istne piekło.** Najpierw zaczyna się radzić wszystkich przyjaciółek, męża, potem fryzjera co do sposobów uniknięcia siwizny względnie ufarbowania włosów, celem **„zatuszowania" tego jawnego dowodu starzenia się.**

Później z rezygnacją rozpoczyna się farbowanie włosów, które odrastają i sprawiają nowy kłopot. Lecz to jeszcze nie wszystko. **Włosy po farbowaniu stają się sztywniejsze, tracą swój naturalny połysk i nigdy już nie układają się dobrze.**

Przecież niejedna pani wygląda po takim nieudałym zabiegu „odmładzającym" o wiele starzej i gorzej. Czyż trzeba tak koniecznie iść za głosem mody i może w ciągu roku raz, dwa a nawet nieraz i trzy razy zmieniać kolor lub odcień włosów?

Kobieta dbająca o podtrzymanie swej urody pamiętać będzie przedewszystkiem o tem, że włos powinien być bujny, puszysty, oraz by fryzura była przedewszystkiem staranna.

To też włos suchy natarty brylantyną będzie miał swój ładny połysk, tłusty myty co tydzień, będzie wyglądał zawsze czysto i miękko. **Aby utrzymać przez cały tydzień fryzurę, dobrze jest kłaść na noc na włosy siatkę.**

I jedno jest pewne, że główka starannie pielęgnowana i dobrze utrzymana będzie zawsze budziła zachwyt, bez względu na to, czy zdobić ją będą włosy blond, rude, czarne czy siwe. (jh.)

Czy wiecie, że...

Kolorowe meble bambusowe myć można dopiero wtedy, kiedy się je jak najdokładniej oczyści z kurzu. Myje się je miękką gąbką, umoczoną w roztworze boraksu. Zaraz po umyciu należy je bardzo dokładnie osuszyć miękką ściereczką.

Plamy atramentowe na dywanach wywabia się w ten sposób, że się je na kilkanaście minut nakrywa płatkiem waty dobrze zmoczonej mlekiem. Potem przemywa się splamione miejsce wodą z mydłem i osusza suchą, dobrze wsiąkliwą szmatą.

Nowe szczoteczki do zębów należy przed użyciem namoczyć na cały dzień w zimnej wodzie. Szczotka jest później znacznie trwalsza, szczecina nie wypada tak prędko.

Odciski palców na biało lakierowanych drzwiach zmywa się najlepiej gęstą papką z oleju i mąki kartoflanej. Papkę tę zmywa się później z drzwi ciepłą wodą.

— **Szaliki i chusteczki** są w tym roku bardzo kolorowe, w kraty, pasy lub grochy.

— **Rękawiczki do kompletów i kostjumów** są krótsze jak dawniej i bez ozdób, ponieważ rękawy są zazwyczaj z falbanką lub riuszką i stanowią całą ozdobę.

Moda i sport.

(jh.) Ostatnie kilkanaście lat przeistoczyły kobietę zupełnie. Nie nudzi się już jak dawniej w domu, **słowo „kura domowa" należy wykreślić stanowczo ze słownika wyrazów określających kobiety.** Życie kobiety współczesnej jest w każdym razie ruchliwe. Wprawdzie nie każda jest zapaloną sportsmanką zbierającą nagrody, dyplomy i uznania, ale w każdym razie prawie że każda zajmuje się jednym ze sportów i uprawia go z zamiłowaniem.

To też z chwilą nadejścia pory wiosennej rozpoczynają się **gorączkowe przygotowania do sezonu sportów letnich.** Do najbardziej rozpowszechnionych sportów wiosenno-letnich należy bezsprzecznie tennis.

I oto **moda wiosenna doskonale dostosowała swe przedpołudniowe sukienki.** Rano każda z pań chętnie ubiera się sportowo, gdyż sukienka taka daje ogromną swobodę ruchu, dużo młodości i jest przedewszystkiem praktyczna.

Z powodu coraz to nowszych, bardziej efektownych i praktycznych materjałów, **tegoroczne sukienki sportowe odznaczają się wielką rozmaitością kolorów i gatunków.**

W doborze materjałów należy jednak być bardziej ostrożną. Pamiętać należy przedewszystkiem o tem, aby sukienkę można było dobrze prać i prasować. **Na przedpołudniowe sukienki sportowe nadają się najlepiej jedwabie świecące, płótna gładkie lub też przerabiane z jedwabiem.**

*

Na ilustracji widzimy **dwie sukienki przedpołudniowe nadające się tak do tennisa i na ulicę.**

Pierwsza sukienka od lewej z blado-zielonego płótna przetykanego z jedwabiem, zapinana na guziki ciemno-zielone, pasek w tym samym kolorze.

Obok sukienka tennisowa z dwóch części: jednokolorowa spódniczka cała układana we fałdy i bluzeczka z jedwabiu w pasy. Pasek i guziki w kolorze spódniczki.

Coś dla dzieci.

(jh.) I w modzie naszych maleńkich pań i panów nastąpiła maleńka ewolucja. **Praktyczność dotarła także do światka dziecięcego.** Dawniej mamusia, chcąc uchronić sukienkę od natychmiastowego zabrudzenia, nakładała dziecku filigranowy, z tiulu, woalu lub cienkiego płócienka ozdobiony haftem lub falbaneczkami fartuszek. I co z tego wynikało? Fartuszek był brudny, sukienka też. Dzisiaj to zmieniono troszeczkę. **Obecnie szyje się takie fartuszki, które latem zastępują poprostu sukienkę.** Wszelkiego rodzaju kretoniki świetnie nadają się na tego rodzaju letni ekwipunek dla dziecka. Na ilustracji widzimy takie **kretonowe fartuszki.**

Pierwszy z nich z białego gładkiego kretonu wiązany na kokardki ozdobiony jest haftem i falbankami, drugi z kretonu w grochy obszywany ciemniejszą bortą ma zprzodu dużą kieszeń, w którą dziecko kładzie zazwyczaj różne ulubione drobiazgi.

Bibljoteka dla kobiet.

Cenny dar literatki francuskiej.

(jh.) Jedyną w swoim rodzaju bibljotekę posiada Paryż. **Znana pisarka francuska oraz redaktorka kilku pism kobiecych p. Marguerita Durand, która przez szereg lat kolekcjonowała wszelkie dzieła sztuki, jak pisma, portrety, rękopisy słynnych kobiet oddała swoje zbiory do publicznego użytku.**

Bibljoteka, która otrzymała nazwę „Bibljoteki Marguerity Durand" składa się z **12.000 tomów oraz galerji obrazów i starych zabytków sztuki, wyłącznie tworzonej przez kobiety.** Paryż przyjął ten dar z ogromną wdzięcznością, gdyż kolekcja ta jak dotąd jest bezkonkurencyjna i cieszy się dużem powodzeniem.

Bibljoteka ta, może niejednej działaczce kobiecej oddać nieocenione usługi, jako źródło informacyjne.

Powrót parasolki.

(jh.) Wszystko powoli ulega przeobrażeniom, suknie zmieniają swą linję, palta swój krój, kapelusze swój fason, słowem moda obecnego sezonu wywołała istną rewolucję.

Zkolei **i parasolki uległy tym nakazom.** Powracają one poprostu do dawnej świetności i chwilowo nie wiadomo jeszcze, jak panie ten zwrot przyjmą.

Zasadniczo są **dwa rodzaje parasolek:** przedpołudniowe do palt i kostjumów z jedwabi w pasy i kraty, krótkie i praktyczne, oraz popołudniowe, pełne falban i koronek i o dawnych, długich rączkach. Chwilowo budzą one na rewjach mód sensację. **O powodzeniu letniej parasolki chwilowo pani nie zadecydowała jeszcze.**

Z wydawnictw.

Ukazał się czerwcowy numer „Świata Kobiecego Rekord", redagowany jest całkowicie w języku polskim.

Dział literacko-opisowy **zawiera szereg** ilustracyj oraz wiadomości z dziedziny literatury, kosmetyki, **gospodarstwa domowego,** robót ręcznych, świata filmowego, satyry i t. d.

Balkon i weranda.

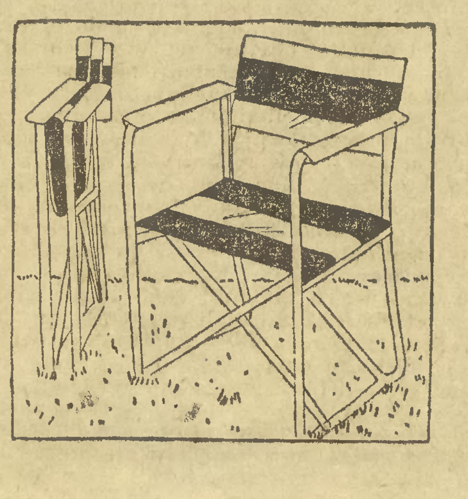

(jh.) Ogromna ilość mieszkań naszych posiada balkony i werandy. Jednakże często widzi się, że **stan ich jest poprostu opłakany.** Takie wszystko zaniedbane, brudne i tak niegustownie urządzone, że aż strach patrzeć.

Już wczesna wiosną należy zająć się uprzątaniem werand, tarasów i balkonów, ażeby latem stanowiły taką nieodzowną część składową naszego mieszkania. Przecież dość często się zdarza, że **jadalnię przenosi się latem na świeże powietrze.** Czas też najwyższy pomyśleć o umeblowaniu tarasów, werand i obszerniejszych balkonów.

Na ilustracji naszej widzimy **werandę przybraną staranną ręką pani domu.** Na murze stoją porozstawiane doniczki, oryginalny stojak na którym oprócz kwiatów znajdować się także może klatka z kanarkiem. Wygodna kanapka i mały stolik tworzą z werandy prawdziwie zaciszny kącik. Pokrycie na kanapce i poduszkach może być z ładnego mocnego kretonu.

Poniżej podajemy **model praktycznego fotela składanego,** który świetnie nadaje się na małe balkoniki, gdyż jest lekki i łatwo przenośny. Zrobiony być może z bambusowych lub metalowych prętów. Siedzenie i poręcz z mocnego płótna w pasy.

Największy pałac radjowy na świecie.

Plany domu na wystawę paryską w roku 1937.

Komisja radjowa komitetu przygotowawczego światowej wystawy w Paryżu w roku 1937, której prezesem jest najmłodszy „nieśmiertelny" De Broglie, ogłosiło sprawozdanie swoich pierwszych studjów. Sprawozdanie to stwierdza, że Francja nie posiada dotychczas, w przeciwieństwie do innych wielkich państw, żadnego „Domu radja" i że istnieje plan wybudowania takiego narodowego pałacu radjowego na międzynarodowej wystawie światowej w r. 1937.

Inne państwa posiadają „dom radja", będący mózgiem całej organizacji radjowej odnośnego kraju.

Na czele stoją Niemcy. Berlińska radjostacja wznosząca się obok wieży radjowej na terenie wystawowym na Kurfürstendamm, obejmuje przestrzeń **10.000 metrów kwadratowych.** Wewnątrz na 4 piętrach znajduje się około **15 atelier,** z których największa posiada **800 metrów kwadratowych.** Prócz tego 18 innych radjostacyj w innych miastach niemieckich posiada własne „domy radjowe", o zupełnie identycznej organizacji, co berlińska. **Dla prawie 6 miljonów radjosłuchaczy** wydaje niemieckie radjo prawie **6 miljonów marek rocznie.** Niemieckie stacje nadawcze posiadają razem siłę **850 kilowatów.**

„Dom radja" w Londynie jest pięciokrotnie mniejszy od berlińskiej radjostacji i obejmuje tylko 2.000 metrów kwadratowych. Posiada on dziewięć pięter, a podziemne ubikacje zajmują trzy piętra. Nie wystarcza jednak dla potrzeb angielskiego radja. Obok biur posiada **22 atelier nadawczych,** z których największe posiada **4.300 metrów kubicznych przestrzeni.** „Britisch Broddcasting Corporation" wydaje rocznie około **1,25 miljonów funtów na 6,5 miljonów** swoich **słuchaczy.**

Nowy Jork buduje właśnie nowy dom radjostacji, który zwać się będzie „Radio City" i zajmie przestrzeń **5.000 metrów kwadratowych.** Dom posiadać będzie **12 pięter i 27 atelier nadawczych,** z których największe **o 805 metrach kwadratowych i przestrzeni 8700 metrów kubicznych. Dla około 17 miljonów swoich radjosłuchaczy** wydaje amerykańskie radjo **rocznie 20 miljonów dolarów.**

Ogólna siła amerykańskiego radja wynosi **2000 kilowatów.**

Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach paryskie radjo planuje budowę na terenie paryskiej wystawy światowej w r. 1937 domu radjowego, o wielkości pośredniej między niemieckim domem radja a nowojorskim „Radio City". Będzie to budynek **o 7 piętrach na powierzchni 8.000 metrów kwadratowych, lub 4-piętrowy na powierzchni 14.000 metrów kwadratowych.** Fasada „domu radjowego" paryskiej wystawy wynosić ma **100 m długości.**

W środku całego planu ma być zbudowany atelier nadawcze, przewyższające swoją wielkością wszystko, co dotychczas stworzono. Ma być trzykrotnie większe od berlińskiego, o **długości 50 m, szerokości 30 m i wysokości 50 m,** o objętości **30.000 metrów kubicznych.** Atelier to przeznaczone będzie na słuchowiska zbiorowe.

Zmieści się w nim wygodnie **4.000 osób.** Obok niej mają być zbudowane dwie inne sale nadawcze o rozmiarach **7.000 metrów kubicznych i 14 sal średnich od 900 do 1800 metrów kubicznych.**

Budowa tego pałacu radjowego kosztować będzie około **40 do 50 miljonów franków.** Ale, jak to zwykle się potem okazuje, budowa pochłonie z pewnością dwa razy większą sumę. Jeśli plan ten będzie wykonany, **otrzyma Francja najbardziej nowoczesny i największy pałac radjowy na świecie,** położony wspaniale nad brzegiem Sekwany, w bezpośredniej bliskości wieży Eiffla.

Ze świata medycyny

Rok IV. Nr. 11.

Plwocina gruźlika.

Zapewne mają wiele słuszności ci, którzy twierdzą, że całkowite rozwiązanie zagadnienia zwalczania gruźlicy — bez gruntownej przebudowy gospodarczo-społecznej jest niemożliwe do przeprowadzenia. Jednak nawet w dzisiejszych warunkach możnaby znacznie tę klęskę społeczną, jaką jest gruźlica, zmniejszyć, gdyby rzetelne przestrzeganie zasadniczych wymogów higjeny było nieco popularniejszą cnotą, niż to jest obecnie. Dlatego nigdy nie jest dość te zasadnicze nakazy higjeny społecznej przypominać, tak, jak się przypomina w codziennym pacierzu zasadnicze przykazania moralne.

Dziś pragnę przypomnieć starą prawdę, sformułowaną już dawno przez Schroettera, a mianowicie, że — **„suchotnik, zachowujący wszelkie przepisy co do oddawania i niszczenia plwociny, nie kaszlący i nie kichający w twarz swoim sąsiadom, nie jest niebezpieczny".**

Ponieważ **najważniejszem źródłem zarazy gruźliczej jest plwocina chorego człowieka,** ważną jest rzeczą — znajomość owych przepisów, dotyczących oddawania i uiszczenia plwociny gruźlików. — Muszą o nich być pouczeni dokładnie przedewszystkiem sami chorzy.

Chory na gruźlicę winien mieć stale pod ręką spluwaczkę z roztworem sublimatu i tylko do niej oddawać wykrztuszoną plwocinę; uważać przy tem musi starannie, aby nie opluł jej brzegów i nie zanieczyszczał plwociną swoich rąk.

Jeżeli nie można dostarczyć biednym chorym odpowiednich spluwaczek, to wystarczyć musi jakiekolwiek naczynie, wypełnione płynem odkażającym, lub chociażby wodą, względnie nawet szczelna torebka z papieru, którą następnie trzeba spalić.

Nie wolno natomiast odpluwać do chustek i ręczników, a przedewszystkiem na podłogę.

Są chorzy, którzy mają zwyczaj połykania wykrztuszonej plwociny. Jest to bardzo niebezpieczne, gdyż w ten sposób materjał zakaźny dostaje się do przełyku, żołądka i jelit, powodując zmiany gruźlicze tych narządów, co ogromnie komplikuje i utrudnia leczenie. Dlatego chory musi się nauczyć odpluwać plwocinę na zewnątrz.

Przy kaszlu, kichaniu, a nawet żywej rozmowie — **winien chory chustką zasłaniać sobie usta,** aby nie rozrzucać wokół siebie drobnych, zakażonych prątkami kropelek śliny: one to bowiem, utrzymując się przez dłuższy czas w powietrzu, stają się źródłem t. zw. **zakażenia kropelkowego.**

Po każdorazowem wydaleniu plwociny powinien chory wypłókać bezzwłocznie usta wodą i oddać ją do spluwaczki, dalej powinien dokładnie oczyścić zarost, na którym prawie zawsze trochę plwociny pozostaje. Z tego też względu polecenia godnem jest, aby chory starannie golił swój zarost i zrezygnował z tej ozdoby, jaką są wąsy.

Jeżeli przy odpluwaniu chory zanieczyści sobie ręce, winien bezzwłocznie je wymyć, gdyż później o tem zapomina i brudnemi rękoma roznosi prątki po wszystkich używanych przedmiotach, a przedewszystkiem po naczyniach, bieliźnie i książkach, które czyta.

Mycie dokładne rąk przed każdym posiłkiem należy do zasadniczych obowiązków.

Zawartość spluwaczek należy ostrożnie wylewać do czysto utrzymywanych klozetów względnie do dołów kloacznych. W niektórych sanatorjach spalają zebraną plwocinę. — W prymitywnych zaś warunkach należy zlewać zawartość spluwaczek do dołków ziemnych, zlewanych mlekiem wapiennem i zasypywanych.

Zwyczaj plucia na ulicy jest zarówno ze stanowiska higjeny, jak i estetyki — barbarzyństwem.

Rodzice i wychowawcy powinni od lat najwcześniejszych zwracać na to dzieciom uwagę. Trzeba bowiem pamiętać, że kurz uliczny, który przy każdym podmuchu wiatru wznosi się w powietrze, dostaje się do płuc, przyczepia się do ubrania i obuwia przechodniów i na tem wędruje do mieszkań — zawiera bardzo często prątki gruźlicze i jest ważnem źródłem zakażenia gruźlicą.

Przepisów, dotyczących oddawania i niszczenia plwociny gruźlików winni przestrzegać zarówno chorzy, jak i ich otoczenie. Ponieważ jednak znany jest powszechnie ten brzydki rys psychiki gruźlików, który nazwano „negatywnym altruizmem", a który polega na tem, że chory z dziwną złośliwością rozrzuca materjał zakaźny, jakby swojem nieszczęściem — winno otoczenie przestrzegać specjalnie bacznie — niejako w celu samoobrony — wszystkich zasad higjeny.

Choroby dziecka

w wieku przedszkolnym.

Jeden z lekarzy sanitarnych angielskich zwrócił uwagę na to, że większa część braków fizycznych u dzieci w wieku szkolnym (7—12 lat) jest wynikiem i następstwem schorzeń wcześniejszego dzieciństwa (2—5 lat), który to wiek obejmuje największą liczbę chorób, tak zwanych dziecięcych. Wynika stąd wielka potrzeba nadzoru lekarskiego nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Odpowiednio zorganizowana opieka lekarska nad dziećmi w tym wieku oraz szerzenie zasad higjeny wśród dorosłych mogłoby dać dobre wyniki i podnieść stan zdrowotności dziecka w szkołach, który dziś tak wiele jeszcze pozostawia do życzenia.

Higjena pracy w zawodzie nauczycielskim

Gruźlica jest chorobą zawodową nauczycieli. Szerzy się wskutek dużej ekspozycji personelu nauczycielskiego na zakażenie gruźlicze w szkole i wskutek niekorzystnych warunków pracy. Czynnikiem, sprzyjającym rozwojowi gruźlicy wśród nauczycielstwa, jest długotrwałe przebywanie w lokalach dusznych, zapylonych i przemęczenie narządów oddechowych w czasie lekcyj. Nauczyciele cierpią często na chroniczny nieżyt oskrzeli, który przygotowuje dogodne podłoże do rozwoju gruźlicy płuc.

Ciekawe światło na problem gruźlicy w zawodzie nauczycielskim rzucają badania dr. Aladaro Foeldesa w Budapeszcie. Podaje on, że w latach 1929—1933 zmarło w Budapeszcie na gruźlicę 25 nauczycieli, ogólna, zaś liczba osób uczących, które chorują na gruźlicę, wynosi w Budapeszcie 500 osób. Ponieważ w szkołach budapeszteńskich na jednego nauczyciela przypada około 50 uczniów, 25.000 dzieci narażonych jest stale na niebezpieczeństwo infekcji ze strony nauczyciela. Stosunki te poważnie zagrażają zdrowiu młodzieży szkolnej.

Interes szkoły nakazuje — twierdzi autor, — aby nad pracą i zdrowiem nauczycieli roztoczono należytą opiekę lekarską. Powinni oni podlegać badaniom lekarskim, nietylko przy przyjęciu do pracy, ale okresowo, w oznaczonych odstępach czasu. Pozwoli to na wczesne wykrycie zmian w stanie zdrowia, wczesne leczenie rozpoczynających się chorób i racjonalną pielęgnację zdrowia.

Nauczyciel jest zbyt cennym pracownikiem, wykształcenie go i zdobycie przez niego doświadczenia pedagogicznego zbyt drogo kosztuje państwo i społeczeństwo, ażeby przedwcześnie można było rezygnować z jego pracy. Należy przeto zapoczątkować w zawodzie nauczycielskim akcję higjeny pracy. Jest ona również niezbędna ze względu na ochronę zdrowia młodzieży szkolnej.

Bezpieczeństwo na budowach.

Rozpoczynający się sezon budowlany przypomina niezmiernie ważną sprawę nieszczęśliwych wypadków, których wielka liczba zdarza się corocznie na budowach. Nie ograniczają się one do głośnych katastrof budowlanych, alarmujących co pewien czas opinję publiczną. Zdarzają się codziennie i pociągają za sobą obok niepowetowanych strat społecznych w postaci życia i zdrowia robotników, także dotkliwe szkody gospodarcze. Dość wspomnieć, że według przeprowadzonych niedawno obliczeń koszty leczenia poszkodowanych, sumy rent, straty zarobków i straty bezpośrednie przemysłu z tytułu wypadków w budownictwie wynoszą około 7,5 miljona złotych rocznie.

Według statystyki zestawionej tylko na podstawie wiadomości w prasie w m. lutym rb., a więc jeszcze przed właściwym sezonem zdarzyło się w budownictwie 12 wypadków, które pociągnęły za sobą 14 ofiar, w tem 4 śmiertelne. Liczby te w miesiącach ożywienia ruchu budowlanego będą niewątpliwie znacznie większe. W roku 1933 w przemyśle budowlanym wypadkom uległo 1022 robotników, w czem było 35 wypadków śmiertelnych.

Jedną z największych pozycyj w statystyce **przyczyn wypadków jest upadek z rusztowań i zawalenie się rusztowań.** Wypadki te wywołane są niewłaściwem wznoszeniem rusztowań i brakiem odpowiednich ścisłych przepisów i wzorów. W związku z tem Instytut Spraw Społecznych ogłosił niedawno konkurs na pracę o rusztowaniach budowlanych z punktu widzenia bezpieczeństwa pracy.

Na konkurs ten, który wzbudził w sferach fachowych duże zainteresowanie, nadesłano 20 prac, z których jury zakwalifikowało 7 do ścisłego konkursu. Nagrody za prace wyróżnione zostaną przyznane już w ciągu najbliższych tygodni.

Konkurs ten niewątpliwie przyczyni się do powstania **wzorowego typu bezpiecznych rusztowań,** a tem samem do zmniejszenia wypadkowości w budownictwie.

Ślepota wskutek wypadków przy pracy.

900 ofiar rocznie w Polsce.

Dr. Melanowski, profesor okulistyki Uniwersytetu Warszawskiego, poruszył w czasopiśmie „Medycyna" sprawę urazów narządów wzroku wskutek wypadków przy pracy. W roku 1930 zdarzyło się na terenie Polski, samym tylko ubezpieczonym od wypadków przy pracy, 895 ciężkich urazów oczu. Większość tych wypadków zakończyła się ślepotą lub znacznem upośledzeniem wzroku, sprawa jest więc poważna.

Najwięcej wypadków urazów narządu wzroku zaszło w górnictwie. W 1930 roku 215 górników straciło wzrok całkowicie lub częściowo, część wypadków zdarzyła się przy pracy na dole wskutek odprysków węgla i kamieni, część przy pracach ślusarskich i kowalskich na powierzchni.

Większości tych wypadków można było uniknąć, gdyby górnicy, w czasie wykonywania niebezpiecznych prac, byli zaopatrzeni w odpowiednie okulary ochronne.

Jednak — pisze prof. Melanowski — szkła lub choćby siatki, chroniąc oczy, mogłyby jednocześnie utrudnić widzenie i narazić pracownika na nowe, niemniej ciężkie wypadki, to też zagadnienie ochrony przed odpryskami w kopalni wiąże się ściśle z zagadnieniem dobrego oświetlenia miejsc pracy, szczególnie niebezpiecznych dla narządu wzroku.

Drugie miejsce w statystyce ślepoty zajmuje hutnictwo i przemysł metalowy. Urazy oczu były tu dość ciężkie, gdyż 82% z nich zakończyło się ślepotą. Najczęściej zdarzały się one przy obróbce ręcznej, a więc przy kuciu, rąbaniu, piłowaniu lub też przy obróbce maszynowej na ździerniach i tokarniach. Przyczyną urazów były odpryski, padające w nieosłonięte oko. Noszenie okularów ochronnych oraz lepsze zabezpieczenie maszyn mogło było wypadkom tym zapobiec.

Z innych uszkodzeń wzroku na uwagę zasługują dość częste oparzenia oczu wapnem w budownictwie. Przyczyną ich bywa niedbalstwo i nieporządek przy obchodzeniu się z wapnem na budowach i brak uświadomienia robotników. Należy to zwalczać, według Prof. Melanowskiego, zapomocą odpowiednich przepisów i pouczeń. Przy przyrządzaniu zapraw murarskich robotnicy powinni bezwzględnie chronić oczy szczelnemi okularami.

Ślepota wskutek wypadków przy pracy pozbawia ludzi zdolności do pracy i chleba, społeczeństwo zaś zmusza do utrzymywania nieszczęśliwych ofiar. Walka z tą niepotrzebną ślepotą jest tedy nakazem nietylko humanitarnym, ale i gospodarczym.

Zjazd ginekologów.

Komitet organizacyjny zjazdu ginekologów polskich zawiadamia, że **zjazd odbędzie się we Lwowie dnia 7 i 8 września br.** Temat programowy: „Zakrzepy i zatory w położnictwie i ginekologji". Referent prof dr. K. Bocheński. Tematy referatów, pozostających w związku z tematem programowym, jako też tematy referatów pozaprogramowych uprasza się kierować do dnia 1 lipca pod adresem komitetu organizacyjnego zjazdu: Lwów, klinika ginekologiczna, ul. Pijarów 4.

Książki pożyteczne

Dr. Krawczykowski. Przez ćwiczenia cielesne do zdrowia ciała i duszy. Cena 3 zł.

Podręcznik, mający znaczenie dla kierowników wychowania fizycznego młodzieży szkolnej. Opisane są ćwiczenia wykonywane podczas zajęć szkolnych i uzasadnienie ich potrzeby i celu.

Dr. A. Wojciechowski. Doc. Un. Warsz. **Uszkodzenia sportowe u kobiet.** Cena 1,50 zł.

Niezmiernie aktualna i ważna książeczka omawiająca sprawy naogół nieznane i nie respektowane przez kobiety, uprawiające rozmaite sporty. Książka ta winna się znajdować we wszystkich organizacjach sportowych kobiecych i powinna być przeczytana przez każdą kobietę, która chce, aby sport przez nią uprawiany nie przyniósł jej szkód, często nieodwracalnych.

Powyższe książki nabyć można w księgarni **N. Gieryna,** Bydgoszcz (Plac Teatralny).

Dr. S. S.

Czy wiecie że...

Palenie fajki jest niezmiernie szkodliwe dla zębów. Rurka jej powoduje uraz zębów, drażnienie kąta warg przechodzi często w obrzęk. Podczas palenia fajki dostaje się do ustroju większa ilość nikotyny, niż przy używaniu papierosów.

Już bezpośrednio po spożyciu choćby małej ilości alkoholu pojawia się on we krwi. Opierając się na tem, policja szwedzka wprowadziła badanie krwi kierowców samochodowych, którzy są surowo karani za wypadki uliczne, o ile po wypadku badanie wykazało, że kierowca był nietrzeźwy.

W krajach północnych, gdzie zima jest znacznie sroższa, **procentowo mniej ludzi ulega zaziębieniom, niż u nas.** Pochodzi to stąd, że mieszkańcy Północy hartują się od wczesnego dzieciństwa. Już kilkoletni malcy zaprawiają się w jeździe na nartach, sankach,, zwiększając przez to odporność ustroju wobec działania zimna nawet długotrwałego. Odmrożenia kończyn, nosa, uszu, twarzy są tam również stosunkowo rzadkie, gdyż ludność krain wiecznej zimy umiejętnie zabezpiecza się przed szkodliwością mrozów. Wynika stąd, że przez stosowny tryb życia (uprawianie sportów, hartowanie się) oraz stosowne odzienie można skutecznie chronić się przed ujemnym wpływem niskiej temperatury na nasz ustrój.

Nos a choroby zawodowe.

Ciekawe odkrycie uczonego.

Prof. G. Lehmann z Instytutu fizjologji pracy w Dortmundzie ogłosił w czasopiśmie „The Journal of Industrial Hygiene" wyniki swych interesujących badań znaczenia budowy nosa ludzkiego w chorobach zawodowych.

Prof. Lehmann stwierdził na dużej liczbie robotników, pracujących w pyle piaskowym (górnicy, kamieniarze i inne zawody), że niektórzy z nich zapadają dość szybko na pylicę płuc, inni dopiero po dłuższym okresie pracy. Różnica była dość wyraźna, gdyż u niektórych robotników stwierdzono objawy pylicy płuc już w drugim roku pracy zawodowej, w innych wypadkach dopiero po 10 albo 20 latach. Ci pierwsi prędko tracili zdrowie i zdolność do pracy, drudzy pracowali przez długi okres czasu bez poważniejszych zmian, choć oczywiście i oni wkońcu też zapadali na pylicę płuc.

Ten różny sposób reagowania organizmu ludzkiego na pracę w pyle polega, według prof. Lehmanna, na indywidualnych różnicach w budowie nosa. Nos bowiem, jak wiadomo, wychwytuje pewną część pyłu z powietrza wdychanego i nie dopuszcza do zbyt szybkiego zapylenia narządów oddechowych. Błona śluzowa nosa spełnia u niektórych ludzi dobrze swą funkcję ochronną, u innych nieco gorzej. Zależnie od tego niektórzy ludzie odznaczają się większą odpornością na pył, inni, o złej budowie nosa, zapadają dość szybko na pylicę płuc.

Prof. Lehmann postanowił praktycznie zużytkować swe odkrycie. Jest rzeczą słuszna, ażeby przy pracach, gdzie nie da się uniknąć pyłu, byli zatrudnieni wyłącznie ludzie odporni na pył. W tym celu skonstruował prof. Lehmann specjalny aparat, którym można określić właściwości indywidualne nosa, czy dobrze spełnia swą funkcję ochronną, czy nie. Stosując aparat prof. Lehmanna można przeprowadzić odpowiednią selekcję robotników i zaoszczędzić osobom o budowie nosa nieodpowiedniej do pracy w pyle przedwczesnej utraty zdrowia.

Odkrycie to nie zwalnia nikogo, oczywiście, od obowiązku walki z pyłem przy pracy, który działa szkodliwie nawet na ludzi o doskonałej budowie nosa.

Za dział ten odpowiada dr. Świątecki w Bydgoszczy.

List ze Szwajcarji.

Rzeczywistość dnia codziennego.

Koncerty wiosenne. — Program imprez letnich. Stosunki żywnościowe. — Ceny i pensje.

(Od własnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego").

Zürich, w maju.

Z nastaniem wiosny miasta szwajcarskie **urządzają coraz częściej koncerty na wolnem powietrzu, o ile tylko niezbyt przychylna jak dotąd aura na to pozwala.** Więc np. co niedzielę na otoczonym kwiatami Bürkliplatz nad jeziorem, w cieniu olbrzymich kwitnących właśnie biało i czerwono kasztanów, gromadzą się przed południem tłumy publiczności, by posłuchać **koncertu orkiestry wojskowej, kapeli chłopięcej, klubu harmonijkowego i t. d.** Orkiestry te defilują najpierw ulicami a potem zabierają się do grania w cienistej altanie.

Bardzo ciekawą nowością wiosenną, która przypomniało mi żywo koncerty chóru Echa w Krakowie na Wawelu, są **serenady wiosenne, urządzane w krużgankach największego kościoła w Zürichu, Grossmünster.** Jest to dziedziniec arkadowy, zamknięty z czterech stron kamienną kilkupiętrową starą kolumnadą. Koncert zapowiedziano na dziewiątą wieczorem. Gromadzącą się licznie publiczność sadzano w rzędach przygotowanych krzeseł, a w każdym łuku arkad zawieszono barwny lampion, tak, że na chwilę przed koncertem dziedziniec zajaśniał wstążką kolorowych świateł. Również z czterech stron starej studni, pluszczącej cicho w pośrodku dziedzińca, zatknięto płonące znicze. Wszystkie krużganki na piętrach wypełniły gęsto głowy stojących. W ten to uroczysty nastrój i ciszę, dla której zatrzymano nawet wodę w starożytnej studni, wdarły się o dziewiątej **miękkie tony kwintetu smyczkowego,** przybyłego specjalnie z Winterthur. Jego kwartet składa się od kilku lat z tych samych muzyków a to: Roentgena, Woltersa (skrzypce), Kromera (altówka), Tusy (wiolonczela), a dodatkowo bierze w nich udział przy kwintetach lub sekstetach druga altówka i druga wiolonczela lub flet.

Muzyków **umieszczono** wokół przyćmionej elektrycznej lampy o mlecznym abażurze. Odegrali oni najpierw kwintet Haydna, niezwykle delikatny i doskonale harmonizujący z nastrojem otoczenia. Następnie Otmar Nussio wykonał na flecie serenadę Regera przy akompanjamencie skrzypiec i altówki, a wreszcie jako trzeci punkt programu został odegrany przez ten sam zespół kwintet Mendelssohna w czterech częściach. **Publiczność gorąco oklaskiwała wykonawców artystycznych serenad, tem bardziej, że kwartet z Winterthur jest znany i ceniony i uchodzi za najlepszy w całej Szwajcarji.**

Klasę dla siebie tworzą **koncerty niedzielne na wielkich statkach pasażerskich, które kursują po jeziorze z orkiestrą na pokładzie i za parę franków wożą gości przez dwie godziny po miejscowościach nadbrzeżnych.**

Na nadchodzący sezon letni przygotowuje się szereg ciekawych imprez jak np. **międzynarodowy turniej tennisowy, wyścigi konne międzypaństwowe, mecze footbalowe, wyścigi motocyklowe, siedmiodniowe wyścigi kolarskie po całej Szwajcarji,** których trasa prowadzi nawet poprzez wyniosłe górskie przełęcze, **strzelanie, narodowy sport szwajcarski, zawody golfowe itd. Osobny dział stanowią wszystkie widowiska na jeziorze, więc regaty, popisy motorówek, kajaków, skoki z trampoliny, zawody pływackie, a wreszcie święto wodne, późnym wieczorem urządzane przy rzęsistej iluminacji z rakietami świetlnemi, statkami na wodzie, dancingiem.**

Wraz z nastaniem ciepłej pory, poprzedzonej opadem śnieżnym i przymrozkami, które wyrządziły duże szkody w winnicach i sadach, zmieniło się menu w restauracjach i pensjonatach. Pojawiły się wszelakie **jarzynki** wiosenne, nowalje jak szparagi, ogórki, przeróżne sałaty wiosenne i wielka obfitość truskawek. **„Erdbeeren mit Schlagsahn" to szlagier szwajcarski, którym objadają się tu wprost na deser, po obiedzie, kolacji lub w wytwornej cukierni po południu zamiast herbaty.** Oglądam tak nieraz te wytworne wystawy sklepów spożywczych, naładowane wprost najrozmaitszemi frykasami do ryb, majonezów i południowych owoców włącznie i myślę sobie, coby to było, gdyby Szwajcarji przyszło nagle zamknąć granice i żyć tem, co sama produkuje. Poprostu w ciągu paru tygodni umarłaby z głodu. **Jest to zasadniczo kraj biedny, górski, pozbawiony wielu bogactw naturalnych i wielu płodów najważniejszych jak np. zboże.** Produkują jedynie niewielką ilość owoców z winnicami włącznie, trochę jarzyn, mają własne przetwory z mleka jak sery i masło deserowe. Ale także masło im nie wystarcza i sprowadzają wielkie transporty z zagranicy, przedewszystkiem z Danji. Podstawowe zaś produkty jak wszelkie mąki, kasze oraz mięso sprowadzają masowo. **Mięso jest tu wprawdzie wyborowe ale szalenie drogie.** Gdy u nas kilo wołowiny czy cielęciny dostanie się już za 1 złoty 20 gr, tu trzeba zapłacić pięć i sześć franków czyli 8,50 do 10 złotych. Jest to cena zupełnie fantastyczna. Hodowla bydła stoi wprawdzie wysoko, ale primo jest tego bydła w małym kraiku stosunkowo niewiele a secundo są to przeważnie sztuki hodowlane, trzymane wyłącznie na mleko. Temi stosunkami mięsno-maślanemi tłumaczą się **wysokie stosunkowo ceny w pensjonatach tutejszych, opierających się w wielkiej mierze na tych dwóch artykułach.** Za kilo masła kuchennego trzeba zapłacić 5,60 franków czyli przeszło 8 złotych, jak więc gospodyni nie ma liczyć półtora franka za obiad z trzech dań, obfity i smaczny z wielu przystawkami?

Do walki o obniżkę cen przystąpił przed kilkunastu laty dyr. Duttweiler, zakładając wielkie przedsiębiorstwo „Migros", które dziś ma 20 sklepów w Zürichu a przeszło sto w całej Szwajcarji. „Migros" **występuje jako pośrednik między producentem a konsumentem, unikając całego szeregu pośredników, którzy, zarabiając, podbijają ceny.** Zaopatruje on swoich konsumentów w towar najlepszy i najuczciwiej, najniżej skalkulowany, propagując zarazem system równych cen. Gdy więc np. cukier drożeje z dnia na dzień, klient dostaje zawsze tę samą torbę za 50 rapów, tylko raz jest w niej kilo, a drugi raz kilo dziesięć czy kilo piętnaście deka. Puszki z kompotami, konserwy, flaszki z sokami czy oliwą kosztują zawsze tak samo, a w razie zniżki cen zawierają pod wieczkiem czy korkiem starannie zapakowane 18 czy 15 rapów reszty.

Dzięki uczciwej kalkulacji i wyborowemu towarowi „Migros" zyskał olbrzymie rzesze klientów, które nietylko oblegają stale lady „Migrosu", ale skupiają się przy autach ciężarowych, które rozwożą towar i sprzedają go wprost na ulicy. Mimo ogólnej drożyzny w Szwajcarji puszka kompotu czy jarzyny półlitrowa kosztuje od 55 do 85 cts, kilo cukru 50 cts, kilo bananów 1,10 fr itd. „Migros" posiada również własne fabryczki do przetworów owocowych i jarzynowych oraz cukiernie do wyrobu ciastek, **herbatniczków** i torcików. W ich kalkulacji spory np. torcik migdałowy kosztuje tylko 95 cts, **co na nasze nawet stosunki** nie jest drogo.

Wysokie ceny w Szwajcarji mają swe źródło nietylko w ogólnej zasobności i gospodarności społeczeństwa oraz olbrzymich rezerwach, pozostawionych z napływu obcych turystów i uciekinierów w czasie wojny, ale także w wysokich zarobkach poszczególnych urzędników i funkcjonarjuszy, dzięki czemu ich poziom życia jest bardzo wysoki. Konduktor tramwajowy czy kolejowy dostaje nietylko 500 do 600 franków miesięcznie, ale i dwa garnitury rocznie, zawiadowca stacji, choćby całkiem małej bierze do 1000 franków. Urzędniczka w biurze dostaje od 300 franków wzwyż, ale też wymagania są wysokie. Zdolny redaktor dostaje dwa i trzy tysiące franków. Szczytem wszystkiego jest tu pensja jednego dyrektora towarzystwa ubezpieczeń, który zarabia 1000 franków dziennie t. j. 360 tysięcy rocznie! Stosunkowo niższe są pensje profesorskie zwłaszcza uniwersytetu (600 do 700 fr) ale też mają oni poboczne zarobki. Cóż dziwnego, że **wobec takich pensyj każdy urzędnik ma własny dom, ogród, radjo, zwykle auto, że wyjeżdża sobie z rodziną na wakacje, że produkty spożywcze nie wydają się mu drogie?** Drogo wydaje się nam, zabłąkanym tu z Polski, jeśli zwłaszcza zarabiamy w polskiej walucie i zmieniać ją musimy na tutejszą; w tym stosunku jest tu prawie cztery razy drożej.

Oto kilka przykładów i obrazków z **życia Szwajcarji, które jest niezwykle miłe, spokojne i wygodne, ale dla zwykłego śmiertelnika nieco za drogie.**

Marja Sandoz.

„Sztandar jest czemś więcej niż konto bankowe".

Berlin. (PAT). Pod znamiennym tytułem: **„Sztandar jest czemś więcej, niż konto bankowe"** na łamach urzędowego organu partyjnego „Voelkischer Beobachter" zamieszcza dr. Nonnenbruch artykuł. Autor wywodzi na wstępie, że siły narodu nie stanowi wyłącznie strona gospodarcza, lecz przedewszystkiem „żywa energja narodu". **Wyrazicielem zaś tej energji narodowej jest narodowy socjalizm.**

Dotychczasowy system kapitalistyczny dopuścił dla „spokoju życia gospodarczego" do przyjęcia planu Dawesa i Younga, wbrew interesom społeczności niemieckiej. Kanclerz Hitler stworzył przez swoją politykę cen i płac podstawy **dla silnego ugruntowania życia gospodarczego** — pisze autor. — Jest dużą czelnością, jeżeli koła gospodarcze wciąż doszukiwują się słabych stron tych zasad. Jeżeli zasady narodowo-socjalistyczne niepokoją koła gospodarcze, **to jest to bezczelnością kapitalistyczną,** a nie winą narodowego socjalizmu.

Koła gospodarcze mogą oprzeć swoją pracę na wskazanych im podstawach. Nie mogą i nie wolno im jednak wywierać nacisku, domagając się rewizji zasad narodowo-socjalistycznych. **Narodowy socjalizm nie prowadził swej walki celem produkowania towarów na wywóz.** Ważniejszym jest rozwój energji narodowej, zapewniającej prowadzenie zarządzeń gospodarczych, niż wygodne gospodarowanie. Konkludując — pisze autor: Pytanie brzmi, czy mamy surowce, czy też nie. Jest to zagadnienie gospodarcze, które podporządkowane jest **zasadom światopoglądu i wierzę w siłę twórczą rasy.**

Drobne wiadomości.

— **W Nowym Jorku zmarł** utalentowany dziennikarz Kryger-Juszczyk, autor wierszowanych kronik w „Kurjerze Narodowym".

— **Wszyscy oficerowie marynarki sowieckiej** otrzymali rozkaz nauczenia się języka angielskiego.

— **Wychowanek kolegjum polskiego** w Cambridge Springs, doktor chemji Władysław Podbielniak dokonał w Ameryce szeregu doniosłych odkryć naukowych.

— **Siostry Felicjanki** w Stanach Zjednoczonych złożyły się na wspaniały dar dla seminarjum polskiego w Orchard Lake w postaci kompletu szat liturgicznych.

— **Ilość mieszkańców Kowna wynosi** obecnie 130.000. W liczbie tej jest 83000 Litwinów, 30000 żydów i 17000 Polaków.

— **Pewne pismo paryskie** zorganizowało wybory „króla piękności" Apollina 1935 roku. Tego jeszcze nie było!

Wielcy tego świata w karykaturze.

Minister Beck robi polityczne „oko".

Organizacja armji niemieckiej.

Berlin. Szereg ciekawych danych, dotyczących organizacji niemieckiej armji, publikuje oficer niemieckiego ministerstwa wojny, mjr. Foertsch w broszurze, zatytułowanej: Elementarz służby wojskowej. Nowa armja niemiecka dzieli się na trzy gatunki broni: wojska lądowe, marynarkę wojenną i broń lotniczą. **Naczelnym wodzem armji jest wódz i kanclerz Rzeszy.** Głównodowodzącym jest minister spraw wojskowych gen. Blomberg. Jemu podlegają **trzej główni dowódcy: armji lądowej gen von Fritsch, marynarki admirał Roeder i sił lotniczych gen. Goering.**

Armja lądowa podzielona jest na trzy grupy, na których czele stoją generałowie piechoty, artylerji, kawalerji. Sztaby grup znajdują się w Berlinie (I), w Kassel (II), w Dreznie (III). Grupy podzielone są na szereg korpusów, które zkolei podzielone są na dywizje i oddziały specjalne. Armja podzielona jest na 10 okręgów zbrojnych ze sztabami w: **Królewcu, Szczecinie, Berlinie, Dreźnie, Sztutgarcie, Monasterze Westfalskim, Monachjum, Wrocławiu, Kassel i Hamburgu.** W tej kolejności otrzymały powyższe okręgi określające je numery rzymskie od I do X. Armja składa się z następujących broni: piechota, artylerja, kawalerja, saperzy, oddziały wywiadowcze, zmotoryzowane i sanitarne.

Dowództwo floty, podlegające głównodowodzącemu flotą, znajduje się w Kilonji. Dowództwo marynarki bałtyckiej znajduje się również **w Kilonji, a dowództwo marynarki na morzu Północnem w Wilhelmshafen.** Flota wojenna składa się z pancerników, okrętów linjowych, krążowników, torpedowców, kontrtorpedowców, poławiaczy min oraz szeregu statków o specjalnych celach, na przyszłość łodzi podwodnych.

Wojska lotnictwa podzielone są na **6 okręgów lotniczych ze sztabami w Królewcu, Berlinie, Dreźnie, Monasterze Westfalskim, Monachjum i Kilonji.** Okręgi lotnicze otrzymały podobnie jak okręgi zbrojne, numerację rzymską. Broń lotnicza składa się z grup lotniczych, w których skład wchodzą: artylerja przeciwlotnicza oraz oddziały lotnicze wywiadowcze. Grupy lotnicze dzielą się na eskadry, grupy i sztafety. Składają się z obsługi latającej i lądowej. **Artylerja przeciwlotnicza dzieli się na pułki, oddziały i baterje.**

List z Berlina.

W morderczem tempie...

Wrażenia z międzynarodowych wyścigów samochodowych i motocyklowych w Berlinie

(Od specjalnego korespondenta „Dziennika Bydgoskiego“).

Berlin, dnia 28 maja.

Gdy przed piętnastu laty — w roku 1921 — krótko po otwarciu asfaltowego toru wyścigowego pod nazwą „Avus“ Fritz von Opel zdobył pierwszą nagrodę, osiągając fantastyczny jak na owe czasy rekord 128,4 km na godzinę, berlińska Avus poczęła sobie zdobywać rozgłos idealnego toru wyścigowego. Z roku na rok Avus zyskała na znaczeniu w międzynarodowym świecie sportowym. Tor ten bowiem nie ma sobie równego w całej Europie i nigdzie, bądź to w Monte Carlo, bądź to nawet w Tripolisie, nie można rozwinąć pełnej szybkości. Przeszkodą są tu nierówny teren i liczne zakręty, podczas gdy Avus składa się z dwóch prościutkich i gładkich szos asfaltowych ogólnej długości około 20 kilometrów z dwoma wydłużonemi zakrętami. Tu rokrocznie dzięki tym zaletom spotyka się elita automobilistów z całego świata na międzynarodowych wyścigach, ażeby staczać walki na śmierć lub życie. Zawodnicy to ludzie sekundy. Częstokroć tylko błyskawiczna decyzja i błyskawiczne działanie — w ułamkach sekundy — mogą ich uratować od niechybnej własnej śmierci lub śmierci emocjonujących się widzów. Ułamki sekundy decydują także o zwycięstwie. Prócz tej próby wytrzymałości nerwów i wykazania zdolności zawodników, wyścigi wykazują przedewszystkiem postęp techniczny i są zarazem sprawdzianem wartości maszyn i ich konstrukcyj.

Niedziela rekordów.

Ostatnia niedziela w Berlinie minęła właśnie pod znakiem międzynarodowych wyścigów samochodowych i motocyklowych na Avus. Były one sensacją dnia. Już w południe ocean głów ludzkich zalegał kilkunastokilometrowy tor. Trybuny wyprzedane do ostatniego miejsca, mimo bardzo słonych cen wstępu od 5—30 marek. Wielka jest liczba wysokich dygnitarzy państwowych i filarów obecnego reżimu. W loży minister Göbbels obok „Führera“ niemieckiego sportu samochodowego i motocyklowego Hühnleina. Zawsze pogodni Berlińczycy, nie tracąc nigdy humoru, którego zazwyczaj więcej mają niż pieniędzy, pozabierali z domu drabiny. Drabiny te porozstawiali w pobliżu toru wyścigowego stwarzając sobie w ten sposób niezwykle tani i dobry punkt obserwacyjny. Spryciarze nawet zrobili na tem interes, wydzierżawiając stopnie drabiny na czas trwania wyścigów i pobierając 5 fenigów za stopień. Odważniejsi poskrabali się na wierzchołki drzew i w tej pozycji wytrwali przez kilkanaście godzin. Wśród monterów warsztatów reparacyjnych przy trasie kręcił się w dresie sportowym były niemiecki następca tronu, żywą prowadząc rozmowę z monterami. W piekielny turkot maszyn wmieszał się gwar mrowia ludzkiego. Przeszło 300000 wyprzedanych biletów i niemal taka sama ilość publiczności „na gapę“. Z Bydgoszczy widzimy na trybunie (nie „na gapę“) znanego sportsmana z B. K. M. p. Beitscha.

Rekordową była nietylko liczba publiczności, ale rekordowe były także wyniki we wszystkich klasach osiągnięte przez jeźdźców na motocyklach i samochodach wyścigowych. Rozwinięto niebywałe mordercze poprostu tempo. Dla porównania ogromnego postępu techniki w dziedzinie samochodowej przytoczymy kilka cyfr z lat ubiegłych. I tak rekord szybkości ustalił na Avus w 1926 r. Caracciola na Mercedesie 154,8 km, w 1932 Dreyfus na Maserati 209 km, w 1933 hrabia Czaykowski na Bugati 221,72 km, w 1934 r. Momberger na Auto-Union 225,8 km, a na tegorocznych niedzielnych wyścigach Hans von Stuck osiągnął na Auto-Union 259,4 km na godzinę.

Zacięta walka.

Punktualnie o godzinie 1 w południe prezydent Federation Internationale des Clubs Motocycliste hr. Bonacossa — Włoch daje znak do startu. Z miejsca rusza 29 rycerzy motoru w błękitnych hełmach. Z 29 zawodników do mety dobiło tylko 19. W trzy minuty po starcie w klasie 350 ccm ruszyły maszyny w klasie 250 ccm w czerwonych hełmach. Reprezentujący Polskę E. Geyer z Bielska aczkolwiek zgłoszony do startu nie brał udziału w wyścigu z powodu żałoby po zmarłym Marszałku.

Najbardziej zaciętą i emocjonującą była walka w klasie ciężkich maszyn 500 ccm. Z czterdziestu startujących zawodników wysunęli się na czoło Szwed Sunnqvist na dwucylindrowej szwedzkiej maszynie Husqvarna, oraz Gall na niemieckiej BMW i Ley na niemieckiej DKW. Żaden z wspomnianych zawodników nie stracił nerwów, mimo że jeden drugiemu „deptał po piętach“ lub wyprzedzał szerokością opony. Głowa leżała poprostu na kierownicy i człowiek z maszyną stanowili jedna nierozerwalną całość. I tak pędzili w zawrotnem tempie 172 km na godzinę. Strach pomyśleć, jeżeli jedna z maszyn wysadzi: katastrofa byłaby nieunikniona. W tem szalonem napięciu nerwów okrążyli pięć razy tor, a więc tak trzymając się razem, jeden na drugim, około 100 kilometrów. W tem morderczem tempie wszyscy trzej niemal równocześnie dobiłają do mety z drobnemi ułamkami sekundy. Jako pierwszy Szwed z przeciętną szybkością 171,7 km, a następni Niemcy z 171,6 i 171,4 km na godzinę. Dla porównania: na ostatnich dirt-trackowych wyścigach motocyklowych w Bydgoszczy osiągnięto maksymalną szybkość 70 kilometrów. Najlepszymi maszynami okazały się angielski Rudge, szwedzka Sunnqvist i niemieckie DKW i BMW. Jak wykazały ostatnie wyścigi, technika postępuje kolosalnie naprzód. Podczas gdy jeszcze przed kilku laty najlepsze motocykle wyciągnęły sto kilometrów na godzinę, obecnie osiąga się ponad 170, a przy lżejszych maszynach do 150 km.

Opony nie wytrzymały.

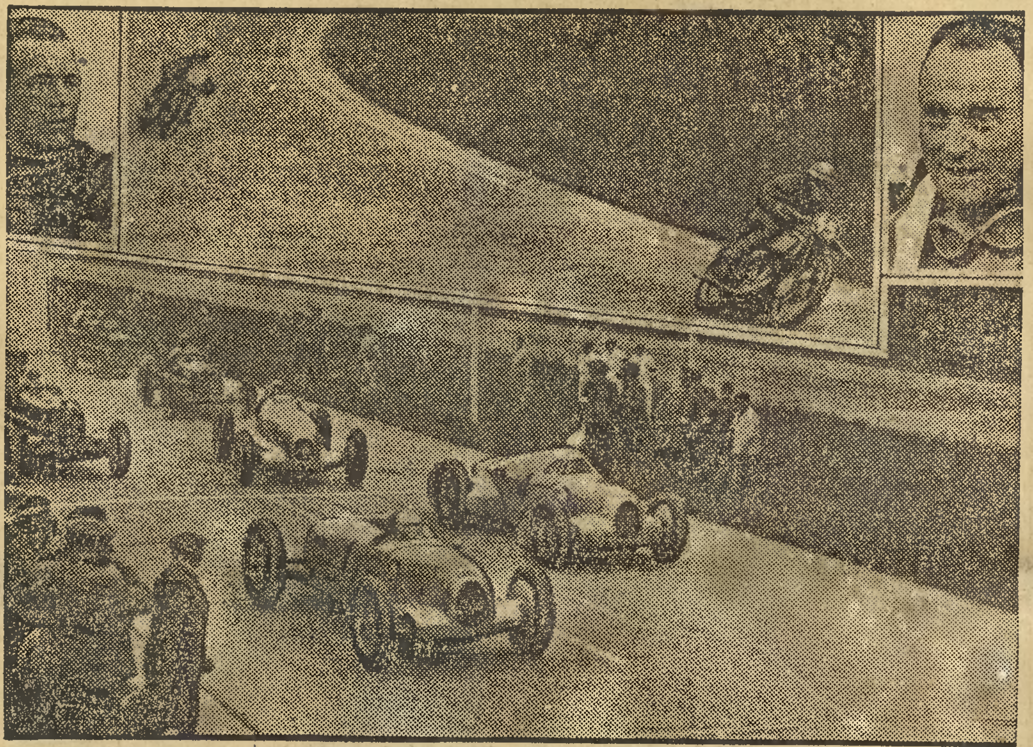
Po wyścigach motocyklowych na starcie stanęło 21 pierwszorzędnych kierowców i wozów pięciu różnych państw: Włoch, Anglji, Szwajcarji, Węgier i Niemcy do walki o najszybszy czas i wogóle najszybszy wyścig świata. Nasamprzód urządzono dwa przedbiegi, każdy po pięć okrążeń. Czterech najlepszych z każdego przedbiegu zakwalifikowano do biegu finałowego na dziesięć okrążeń, czyli około 200 kilometrów. Z najważniejszych maszyn biorących udział w wyścigach wymienić należy: włoski Maseratti o sile 300 PS i Bugatti oraz Alfa Romeo o sile 540 PS; z maszyn niemieckich cztery Auto-Union i cztery Mercedesy. W pierwszym przedbiegu srebrny Mercedes Stucka wysuwa się na czoło, osiągając zawrotną przeciętną szybkość 275 km. Jak strzała posuwa się: w sekundzie o 90 metrów. Wszystkim się zdaje, że będzie on zwycięzcą również i głównego biegu. Niestety bywają i niespodzianki. Opony przekreślają wszelkie obliczenia konstruktorów samochodów i śmiałych zawodników. Stąd największe grozi każdemu niebezpieczeństwo. Prawdziwy pech prześladuje najlepszych zawodników jak Caracciolę, Brauchitscha, a przedewszystkiem w głównym biegu Stucka, który dwukrotnie podczas biegu musi zmieniać tylne opony.

Już małe lusterko, umieszczone na przedzie z boku wskazuje zawodnikowi, że z tylnej opony pozostały tylko strzępy. Mimo wszystko ryzykują dalszą jazdę w niebezpiecznem tempie 230 km, ażeby jak najszybciej zbliżyć się do warsztatu reperacyjnego. Publiczność, zajmująca miejsce w pobliżu tego „Ersatzteillager“ jest świadkiem niebywałego rekordu. Mianowicie w ciągu 33 sekund dwaj monterzy z Auto-Union zdołali nałożyć nową oponę, a dwaj monterzy Mercedes-Benz ustalają bardziej jeszcze zdumiewający rekord: nakładają oponę w 23 sekundach. Zaledwie siedzący przy kierownicy zawodnik wytarł sobie pot z czoła, już ruszyć może w dalszą drogę. Jednakże Włoch Fagioli na Mercedesie i Francuz Chiron nie potrzebują zmieniać opon. Dzięki temu uplasowali się na pierwszych miejscach. Zwycięzcą jest Fagioli (na Mercedesie), drugi Francuz Chiron (na Alfa-Romeo), trzeci Varzi (na Auto-Union) i czwarty Stuck (na Auto-Union). Już w przedbiegach z powodu niewytrzymałości opon odpadli znakomici kierowcy Nuvolari (na Alfa-Romeo) i Caracciola (na Mercedesie).

Po wręczeniu nagród (Fagioli otrzymał 10.000 marek, a zwycięzcy na motocyklach po 500 marek) odegrano hymny niemiecki i szwedzki, czyli hymny tych państw, których maszyny uzyskały pierwszą nagrodę. Teraz przemysł samochodowy czekają nowe zadania, a przedewszystkiem ulepszenia opon. Tak więc wyścigi na Avus są bardzo pouczające i niewątpliwie wszyscy zainteresowani wyciągną odpowiednie wnioski, ażeby w dalszym ciągu doskonalić się i dalsze czynić postępy.

Al-ski.

Fotomontaż z wielkich wyścigów na Avus.

Na dole: start samochodów klasy ciężkiej (w pierwszym rzędzie z prawej strony Caracciola, z lewej Stuck; w drugim rzędzie Varzi i Fagioli. U góry: moment z wyścigów motocyklowych ciężkiej klasy 500 ccm (na przedzie zwycięzca Szwed Sunnqvist, po lewej: Niemiec Gall. U góry w rogu po lewej: Sunnqvist na krótko po zwycięstwie. Po prawej: Włoch Fagioli, zdobywca pierwszej nagrody na Mercedes-Benz.

Cud św. Januarego.

I w tym roku obchodzono uroczyście w Neapolu dzień św. Januarego, patrona tego miasta. W wielkiej procesji przeniesiono srebrny posąg świętego z katedry do kościoła Santa Chiara, gdzie kardynał arcybiskup wystawił na widok publiczny ampułki z zastygłą krwią męczennika. Po 20 minutach nastąpił cud wzburzenia się krwi. W nabożeństwie wzięły udział tysiączne rzesze wiernych, które na widok zawsze z wielką radością witanego cudu padły na kolana.

Zaślubiny według obrządku starogermańskiego.

Niemieckie biuro informacyjne podaje opis zaślubin jednego ze szturmowców w miejscowości Farsheim, dokonanych **według obrządku starogermańskiego.** W sali magistrackiej, udekorowanej zielenią i flagami hitlerowskiemi, ustawiono stół małżeński, ozdobiony runami. Za stołem stała czara z wiecznym ogniem. W czasie uroczystości szturmowcy odśpiewali marsz weselny z Lohengrina, poczem jeden z nich wygłosił mowę, przeplataną cytatami z Eddy. Parze młodej podano na srebrnej tacy chleb i sól, poczem nastąpiła wymiana pierścionków.

Antysemityzm w Monachjum.

Berlin. (PAT) W ubiegłym tygodniu doszło w Monachjum do wykroczeń antysemickich w czasin których **grupa młodych ludzi w cywilnych ubraniach zmuszała do zamykania sklepów żydowskich. Na niektórych sklepach wypisywano farbą olejną „żyd“.** Policja, wkraczając energicznie, dokonała natychmiast szeregu aresztowań.

Musimy mieć własną stocznię.

Warszawa. (Tel. wł.). Zbliża się dzień, w którym uroczyście obchodzić będziemy Święto Morza. Jest to dzień 29 czerwca.

W bież. roku przewidziana jest szeroka akcja propagandowa na rzecz budowy wielkiej stoczni morskiej w Gdyni.

Po amerykańsku

Płatne kondolencje w dziennikach polskich. — Bałamutne informacje angielskich korespondentów.

Dzienniki polskie w Stanach Zjednoczonych z datą 13 maja wyszły **w żałobnych obwódkach** z portretem śp. Marszałka Piłsudskiego na pierwszej stronie. Jednocześnie wydawnictwa poinformowały swoich klientów, że aż do chwili złożenia zwłok Marszałka na Wawelu nie będą umieszczały na swych łamach **żadnych zawiadomień o zabawach, balach, przedstawieniach** itp. **„aferach“.**

Ubytek w dziale ogłoszeniowym gazety wyrównały z nadwyżką ogłaszając **za zapłatą** od 2 do 4 dolarów za cal t. zw. **rezolucje żałobne** różnych stowarzyszeń i przedsiębiorstw handlowych.

W chicagoskim dzienniku **„Zgoda“** ogłoszenia takie z wyrazami **„głębokiego żalu i współczucia dla czcigodnej małżonki i córek** niezapomnianego wskrzesiciela Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej“ zamieścili między innemi właściciele i pracownicy **pralni „Trzech Gwiazd“**, dyrektorzy różnych **banków** amerykańskich, 13 imiennie wymienionych polskich **bufeciarzy**, a nawet — z dużą kliszą — „księża proboszczowie, członkowie i przyjaciele **Kościoła Narodowego“.**

Na ogłoszeniach tych wydawnictwa zrobiły **świetny „byznes“** (interes).

Pierwsze telegramy własne dzienników amerykańskich były **bałamutne.** Pisano np., że **Paderewski** wyjechał bezzwłocznie z Szwajcarji do Warszawy po otrzymaniu wiadomości o śmierci Marszałka Piłsudskiego.

Taksamo z Pragi donoszono o udaniu się do Polski byłego premjera **Witosa.** O Berlinie zaś wspomniano, że w tamtejszych kołach rządowych wyrażano obawy, iż zgon Marszałka Piłsudskiego oznacza **koniec polsko-niemieckiej współpracy** i powrót w ramiona Francji...

Prasa **angielska** w Ameryce jest szczególnie zadowolona z nominacji gen. **Rydza Śmigłego,** który według zapewnień korespondentów warszawskich uchodzi za żołnierza zdecydowanie pro-rosyjskich poglądów. Ma on, jak w Ameryce rozgłoszono, **pozbyć się pułk. Becka,** „najwięcej znienawidzonego człowieka w Europie“, głównego zwolennika obecnej pro-niemieckiej orjentacji.

Pisma niektóre łudzą się, iż rządy w Polsce przejdą nie w jedne ręce, ale pozostaną w kilku rękach tak zwanych **„pułkowników“.** Oni będą rządzili Polską **przez jakiś czas.** Lecz „pułkownicy“ posiadają wszystkie słabostki swego mistrza, a tylko parę jego zalet — konkludują cudzoziemcy, uchodzący za „znawców“ spraw polskich.

Z Rosji sowieckiej.

JAK POGRZEBANO OFIARY KATASTROFY SAMOLOTOWEJ.

Z ogólnej liczby ofiar, które zginęły w katastrofie samolotu „Maksym Gorkij“ 41 trupów spalono w krematorjum. Pozostałe siedem osób pochowano według obrządków religijnych. W tej liczbie znajdują się trzej piloci: Miedwiediew, Żurow i Krawcow.

RUCH NA PODZIEMNEJ KOLEJCE.

W ciągu pierwszych pięciu dni podziemna kolejka w Moskwie przewiozła ogółem 1.725.220 pasażerów.

WYPRAWA NAUKOWA.

Lodołamacz „Sadko“ odpłynął od brzegów Murmanu na północ dla obserwacyj naukowych. W skład ekspedycji wchodzi 20 wykwalifikowanych pracowników.

BUNT W WOJSKU.

W Stalingradzie (dawn. Carycyn) kompanja wojska ochrony wewnętrznej (GPU) podniosła bunt. Wszyscy podoficerowie i część szeregowców oddano pod sąd.

SZKODA KONI.

„Prawda“ donosi, że w jednym z powiatów gubernji niżegorodzkiej dla zorania ugoru wprzągnięto do pługa ośmiu chłopców, ponieważ robota ta przedstawiała się „dla koni za ciężka“.

NIEPOROZUMIENIA I STRAJKI.

W ciągu dwudziestu dni marca w przedsiębiorstwach prywatnych doszło do 217 „nieporozumień“ robotników z administracją fabryk. Połowa zatargów zakończyła się strajkami od 1 do 3 dni.

Kronika

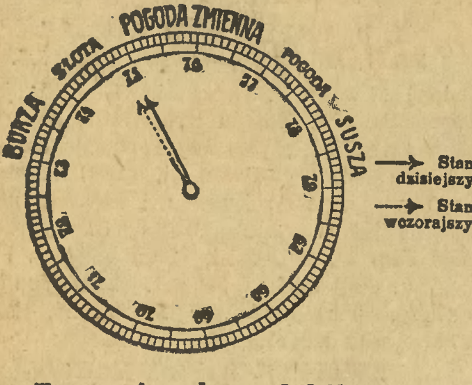
Bydgoszcz, dnia 29 maja 1935 r.

KALENDARZYK.

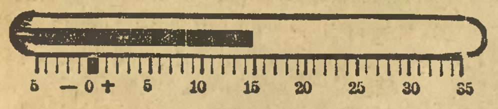
Dziś: Marji Magdaleny de Pazzis.
Jutro: Wniebowstąpienie Pańskie.
Wschód słońca: godz. 3,47.
Zachód słońca: godz. 20,08.

Stan pogody

Pogoda słoneczna i ciepła ze skłonnością do burz. Słabe wiatry z kierunków wschodnich.

Termometr wskazywał dziś rano:

DYŻURY NOCNE APTEK od 27—30 maja 1935 r.

1) Apteka Centralna, ul. Gdańska 27, telef. 994.

2) Apteka pod Lwem (Okole), ul. Grunwaldzka 37, telef. 191.

DYŻURY APTEK od 31 maja do 2 czerwca:

1) Apteka Piastowska, Śniadeckich 49, telef. 682.

2) Apteka p. Złotym Orłem, Rynek im. Marsz. Piłsudskiego 1, telef. 98.

— **Rozkład dyżurów lekarzy kolejowych** w niedzielę i święta:

Dr. Włodarczyk, 30. V., ul. Poznańska 9, telef. 22-60.

MUZEUM MIEJSKIE otwarte codziennie od 9—16. w niedzielę od 11—14. Obecnie w Muzeum wystawa obrazów Józefa Kidonia.

MUZEUM SZKOLNE otwarte codziennie od godziny 11—14.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

Dziś, w środę i jutro w czwartek wieczorem **„TWARZ I MASKA"**, typowa sztuka pióra autora południowca Chiarelli'ego rzucającego z temperamentem stworzone przez siebie figury w doskonałej interpretacji pp. Chmurkowskiej, Łukowskiej, Nowickiej, Wieczorkowskiej, Dąbrowskiego, Dowmunta, Dytrycha, Dzwonkowskiego, Kalinowskiego, Lochmana i Wilamowskiego.

W piątek i sobotę **„KIKI"**, komedja Picarda z p. Chmurkowską, doskonałą przedstawicielką tytułowej postaci.

Nadmienić należy, że są to ostatnie widowiska, bowiem z dniem 2-go czerwca z powodu wewnętrznego remontu, teatr nasz zamyka swoje podwoje na okres 2 miesięcy.

Wniebowstąpienie Pańskie.

W 40 dni po Wielkiejnocy **święci Kościół uroczyście dzień Wniebowstąpienia Pańskiego.** W roku bieżącym Wniebowstąpienie przypada, jak i Wielkanoc, dość późno — w czwartek, 30 maja.

Otoczon świętem gronem aniołów,
Dziwiąc triumfem świat cały:
Z pośrodka wiernych swych apostołów
Wzniósł się do nieba Pan chwały.

Na górze Oliwnej, w otoczeniu apostołów i uczniów, **Zmartwychwstały Zbawiciel pożegnał ziemię, na której dokonał dzieła Odkupienia.** Jezus opuścił świat i „wstąpił na nieba wieczne". To też święto Wniebowstąpienia Pańskiego każe wszystkim podnieść oczy do Boga. Chrystus, który jako Bóg nigdy z niebem się nie rozłączył, powrócił do królestwa Ojca i „siedzi na prawicy Boga".

Powrót do Boga jest także ostatecznym celem człowieka, którego serce według pięknych słów św. Augustyna jest niespokojne, póki nie spocznie w Bogu. Że odtąd mamy żyć duszą w niebie, choć ciało pozostało na ziemi, o tem poucza nas kolekta mszy św., odprawianej w dniu Wniebowstąpienia Pańskiego: Spraw, prosimy Cię, wszechmogący Boże, abyśmy, którzy z wiarą wyznawamy, że w dniu dzisiejszym Syn Twój Jednorodzony Odkupiciel nasz do nieba wstąpił, sercem i myślą w niebie przebywali.

Na marginesie.

Z kół czytelników otrzymujemy następujące uwagi:

Bydgoszcz się zażydza.

To nie są alarmy bezprzedmiotowe, że Bydgoszcz — jedno z najbardziej polskich miast, które w przedziwny sposób zdołało zrzucić z siebie szatę niemiecką, dziś jest poważnie zagrożona przez zalew żydowski.

Żydzi pchają się do Bydgoszczy już od lat kilkunastu, ale w ostatnich dopiero czasach plaga ta przybrała charakter wręcz katastrofalny. Z całej Polski — z Warszawy, Łodzi, Włocławka, Małopolski i Kresów Wschodnich spływa do naszego miasta ta fala, która mu wkrótce zdoła może odebrać jego dotychczasowe w stu procentach zachodnioeuropejskie piętno.

Doniedawna jeszcze żydzi skupiali się na „starem mieście". Nie odchodzili zbyt daleko od synagogi. Ulicę Długą i przyległości uważaliśmy coprawda za stracone, ale przynajmniej reszta miasta broniła się przed tym specyficznym zapachem wschodu.

A dzisiaj żydostwo jest już wszędzie. Nie mówiąc już o ulicy Dworcowej, ulica Gdańska nawet znalazła na sobie żydowskie wrzody. I w nowej dzielnicy willowej — ulice Ks. Markwarta, 20 Stycznia — stały się rezydencją żydowskich rodzin.

Bydgoszcz się zażydza. Wykazuje to dobitnie statystyka, a poza tem widać to na każdym kroku. Bo żydostwo ma tupet i... pieniądze. Bydgoskie lokale aż do obrzydliwości pełne są zawsze tej orjentalnej okupacji.

Jest źle. Bydgoszcz traci swój charakter, z którego dotąd była dumna. A dlaczego? Co się złożyło na tę fatalną sytuację?

Jeden jest powód zasadniczy: społeczeństwo tutejsze straciło swoją odporność. Ludzie przestali się wstydzić kupować u żydów, właściciele nieruchomości bez żenady i bez poczucia odpowiedzialności wynajmują mieszkania i sklepy semickim przybłędom z szerokiego świata. I dlatego może się wkrótce zdarzyć, że Bydgoszcz będzie musiała rumienić się, kiedy na jej ulicach pojawią się chałaciarze z Nalewek.

Do tego jednak dopuścić nie można. Społeczeństwo musi czuwać. Nie antysemityzm, wyrażający się w biciu szyb i obrzynaniu bród żydowskich, ale wytworzenie przepaści ekonomicznej i społecznej, a także towarzyskiej, między tem, co polskie, a tem, co żydowskie — jest pierwszym obowiązkiem każdego.

A ponieważ obecnie jest coraz gorzej, musimy alarmować. I musimy czuwać, bo inaczej nasza Bydgoszcz gotowa jest się upodobnić do tych wszystkich Będzinów i Drohobyczów, duszących się w żydowskim uścisku. Teraz tam, w b. Kongresówce i Małopolsce rodzi się antysemityzm, którego ojcem jest mus a matką rozpacz. Tymczasem u nas antysemityzm, dotąd tak zdrowo i konsekwentnie realizowany, zanika. Trzeba go odrodzić. Front walki gospodarczej z zalewem żydowskim wymaga wzmocnienia.

B. K.

Bydgoszcz wita drogich gości.

Ozdobna tablica z takim napisem, przystrojona w zieleń majową i chorągwie narodowe, ustawiona na skwerze przed dworcem kolejowym, wskazuje przyjezdnym, że znowu coś się tutaj święci.

Liczni goście przyjeżdżają do nas na ogólno-krajowy zjazd elektryków. Zjazd rozpoczyna się 30 maja i potrwa do 2 czerwca.

Z okazji zjazdu otwarta zostanie wystawa elektrotechniczna, która ma być żywą ilustracją dorobku krajowego przemysłu. Wystawa ta wywoła niewątpliwie większy, niż zazwyczaj oddźwięk ze względu na to, że na Pomorzu i w Poznańskiem w tej właśnie gałęzi wiele jest jeszcze wyrobów obcych.

„Święto" elektrotechniki polskiej w Bydgoszczy zapowiada się bardzo okazale.

Bydgoszcz — odkryte nie tak dawno „piękne miasto" — przygotowuje się na przyjęcie gości z całym zapałem. Zarówno zarząd miasta jak też miejscowe społeczeństwo dokładają wszelkich wysiłków, aby doroczny przegląd nauki i przemysłu elektrotechnicznego Polski wypadł jak najwspanialej.

Przybywających zewsząd wybitnych fachowców i wszystkich zainteresowanych rozwojem tutejszych placówek technicznych, gorąco i serdecznie witamy!

Zjazd elektryków i wystawa w Bydgoszczy

W dniach od 30 maja do 2 czerwca br. odbędzie się w Bydgoszczy zjazd elektryków z całego kraju połączony z **wystawą elektrotechniczną.**

Program zjazdu obejmuje: w pierwszym dniu: po nabożeństwie w Farze otwarcie zjazdu w gimnazjum im. Kopernika, otwarcie wystawy elektrotechnicznej w Strzelnicy i posiedzenie dla załatwienia spraw formalnych; w drugim i trzeciem dniu odbywać się będą obrady w czterech sekcjach: elektryfikacyjnej, przemysłowej, trakcyjnej i telekomunikacyjnej.

Po zakończeniu obrad odbędą się **wycieczki techniczne** dla zwiedzenia fabryki „Kabel Polski" w Bydgoszczy i elektrowni wodnej w Żurze i Gródku, oraz wycieczki turystyczno-krajoznawcze do Torunia, Szwajcarji Kaszubskiej i Gdyni.

Równocześnie ze zjazdem otwarta będzie wystawa elektrotechniczna, grupująca eksponaty krajowego przemysłu elektrotechnicznego, która dostępna będzie dla publiczności od 30 maja do 10 czerwca br. Na wystawie zorganizowano **szereg popularnych odczytów i pokazów** o zastosowaniach elektryczności dla szerszych warstw społeczeństwa.

Święto bohaterów Pleszczenicy.

W dniu 29 maja przypada **doroczne święto 61 pułku piechoty wielkopolskiej, obchodzone w rocznicę pamiętnej bitwy pod Pleszczenicą,** gdzie pułk zbroczył się w czasie wojny z bolszewikami krwią ofiarną i sławą nieśmiertelną okrył swoją chorągiew.

W roku bieżącym ze względu na żałobę narodową po zgonie Naczelnego Wodza, święto pułkowe, które zwykle jest sposobnością do wykazania szczerej miłości społeczeństwa do bohaterskiego pułku „murowanego", **odbyło się ściśle w ramach wewnętrznych pułku,** przyczem odpadła z programu cała część reprezentacyjna.

W przeddzień święta, we wtorek, 28 bm. wieczorem odbył się na dziedzińcu koszar 61 pp. przy ul. Północnej **pełen nastroju apel poległych.** Przemawiał do żołnierzy dowódca pułku płk. dypl. Korkozowicz.

Dzisiaj o godz. 9 odprawiona została **w kościele garnizonowym uroczysta msza św.** W czasie nabożeństwa kilka najpiękniejszych utworów wykonała świetna orkiestra 61 pp. pod niezawodnem kierownictwem por. Pawła Kuczery.

UCZMY SIĘ BRONIC PRZED GAZAMI TRUJĄCYMI!

Święto „Rerum Novarum".

Rokrocznie w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego odbywają się w Bydgoszczy i innych katolickich ośrodkach przemysłowych **manifestacyjne** obchody z okazji wydania w r. 1891 przez Papieża Leona XIII. znanej **„encykliki robotniczej"**, w której wielki znawca spraw społecznych występuje **przeciw socjalistom** i wyjaśnia, w jaki sposób, podług Kościoła katolickiego sprzeczności pomiędzy kapitałem i pracą mogą być usunięte.

W spomnianej encyklice, zaczynającej się od słów „Rerum novarum" zawarte są także bardzo cenne przestrogi i upomnienia dla **pracodawców,** zmierzające do osiągnięcia równowagi społecznej na zasadach **chrześcijańskiej sprawiedliwości.**

Tegoroczny obchód wspólny dla wszystkich stowarzyszeń bydgoskiego okręgu urządza **Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich** najżywotniejszej parafji miejscowej pod wezwaniem **św. Trójcy.**

Uczestnicy udadzą się rano w uroczystym pochodzie z Okola prosto do świątyni, po nabożeństwie — o godzinie 12 — **pochód** przejdzie ulicami Kordeckiego, Marszałka Focha, Artura Grottgera, Garbarami, Śląską, Jasną i Wrocławską zpowrotem do sali przy III śluzie.

Referat w czasie uroczystej akademji wygłosi **ks. Michałowicz z Poznania,** organizator katolickich towarzystw robotniczych w tutejszej archidiecezji.

W uroczystościach jutrzejszych powinni wziąć **tłumny udział** zarówno pracownicy fizyczni jak i umysłowi, tudzież pracodawcy.

Premjer pruski Goering w Budapeszcie.

Pruski premjer generał Goering w drodze na półwysep bałkański zatrzymał się w Budapeszcie, gdzie złożył wieniec na grobie węgierskiego nieznanego żołnierza.

Spis uczestników biegu „Dziennika Bydgoskiego" 1935 r.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — POZNAŃ.

1) Jan Jakubowski, 2) Stefan Wierkiewicz.

POLICYJNY KLUB SPORTOWY — LUBLIN.

3) Tadeusz Malec.

A. Z. S. — LUBLIN.

4) Stanisław Wierzbicki, 5) Tadeusz Wrona.

ZWIĄZEK K. S. STRZELEC — GDYNIA

6) Marjan Krawczyk, 7) Wiktor Kramek, 8) Wiktor Prorog.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — FORDON.

9) Zygmunt Kuligowski, 10) Edward Mikołajczak, 11) Edmund Strelau, 12) Aleksander Krzyżanowski, 13) Bronisław Brążkiewicz, 14) Alfons Afelski, 15) Franciszek Szymczak, 16) Marceli Faleński, 17) Bernard Badena.

7 DRUŻ. HARCERSKA — FORDON.

18) Roman Delik, 19) Stanisław Motas, 20) Stanisław Tomaszewski, 21) Edmund Szwed, 22) Józef Bartosiński, 23) Bernard Bieńkowski, 24) Franciszek Bieńkowski, 25) Roman Wiśniewski, 26) Maksymiljan Tobolski, 27) Henryk Markiewicz.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — BYDGOSZCZ I.

28) Józef Nowicki, 29) Gerard Szulc, 30) Feliks Piekarski, 31) Czesław Bogucki, 32) Henryk Budzyński.

ZW. STRZELECKI K. S. „ASTORJA" BYDGOSZCZ.

33) Edmund Dojas, 34) Władysław Dorsz, 35) Józef Borowicz, 36) Józef Laskowski.

KOMPANJA TELEGRAFICZNA 15 D. P. BYDGOSZCZ.

37) Józef Nowak, 38) Ignacy Judek, 39) Bronisław Lubiński, 40) Jan Guzikowski, 41) Stanisław Winkler, 42) Alfons Czarnecki, 43) Jan Jessa, 44) Franciszek Stefański, 45) Paweł Żywiecki, 46) Edward Loch, 47) Kurt Lewandowski.

K. S. M. BUDZYN, POW. CHODZIEŻ.

48) Michał Mielcarek.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — WIĘCBORK.

49) Franciszek Rybiński.

K. S. M. — ŻNIN.

50) Adam Reszewski, 51) Edward Woźniak, 52) Józef Przybylski, 53) Leon Szczepaniak, 54) Alojzy Mazany.

K. S. M. — WTELNO.

55) Wincenty Dembek, 56) Jan Kaczmarek, 57) Florjan Hoppe, 58) Sylwester Wieczór, 59) Władysław Budnik, 60) Stefan Glesmer,

ZWIĄZEK STRZELECKI OKRĘG VIII. NIEMCZ.

61) Leon Borkowski.

K. S. M. — NIEMCZ.

62) Jan Kośmieja, 63) Zygmunt Mikulski, 64) Jan Fierfas, 65) Edmund Pilarski, 66) Bronisław Mikulski, 67) Jan Kamiński, 68) Bazyli Mikulski, 69) Józef Kędziora, 70) Stanisław Mikulski, 71) Józef Tokarz.

K. S. M. — OSIELSK.

72) Wyrwicki, 73) Leonard Szweda, 74) Florjan Iwicki, 75) Jan Iwicki, 76) Franciszek Wróblewski, 77) Kazimierz Telka, 78) Jan Betin.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — ŚWIECIE.

79) Bronisław Ciemnicki.

DRUŻYNA HARCERZY — NAKŁO.

80) Stanisław Żabik.

K. S. M. — NAKŁO.

81) Jan Marczewski.

II. DRUŻ. HARC. IM. A. MICKIEWICZA NAKŁO.

82) Alfons Koltermann.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — KORONOWO.

83) Ludwik Szukalski, 84) Medart Lorenz, 85) Kazimierz Górski, 86) Józef Niemczewski.

ZWIĄZEK STRZELECKI OSTROMECKO.

87) Zygmunt Zawiasiński.

TOW. WIOŚL. „GRYF"

88) Edmund Grenda.

TOW. GIMN. SOKÓŁ V — BYDGOSZCZ

89) Stanisław Szymański, 90) Aleksander Kaźmierczak, 91) Henryk Wojdecki, 92) Teodor Siwczak, 93) Edmund Szymański.

K. S. M. „GWIAZDA" — BYDGOSZCZ.

94) Alfons Szulc, 95) Bronisław Siemieniecki, 96) Stefan Pasterski, 97) Aleksander Kowalski, 98) Jan Siuda, 99) Paweł Kempiński, 100) Edmund Ośliński, 101) Władysław Rybicki, 102) Witold Lewandowski, 103) Klemens Wolski, 104) Bernard Nadolny, 105) Karol Schützmann, 106) Leon Czachański, 107) Kazimierz Ziętak, 108) Jan Górny, 109) Tadeusz Waśko, 110) Karol Neumann, 111) Witold Adaszkiewicz, 112) Jan Sadecki, 113) Bronisław Sadecki, 114) Feliks Goliński, 115) Franciszek Szulc, 116) Witold Sternalski, 117) Aleksander Szefler, 118) Alfons Jankowski, 119) Jerzy Kordas, 120) Alfons Domeradzki, 121) Jan Sowiński, 122) Edward Sowiński.

TOW. GIMN. SOKÓŁ IV. BIELAWY — W. BARTODZIEJE.

123) Czesław Szypke, 124) Franciszek Lutomski.

KLUB SPORTOWY GŁUCHONIEMYCH BYDGOSZCZ.

125) Paweł Nowak, 126) Władysław Michalski, 127) Jan Pamin, 128) Józef Krywalski.

K. S. A. „SIŁA" — BYDGOSZCZ.

129) Edmund Ciedciuch.

SZKOŁA PODCH. DLA PODOF. BYDGOSZCZ.

130) Tomasz Mackiewicz, 131) Jan Duszyński, 132) Jan Kozik, 133) Franciszek Rzepka.

TOW. GIMN. SOKÓŁ VII. BYDGOSZCZ.

134) Kazimierz Kowalski, 135) Władysław Paprocki.

K. S. M. „NAPRZÓD" — BYDGOSZCZ.

136) Ludwik Śpiewakowski, 137) Jan Pawłowski, 138) Feliks Śpiewakowski, 139) Józef Świgon, 140) Leon Rekowski, 141) Józef Śpiewakowski, 142) Franciszek Nowak.

K. S. M. „BIAŁE ORLĘTA" BYDGOSZCZ.

143) Stanisław Kaczmarek, 144) Roman Majchrzak.

ZW. REZERWISTÓW KOŁO 12 BIELAWKI.

145) Alfons Sip.

K. S. M. „ORZEŁ" BYDGOSZCZ — CZYŻKÓWKO.

146) Tadeusz Kempiński, 147) Władysław Radecki, 148) Stefan Matyniak, 149) Dominik Latos, 150) Antoni Latos, 151) Leon Kruszka, 152) Ignacy Ziętak, 153) Albin Paluchowski, 154) Stanisław Kaźmierczak, 155) Józef Szumiński.

K. S. M. „WOLNOŚĆ" — BYDGOSZCZ.

156) Franciszek Kuberski, 157) Wincenty Sapeta.

K. S. M. „WOLNOŚĆ" — BIELAWKI.

158) Maksymiljan Górski.

ZWIĄZEK REZERWISTÓW KOŁO VII. SZWEDEROWO.

159) Bronisław Borowicz, 160) Franciszek Baksalary, 161) Franciszek Graczykowski, 162) Franciszek Kuczkowski, 163) Józef Kempski, 164) Franciszek Kurzejewski, 165) Franciszek Kołodziejczak, 166) Kazimierz Małek, 167) Aleksander Deręgowski, 168) Henryk Szałkowski, 169) Edmund Gandek, 170) Bolesław Matuszak, 171) Józef Malinowski, 172) Jan Słomkowski, 173) Jan Rydzewski, 174) Franciszek Tomczyk, 175) Antoni Zgoda, 176) Czesław Szeliga, 177) Władysław Wojciechowski, 178) Marcin Wawrzyniak, 179) Bernard Wasilewski, 180) Jan Cieciora, 181) Antoni Zasadzki, 182) Jan Muszyński, 183) Władysław Włoszczyński, 184) Marjan Gawliński, 185) Franciszek Rzyszkowski, 186) Władysław Rychwalski, 187) Edward Białecki, 188) Jan Kamiński, 189) Leon Kamiński, 190) Kazimierz Wrzos, 191) Andrzej Jaroszyński, 192) Piotr Deręgowski, 193) Józef Bendykt.

K. S. PRZY PUBL. SZKOLE ZAW. DOKSZT. — BYDGOSZCZ.

194) Marjan Zawadzki, 195) Marjan Kończak, 196) Edwin Frost, 197) Franciszek Karpiński, 198) Józef Tomaszewski, 199) Bolesław Śliwiński, 200) Roman Sarnowski, 201) Zygmunt Dobosz, 202) Alfons Nonn, 203) Maks Pawłowski, 204) Florjan Sikorski, 205) Kleofas Borysiak, 206) Józef Macht, 207) Teodor Reiske, 208) Florjan Karwecki, 209) Franciszek Borchardt.

ZWIĄZEK STRZELECKI KOMENDA GRODZKA — BYDGOSZCZ.

210) Eugenjusz Chlebiński, Oddz. 14, 211) Bernard Gackowiak, Oddz. 14, 212) Stefan Gadziński, Oddział 14, 213) Stefan Głowacki, Oddział 14, 214) Stanisław Hass, Oddz. 14, 215) Franciszek Karwecki, Oddz. 14, 216) Jan Knapik, Oddz. 14, 217) Leon Kryski, Oddz. 14, 218) Bolesław Słowiński, Oddz. 14, 219) Stefan Tatrzyński, Oddz. 14, 220) Stefan Bagiński, Oddział 3, 221) Antoni Parol, Oddz. 3, 222) Jan Piotrowski, Oddz. 3, 223) Florjan Sygnecki, Oddz. 3, 224) Kazimierz Wojnowski, Oddz. 3, 225) Zygfryd Pyszka, Oddział 6, 226) Marjan Szymański, Oddz. 6, 227) Ludwik Wydrzyński, Oddz. 6, 228) Edward Błaszek, Oddz. 6, 229) Franciszek Łysiak, Oddział 17, 230) Piotr Neuman, Oddz. 17, 231) Józef Oflus, Oddz. 17, 232) Leon Szczepiński, Oddz. 17, 233) Jan Krawisz, Oddział 9, 234) Dominik Nowakowski, Oddz. 9, 235) Bolesław Łoboda, Oddz. 9, 236) Czesław Smoliński, Oddz. 9, 237) Edmund Wardalski, Oddz. 9.

K. S. M. „BIAŁE ORLĘTA" BYDGOSZCZ.

238) Stanisław Brzóska, 239) Aleksander Cichy, 240) Edmund Dambecki, 241) Hilary Drażdżewski, 242) Bolesław Drażdżewski, 243) Józef Galnik, 244) Bernard Gettka, 245) Florjan Gettka, 246) Edmund Gondek, 247) Jan Gondek, 248) Ludwik Grzesiak, 249) Józef Hamme, 250) Leon Ignatowski, 251) Edward Jaworski, 252) Bolesław Jesionowski, 253) Bogdan Janka, 254) Józef Kołodziejski, 255) Jan Kołodziej, 256) Bronisław Kubiak, 257) Bolesław Koczorowski, 258) Franciszek Kuśnierz, 259) Leon Karnowski, 260) Stefan Kaczmarek, 261) Franciszek Kaczmarek, 262) Ludwik Kaczmarek, 263) Stanisław Kwiatek, 264) Czesław Kolanowski, 265) Bronisław Pepliński, 266) Wiktor Pepliński, 287) Marjan Ptaszyński, 268) Franciszek Ryszkowski, 269) Bernard Rulewski, 270) Franciszek Różański, 271) Edward Redman, 272) Feliks Redman, 273) Marjan Ramion, 274) Marjan Stachowiak, 275) Aleksander Świechowicz, 276) Leon Wojtynowski, 277) Józef Michałek, 278) Franciszek Templin, 279) Zygmunt Gillski, 280) Józef Majchrzak, 281) Aleksander Pionke, 282) Franciszek Majchrzak.

ROBOTN. K. S. „AMATOR" BYDGOSZCZ.

283) Kazimierz Biskupski, 284) Kazimierz Wesołowski, 285) Maksymiljan Dembicki, 286) Edmund Rożniak, 287) Roman Kluczyński, 288) Stanisław Kluczyński, 289) Paweł Lepczyński, 290) Leon Nowak, 291) Franciszek Niewcol, 292) Stanisław Krysiak, 293) Wilhelm Nawrocki, 294) Józef Kaczmarek, 295) Teodor Zieliński, 296) Józef Porażyński, 297) Stefan Michałowicz, 300) Józef Fundament, 301) Stanisław Sokołowski, 302) Bronisław Łoboda, 302a) Jan Nowak, 303) Jakób Dorszewski, 304) Feliks Wypijewski, 305) Hans Rüdieger, 306) Kazimierz Paczyński, 307) Wacław Kaniewski, 308) Edmund Zieliński, 309) Wojciech Lehmann, 310) Leon Dembicki, 311) Stanisław Jaruzel, 312) Roman Prieber.

(Ciąg dalszy na stronie 13.)

485 zawodników

stanie w czwartek, dnia 30 bm.

do biegu „Dziennika Bydgoskiego"

na Stadjonie Miejskim w Bydgoszczy.

Bieg poprzedzą zawody lekkoatletyczne zorganizowane przez Pomorski Okręgowy Związek Lekkoatletyczny.

Początek o godz. 16-tej.

Spis uczestników biegu.

(Ciąg dalszy)

8 DRUŻ. HARC. IM. JAGIEŁŁY BYDGOSZCZ.

313) Maksymiljan Jakubowski, 314) Edmund Stołowski, 315) Witold Stoering, 316) Tadeusz Muszyński, 317) Leon Krzywdziński, 318) Romuald Wojciechowski, 319) Władysław Forszpaniak, 320) Tadeusz Taranczewski, 221) Zygmunt Falerczyk, 322) Joachim Paczkowski, 323) Jan Garczyński, 324) Stefan Przybylski, 325) Leonard Litewski, 326) Aleksy Swiechowicz, 327) Tadeusz Kruszyński, 328) Kazimierz Bembnista, 329) Edmund Kardasz, 330) Roman Smółka, 331) Józef Lubiewski, 332) Władysław Blachnierek, 333) Włodzimierz Bogacki, 334) Stefan Florczak, 335) Jan Bardyga, 336) Feliks Damski, 337) Józef Łukowski, 338) Alfons Raczkowski, 339) Marjan Chojnacki. 400) Jan Milewicz, 341) Józef Urbański, 342) Zbigniew Bogacki, 343) Zygmunt Sójkowski, 344) Józef Lewandowski, 345) Kazimierz Lindorf, 346) Feliks Chojnacki, 347) Marjan Piekarski, 348) Henryk Zawiszewski, 349) Edward Sikora, 350) Franciszek Modrak, 351) Tymeteusz Siemiątkowski, 352) Franciszek Woliński, 353) Włodzimierz Strupagiel, 354) Alfons Pokorski, 355) Edmund Kołodziejski, 356) Stanisław Paszko, 357) Edward Szymański, 358) Kazimierz Konieczyński, 359) Franciszek Krause, 360) Benon Ziejewski, 361) Alfons Marcinkowski, 362) Stefan Szews, 363) Józef Papierowski, 364) Jan Kwiatkowski, 365) Marcin Muszyński, 366) Bernard Płoszyński, 367) Zygmunt Wieczorek, 368) Bernard Kanarkowski, 369) Jan Iwankiewicz, 370) Bolesław Pokorski, 371) Bonifacy Pokorski, 372) Witold Taranszewski, 373) Bolesław Kachelski, 374) Paweł Kamiński, 375) Edmund Mocny, 376) Ludwik Suszyński, 377) Józef Smaruj, 378) Ludwik Wasielewski, 379) Aleksy Wierzbicki, 380) Marjan Kukucki, 381) Teodor Różański, 382) Leon Theis, 383) Feliks Szymański, 384) Jan Paszek, 385) Jan Pankiewicz, 386) Bronisław Huzarski, 387) Benon Lewandowski, 388) Edward Matuszak, 389) Maksymiljan Rulewski, 390) Jan Gondek, 391) Edmund Gondek, 392) Edmund Grzesiak, 393) Bernard Gudka, 394) Jan Gromadka.

VII. DRUŻ. HARC. PRZY B. K. S. POLONJA — BYDGOSZCZ.

395) Eugenjusz Szulc, 396) Bolesław Kempiak, 397) Tadeusz Joachimowski, 398) Czesław Miodowski, 399) Aleksander Woliński, 400) Leonard Piotrowski, 401) Bonifacy Łukowski, 402) Bolesław Baumgart, 403) Rajmund Suplicki, 404) Stanisław Derkowski, 405) Edmund Piotrowski, 406) Kazimierz Gacka, 407) Mieczysław Janaszak, 408) Edward Masan, 409) Klemens Tomczak, 410) Leon Moczyński, 411) Leopold Przybylski, 412) Kazimierz Kamiński, 413) Brunon Spenner, 414) Michał Rybak, 415) Roman Frelichowski, 416) Edmund Świtalski, 417) Roman Pokorowski, 418) Atanazy Wendziłowicz, 419) Zdzisław Kosmowski, 420) Henryk Harnak, 421) Tadeusz Mikoda, 422) Bronisław Marchlewski, 423) Henryk, Wawrzyniak, 424) Wacław Czechowski, 425) Paweł Bielasz, 426) Franciszek Krzemkowski, 427) Jerzy Tietze, 428) Kazimierz Rydlewski, 429) Bronisław Sternalski, 430) Jan Smeja, 431) Zenon Wardanowski, 432) Tadeusz Neumann , 433) Wacław Biedziak, 434) Konrad Błażeński, 435) Edmund Stołowski, 436) Bronisław Sobecki, 437) Wachowiak.

NIESTOWARZYSZENI: SOLEC KUJAWSKI.

438) Jan Grzegorek.

BYDGOSZCZ.

439) Edmund Młodzik, 440) Józef Kłodziński, 441) Franciszek Baumgart, 442) Benedykt Zieliński, 443) Bernard Bukolt, 444) Bronisław Guczalski, 445) Józef Brauer, 446) Eugenjusz Mrozowski.

K. S. KOLEJ. PRZYSPOS. WOJSK. POZNAŃ.

447) Walenty Kościelniak.

4 PUŁK ARTYLERJI LEKKIEJ INOWROCŁAW.

448) Aleksander Tropiec.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — PRZECHOWO, POW. ŚWIECIE.

449) Władysław Boniek, 450) Bernard Schmidt.

TOW. GIMN. SOKÓŁ — KORONOWO.

451) Bronisław Szreder, 452) Franciszek Głowacki, 453) Franciszek Szczech, 454) Józef Szramkowski, 455) Edward Gawiński.

NIESTOWARZYSZONY.

456) Leon Przybylski, **Bydgoszcz,** 457) Juljan Wichrowski, **Bydgoszcz,** 458) Leon Rochnowski, **Bydgoszcz.**

61 PUŁK PIECHOTY.

459) Maksym. Jędrzejewski, 460) Hocheizel Łucjan, 461) Zygmunt Karbowiak, 462) Zdzisław Mathews, 463) Adam Sulikowski, 464) Franciszek Kufel, 465) Leon Napierała, 466) Kazimierz Hulisz, 467) Dominik Buzalski, 468) Feliks Michalski.

NIESTOWARZYSZONY.

469) H. Karbowiak, Bydgoszcz.

TOW. GIMN. SOKÓŁ III.

470) Franciszek Gmiński, 471) Franciszek Heize, 472) Henryk Witkowski, 473) Witold Felczykowski, 474) Tadeusz Zimniewicz, 475) Teofil Siudziński.

TOW. GIMN. SOKÓŁ GRUDZIĄDZ.

476) Brunon Więckowski.

K. S. M. ODDZIAŁ NIEMCZ.

477) Edwin Kulikowski.

ZWIĄZEK STRZELECKI, BYDGOSZCZ.

478) Gerard Szulc.

K. S. KOLEJ. P. W. „POMORZANIN",

479) Ringert, 480) Stanisław Włosek.

K. S. „POLONJA", BYDGOSZCZ.

481) Pokorski Alfons, 482) Lisiak Wincenty, 483) Kaźmierczak Władysław, 484) Daniszewski Franciszek, 485) Lubawy Bronisław.

Ważne informacje dot. biegu „Dziennika Bydgoskiego".

1. Bieg odbędzie się w czwartek, 30 bm., w dzień Wniebowstąpienia Pańskiego na Stadjonie Miejskim w Bydgoszczy. Bieg poprzedzą zawody lekkoatletyczne zorganizowane przez Pomorski Okręgowy Związek Lekkoatletyczny. Początek o godz. 16-ej.

2. Zawodnicy zapisany do biegu zobowiązani są stawić się w dniu 30 bm., o godz. 15-ej na Stadjonie Miejskim w Bydgoszczy, celem przeprowadzenia badania lekarskiego.

3. Kierownikiem biegu z ramienia Pomorskiego Okręgowego Związku Lekkoatletycznego jest p. Franciszek Gołębiewski.

4. Wręczenie nagród oraz zaświadczeń sportowych nastąpi bezpośrednio po biegu.

Dziesięciu pierwszych zawodników otrzymuje żetony, zaś wszyscy uczestnicy biegu sportowe poświadczenia pamiątkowe. Ponadto klub, który wykaże się największą ilością zawodników kończących bieg, otrzymuje nagrodę honorową. Niezależnie od powyższych nagród wydane będą wartościowe nagrody osobiste dla kilkunastu zawodników, ufundowane przez wydawnictwo „Dziennika Bydgoskiego".

Na stadjonie zostały zainstalowane megafony, przez które będzie się informowało publiczność o przebiegu walki na trasie biegu poza stadjonem.

Nagrody za bieg „Dziennika Bydgoskiego" wystawione są w oknie naszego oddziału, przy ul. Dworcowej 5.

Bezpłatne pośrednictwo pracy.

Ekspozytura Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Bydgoszczy na podstawie rozporządzenia Min. Opieki Społecznej z dnia 26 marca 1935 r. wykonuje wszelkie czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy bezpłatnie.

Panowie pracodawcy winni po myśli wyżej podanego rozporządzenia **zgłaszać wszystkie wolne miejsca pracy na pracowników wszelkich kategoryj w Ekspozyturze Wojewódzkiego Biura Fundusz uPracy — Dział Pośrednictwa Pracy w Bydgoszczy, ul. Grodzka 25, tel. 3606.**

Ekspozytura Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy posiada w swej ewidencji kwalifikowanych pracowników wszelkiej kategoryj, fizycznych i umysłowych. Zapotrzebowania na pracowników mogą być zgłaszane ustnie, pisemnie lub telefonicznie.

Jednocześnie zwraca się uwagę na **środki prawne (grzywna do 3000 zł)** stosowane w drodze postępowania administracyjnego w wypadkach **niezgłoszenia** wolnych miejsc pracy lub **przyjęcia pracowników z pominięciem biura.**

Do wszystkich oddziałów Chrz. Zjednoczenia Zawodowego w Bydgoszczy.

Organizacja nasza bierze wraz z sztandarami udział w pochodzie **„Dnia Robotnika Katolickiego"**, który urządza Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich parafji św. Trójcy w Bydgoszczy, w święto Wniebowstąpienia Pańskiego, dnia 30. bm.

Zbiórka o godz. **8,45** w sali p. Kowalskiego przy ulicy Wrocławskiej (dawniej Kleinerta).

Wzywa się wszystkich członków do gremjalnego udziału w pochodzie.

Zarząd Okręgowy Ch. Z. Z.

Z kroniki policyjnej.

Rabarber i biżuterja.

(jk) Nieznany amator jarzyn i „wielbiciel" wiosny skradł z ogrodu **Zofji Bobrowskiej** (ul. Ujejskiego 3) większą ilość kwiatów i rabarbaru.

Piotr Urbański, zam. przy ul. Bełzkiej 65, doniósł policji o kradzieży złotej broszki damskiej i zegarka męskiego „Anker", łącznej wartości około 200 zł.

„Ostatnia droga Marszałka Piłsudskiego" na ekranach bydgoskich.

Związek Polskich Zrzeszeń Teatrów Swietlnych komunikuje, że dnia 3 czerwca 1935 r.

na znak żałoby z powodu zgonu **Wskrzesiciela naszego Państwa i Wodza Narodu Pierwszego Marszałka Polski**

JÓZEFA PIŁSUDSKIEKO

właściciele kinoteatrów w Bydgoszczy zawieszają normalne widowiska i otwierają podwoje swoich przedsiębiorstw tylko dla demonstrowania reportażu filmowego **z uroczystości pogrzebowych w Warszawie i Krakowie.**

Celem umożliwienia mieszkańcom Bydgoszczy wzięcia udziału w tej manifestacji żałobnej, reportaż będzie wyświetlany we wszystkich kinoteatrach na terenie miasta Bydgoszczy: „Adria", Mostowa 9, „Apollo", Krasińskiego 23, „Bałtyk", Gdańska 25, „Kristal", Gdańska 10, „Marysieńka", Gdańska 21, „Rewja", Marcinkowskiego 4, „Stylowe", Św. Trójcy 33 **od godziny 9-tej do 12-tej wyłącznie dla młodzieży szkolnej.** Od godziny **13-tej bez przerwy do godziny 24-ej dla wszystkich.**

Wstęp do kinoteatrów bezpłatny, bez jakichkolwiek zaproszeń lub biletów.

Ze względu na powagę i we własnym interesie publiczności uprasza się o:

1. Nieskupianie się przed kinoteatrami w śródmieściu, lecz korzystanie przedewszystkiem z kinoteatrów, położonych w dzielnicach zamieszkania, programy bowiem we wszystkich kinoteatrach będą identyczne.

2. Reportaże dla dziatwy i młodzieży szkolnej są zorganizowane i młodzież szkolna nie będzie **bezwzględnie** o innej porze wpuszczona do kinoteatrów.

3. Wszystkie osoby, którym na to czas pozwoli, winny odwiedzić kinoteatry po południu, pozostawiając godziny wieczorne dla osób zatrudnionych po południu.

4. Ponieważ nie będą to zwykłe seanse kinematograficzne, lecz wielka **manifestacja żałobna mieszkańców Bydgoszczy,** poświęcona uczczeniu **nieśmiertelnej pamięci pierwszego marszałka Polski,** ludność Bydgoszczy przez nastrój, pełen skupienia i powagi, oraz przez odpowiednie zachowanie się zarówno w kinoteatrach, jak i na ulicy winna stanąć na wysokości zadania, karnie podporządkowując się wszelkim zarządzeniom zarówno **policji państwowej, jak specjalnej straży honorowej** (niebieskie opaski na prawem ramieniu).

Uwaga! Kinoteatr „Adria" jest zarezerwowany od godz. 13-ej do 18-ej wyłącznie dla wojskowych tut. garnizonu.

Zarząd Związku Polskich Zrzeszeń Teatrów Świetlnych.

Kto zwycięży?

Reprezentacja Sokoła czy reprezentacja reszty klubów bydgoskich.

Z okazji Biegu Dziennika Bydgoskiego odbędą się powyższe zawody lekkoatletyczne na Stadjonie Miejskim w Bydgoszczy. Do poszczególnych konkurencyj startować będzie po 2-ch zawodników z obu drużyn. Punktacja jest następująca: Za pierwsze miejsce 4 pkt., za drugie 3 pkt., trzecie 2 pkt. i czwarte 1 pkt. W biegach sztafetowych dla zwycięskiej sztafety 8 pkt., dla drugiej 4 pkt. Skład drużyn jest następujący: bieg 100 mtr. Kocon, Bociek, rez. Zieliński (Sokół), Wiśniewski, Musiał, rez. Piwowarczyk (reprezentacja). Bieg 400 mtr. Kocon, Polcyn, rez. Tobolewski (Sokół); Hocheisel, Radowski, rez. Ziółkowski (repr.). Bieg 1500 mtr. Kuligowski, Osiński (Sokół); Szulc, Jędrzejewski, rez. Zieliński (repr.). 200 m. płotki: Tobolewski, Polcyn (Sokół); Sternalski, Zakrzewski, rez. Radowski (reprez.). Sztafeta 4×100: Bociek, Zieliński, Kulecki, Kocon (Sokół; Wiśniewski, Musiał, Piwowarczyk, Zakrzewski (reprez.). Sztafeta szwedzka: Kocon, Polcyn, Bociek, Zieliński (Sokół); Wiśniewski, Radowski, Wybraniec, Musiał (reprez.). Skok wdal: Bociek, Zieliński (Sokół); Wiśniewski, Mackiewicz, rez. Butowski (reprez.). Skok wzwyż: Drzycimski, Kulecki (Sokół); Cieślewicz, Wesper, rez. Kowalski (reprez.). Skok o tyczce: Majtkowski, Skowroński (Sokół); Zakrzewski, Kurdelski (reprez.). Pchnięcie kulą: Majtkowski II., Drzycimski (Sokół), Biskupski, Wybraniec (reprez.). Rzut dyskiem: Majtkowski II., Drzycimski (Sokół); Biskupski, Szulc (reprez.). Rzut oszczepem: Mikrut Albin i Władysław (Sokół); Kremski, Orzechowski, rez. Lewkonowicz (reprez.).

Zawody zapowiadają się ze względu na wyrównany poziom interesująco.

BYDGOSKIE KOLEJE POWIATOWE. Rozkład jazdy pociągów od 15 maja 1935 r.

W NIEDZIELE I ŚWIĘTA

Odjazd Bydgoszczy:
- **do Koronowa** 8 10. 11.05, 14.00, 18.30, 20.45, 23.35.
- **do Opławca, Smukały** 8.10, 9 00, 10 00, 10 25, 11.05, 12.00, 13.00, 14.00, 14.40, 15.20, 16 20, 17 35 18 30, 20 45, 22.10, 23.35
- **do Smukały Dolnej** 10.00, 14.40, 17 35
- **do Wierzchucina** (Byszewskie Jeziora) 10.25 22.10

Przyjazd do Bydgoszczy
- **z Koronowa** 7,34, 8 52, 11.31, 15.10, 18.19, 20.34, 23 17
- **z Opławca, Smukały** 7 31, 7 47, 8.52, 9.50, 11.31, 11 56, 12 50, 13 50, 15 10, 16.10, 17.30, 18.19, 19 25, 19 51, 20 34, 21.51, 23.17,
- **ze Smukały Dolnej** 11.56, 17 30, 19 25
- **z Wierzchucina** (Byszewskie Jeziora) 7.47, 21,51

8678)

W DNI POWSZEDNIE

- **do Koronowa** 8 10, 11 05, 12.30*†, 14 00 16 05, 18 30, 20 45
- **do Opławca, Smukały** 8.10, 11 05, 11.40*, 12.30*†, 13.00, 14 00, 15.30**, 16.05, 18.30, 19.15*, 20.45
- **do Wierzchucina, Wąwelno** 11.40*, 13.20*, 15.30**, 19.15*
- **z Koronowa** 7.07*†, 7.34, 8.52, 11.31, 15.10, 18.19, 20.34
- **z Opławca, Smukały** 7.07*†, 7.34, 7.47**, 7.55*, 8.52, 9.18*, 11.31, 15.10, 17.50*, 18.19, 20.34
- **z Wierzchucina, Wąwelna** 7.55*, 9.18*, 17.50*

Uwaga: pociągi oznaczone * kursują w środy i soboty, *† w soboty, ** w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki.

SPORT

NA POMNIK MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Wilno. Zarząd Wileńskiego Okr. Zw. Piłki Nożnej postanowił ofiarować sumę zł 50,— na budowę pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wilnie.

Poza tem — Wil. OZPN. zwrócił się z apelem do wszystkich klubów, aby poparły materjalnie akcję budowy pomnika.

ŚMIERĆ NA BOISKU PIŁKARSKIEM.

W Wiednu odbył się mecz piłkarski pomiędzy szkolnemi drużynami Hakoahem i Währing, w czasie którego zdarzył się tragiczny wypadek.

Bramkarz Währingu został silnie **kopnięty w żołądek** przez napastnika Hakoahu. Bramkarzem był piętnastoletni chłopiec, który po zniesieniu go z boiska — **zmarł.**

WARSZAWA — WIEDEŃ MECZ MOTOCYKLOWY.

W nadchodzącą niedzielę, 2 czerwca br., w ramach święta motocyklowego odbędzie się ogólnopolski motocyklowy zjazd gwiaździsty do Warszawy. Meta zjazdu na stadjonie Wojska Polskiego otwarta będzie w dniu 2 czerwca od godz. 10-ej do 12-ej.

Tego samego dnia o godz. 16-ej odbędą się na torze stadjonu Wojska Polskiego zawody motocyklowe, w ramach których rozegrany zostanie mecz motocyklowy Warszawa—Wiedeń.

Jak nas informuje kierownictwo zawodów — Wiedeń wystąpi w następującym składzie: Hans Walz, Josepf Illichmann i Walter Riedl. Jest to zmieniony w dniu wczorajszym skład wiedeński.

Reprezentacja Warszawy zestawiona zostanie w najbliższych dniach przez Polski Zw. Motocyklowy w najsilniejszym składzie.

Mecz budzi w stolicy ogromne zainteresowanie. Polskie Radjo nagra przebieg meczu na taśmę, poczem w godzinach wieczornych odbędzie się transmisja zawodów.

NASI WIOŚLARZE ZAGRANICĄ.

Zarząd Pol. Zw. Tow. Wioślarskich zdecydował wysłać Verey'a na bieg jedynek w międzynarodowvych regatach w Henley o słynny „Diamonds Scull".

W konkurencji tej spotka się z elitą jedynkarzy europejskich: mistrzem Europy Schäferem, Ruflim, Studachem itd.

Start naszych osad w wyścigu długodystansowym Ostrzyhom — Budapeszt jest prawdopodobny. Wyścig organizowany w ramach uroczystości ku czci króla Jana III.

W dniu 23 czerwca br. polskie osady startować będą definitywnie na regatach międzynarodowych w Gdańsku, a w tym samym dniu — także i we Wrocławiu.

Natomiast PZTW odmówił wyjazdu naszych osad na regaty w Pallanza, na które zapraszał naszych wioślarzy Zw. Włoski.

UWAGA, SOKOLI OKRĘGU V.

Zawody kolarskie Okręgu odbędą się jutro. Zbiórka wszystkich członków uczestników o godz. 8 rano przy małym dworcu na Okolu. W niedzielę zawody lekkoatletyczne na stadjonie miejskim. Zbiórka o godz. 8,30.

Czołem! Naczelnictwo Okręgu V.

— Letnie ulgi przejazdowe na kolejach. Polskie koleje państwowe przyznały szereg ulg przejazdowych dla turystów i osób, udających się do uzdrowisk i letnisk. Grupy turystów, należących do klubów turystycznych, otrzymują zniżkę przy przejeździe 5 osób w wysokości do 33%. Osobom powracającym z uzdrowisk w sezonie do 15 czerwca i po 1 września przyznana będzie ulga powrotna. Rozszerzone zostaną ulgi t. zw. **weekendowe** na przejazdy z Warszawy, Bielska, **Bydgoszczy,** Śląska, **Gdańska, Gdyni, Poznania itp.** Ważne one będą w dni świąteczne i niedzielne. Opłaty za bilety pobierane będą według taryfy urzędniczej.

— Nowy przewodnik po Bydgoszczy i tablice orjentacyjne. Staraniem miejskiego komitetu propagandy turystycznej ukaże się drukiem w dniach najbliższych nowy „Przewodnik po Bydgoszczy" oraz umieszczone będą na dworcach kolejowych i w śródmieściu tablice (mapy) orjentacyjne Bydgoszczy. Komitet poczynił również starania o wydrukowanie barwnych plakatów propagandowych, zachwalających Bydgoszcz.

— Junacy zastrajkowali? Część zatrudnionych przy budowie szosy na Helu młodzieży, niezadowolonej ze zbyt ostrego rygoru, panującego w tamtejszym obozie pracy, odmówiła swoim przełożonym posłuszeństwa i zażądała odesłania do domu, grożąc głodówką.

Kujawscy powstańcy głodują.

Inowrocław, 29. V. (Tel. wł.) Wzorem innych miast na Pomorzu i w Poznańskiem, rozpoczęło w Inowrocławiu głodówkę około 20-tu członków Związku Weteranów Powstań Narodowych 1914—1919 r., którzy zamknęli się w lokalu Związku przy ul. Narutowicza. Głodujący lokalu tego prędzej nie chcą opuścić, dopóki nie otrzymają stałej posady. Poza tem wystosowali oni pismo do zarządu miejscowej placówki Zw. Weteranów Powstań Narodowych, następującej treści:

„My weterani, zebrani w lokalu Związku Wet. Powst. Nar. na głodówce, w walce o pracę dla nas domagamy się od kompetentnych czynników następujących postulatów:

1) natychmiastowej stałej pracy;
2) do chwili objęcia stałej pracy wypłacania odpowiednich dziennych zapomóg;
3) przydzielenie stałej lżejszej pracy zasłużonym powstańcom, poszwankowanym na zdrowiu, wzgl. wyczerpanym fizycznie wskutek złego odżywiania z powodu braku pracy od dłuższego już czasu, oraz zwolnienie z urzędów państwowych i samorządowych wszystkich mężatek i emerytów, jak również niezasłużonych około odbudowy państwa polskiego i przydzielenia tych posad zasłużonym powstańcom—Wielkopolanom."

—— :: ——

— Sześćset bezpłatnych paszportów dla Niemców tutejszych. W czasie Zielonych Świąt odbędzie się w Królewcu manifestacyjny zjazd Niemców z zagranicy. Z Polski wybiera się do Królewca za zezwoleniem władz 600 Niemców. Wszystkim przyobiecano bezpłatne paszporty, ważne na jeden tydzień. Osobno otrzymają 100 wolnych paszportów rolnicy niemieccy, jadący statkiem na wystawę rolniczą do Hamburga. Prasa niemiecka nie ma dość słów uznania dla rządu polskiego za jego ustępstwa.

Jeszcze jeden miljoner.

Przed kilku dniami podaliśmy fotografje osób, które posiadały ćwiartki słynnego już dziś numeru 87.111, będącego zdobywcą głównej wygranej miljona złotych w 32-ej loterji państwowej.

Dziś mamy możność przedstawić trzeciego członka szczęśliwego grona posiadaczy tego numeru.

Jest nim p. Franciszek Streng, nauczyciel w miasteczku Żuprany. Mało kto dotąd słyszał o tej malowniczej zresztą miejscowości. Leży ona w powiecie oszmiańskim, województwa wileńskiego i tam właśnie wśród półtora tysiąca mieszkańców los wybrał pana Strenga i grono jego znajomych i przyznał im okrągłą sumę 200.000 zł. Wybraniec fortuny podjął już pieniądze i umieścił je w Banku Gospodarstwa Krajowego. Co z niemi zrobi, jeszcze nie wie: musi się naradzić z przyjaciółmi, bo — jak mówi Mickiewicz — „Nie masz teraz prawdziwej przyjaźni na świecie. Ostatni znam jej przykład w oszmiańskim powiecie".

P. Streng i jego przyjaciele zaopatrzyli się już w losy do I-ej klasy 33-ej loterji i dalej grają razem. Może znów przypadnie im jaka wygrana, a może właśnie oni będą wybrańcami dodatkowego, bezpłatnego ciągnienia tej loterji w grudniu, t. zw. gwiazdkowego.

— Stara organizacja pod nową firmą. Dnia 3 czerwca rb. o godz. 20 w sali obrad rady miejskiej w ratuszu odbędzie się walne zebranie Polskiego Związku Zachodniego (dawniej Z. O. K. Z.) z następującym porządkiem obrad: 1. wybór prezydjum, 2. referat kierownika poznańskiego okręgu P. Z. Z. redaktora Srockiego p. t. „Zagadnienie niemieckie" na zachodnich ziemiach Polski a P. Z. Z.", 3. sprawozdanie zarządu, 4. wybór nowego zarządu, 5. wolne głosy i 6. zakończenie.

— Zarząd tartaku państwowego w Bydgoszczy. Minister rolnictwa zarządził dnia 20 maja rb. co następuje: Tworzy się zarząd tartaku państwowego w Bydgoszczy do administrowania tartakiem państwowym w Bydgoszczy. Bezpośrednio zarząd ten podlega dyrekcji lasów państwowvch w Poznaniu.

PROGRAM RADJOFONICZNY.
CZWARTEK, 30 MAJA.

WARSZAWA-RASZYN. 9,00: Audycja poranna. 9,45: Dziennik poranny. 9,55: Program na dzień bież. 10,00: Nabożeństwo z Krakowa. Po nabożeństwie muzyka z płyt. 11,57: Sygnał czasu. 12,05: Przegląd teatralny. 12,15: Poanek muzyczny z filharm. warsz. pod dyr. W. Łabuńskiego i R. Waldówna (fortep.). W przerwie teatr wyobraźni nadaje fragment słuchowiskowy pod tytułem „Jakób Jasiński" Adama Mickiewicza w oprac. A. Górskiego. 14,00: Muzyka z płyt. 15,00: „Nie hodujmy chwastów", pogad. rolnicza. 15,15: Muzyka z płyt. 15,45: Pogadanka w języku francuskim. 16,00: „Wiosna na Polesiu", transmisja z życia, przeprowadzi dr. M. Stępowski. 16,30: Zespół Pawła Rynasa. 16,50: Skrzynka ogólna. 17,00: Recital fortep. A. Hoehna. 17,30: Audycja dla dzieci z Katowic. 17,50: Poradnik sportowy. 18,00: Koncert solistów. Wyk.: M. Kaupe (śpiew), Warszawa i St. Mikuszewski (skrz.) Krakow. 18,45: „Literatura w służbie społecznej", szkic literacki. 19,00: Zapowiedź programu na dzień nast. 19,08: Wiad. sportowe lokalne. 19,15: Muzyka (płyty). 19,45: „Życie na Wiśle", reportaż H. Boguszewskiej i J. Kornackiego. 20,00: Koncert ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota. 21,00: Teatr wyobraźźni nadaje oryginalne słuchowisko Janiny Morawskiej p. t. „Miasto Santa Cruz" (wznowienie). 21,30: Muzyka z płyt. 21,35: Feljeton aktualny. 21,45: Wiadom. sport. ze wszystkich rozgłośni. 22,00: Koncert reklamowy. 22,15: Koncert w wyk. ork. symf. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego z udziałem Jaschy Bernsteina (wiol.) . 23,00: Wiadomości meteorol. dla komunikacji lotniczej. 23,05: Mała orkiestra R. P. pod dyr. Z. Górzyńskiego.

TORUŃ. 9,00: Transm. z Warszawy. 9,55: Program na dzień bież. 10,00: Transm. z Krakowa. 11,57: Transm. z Warszawy i Krakowa. 12,05: „Od Torunia do Gdańska", rozmowa między recenzentem o dyrektorem na temat wędrówek Teatru Ziemi Pomorskiej — St. Riess i Wł. Braeki. 12,15: Tr. z Warszawy. 14,00: Muzyka z płyt. 15,00: „Jak pracują junacy na Pomorzu", reportaż z obozu pracy, ilustr. śpiewem i muzyką junaków. 15,15: Płyty gramofonowe. 15,45: Transm. z Warszawy i Wilna. 16,50: „Młoda grupa poetycka Torunia" — recytacje wierszy członków Klubu Artyst. „Wpoprek". 17,00: Tr. z Warszawy i Katowic. 17,50: Tr. z Warszawy. 19,00: Zapowiedź programu na dzień nast. 19,08: Fortepian, śpiew i skrzypce (płyty). 19,45: Tr. z Warszawy. 21,45: Wiadom. sport. ze wszystkich rozgłośni. 22,00: Wiadom. sport. lokalne. 22,05: Koncert reklamowy. 22,15: Tr. z Warszawy.

ZAGRANICA. **19,00: Królewiec.** Sekstet na instr. dęte Grossmana. **Monachjum.** Koncert orkiestrowy. **Berlin.** Tańce i pieśni wiosenne. **20,00: Koenigswusterhausen.** Wieczór majowy. **Kolonja.** Koncert orkiestrowy. **Hamburg.** Wesoła audycja wiosenna. **Sztutgart.** Koncert symf. **21,00: Lips.** Muzyka taneczna. **Stockholm.** Koncert muzyki skandynawskiej. **Moskwa (WCSPS).** Koncert solistów. **22,00: Stockholm.** Koncert wagnerowski. **23,00: Kopenhaga.** Muzyka tan. **Regional Pr.** Muzyka tan. **24,00: Hamburg.** Muzyka lekka. **Sztutgart.** Muzyka kameralna.

CH. Z. M. P.
„ODRODZENIE"

W środę, dnia 29 maja o godz. 19,30 odbędzie się **zebranie plenarne.** Na porządku obrad aktualny referat dh. Brakowskiego K.

O liczny udział członków uprasza

Zarząd.

—— :: ——

Komunikaty Związku Weteranów.

Zarząd Związku Weteranów Powstań Narodowych R. P. z r. 1914-19 koło Bydgoszcz komunikuje, że główna komisja weryfikacyjna w Poznaniu nadała w dalszym ciągu miano **weterana** z dyplomem następującym członkom: Ostrowski Franciszek, Rigall Ludwik, Fac Leon, Rymer Paweł, Jakubowski Wacław, Kaszubowski Jan, Mróz Jan.

Zebranie plenarne połączone z akademją żałobną odbędzie się we wtorek, 4 czerwca br. o godz. 19 w dużej sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej.

Rodzina Weteranów. Zebranie plenarne połączone z akademją żałobną, odbędzie się w środę, 5 czerwca o godz. 19 w lokalu p. Nowickiego „Pod Weteranem", ul. Poznańska 17. Pożądanem jest w myśl postanowienia zarządu głównego, aby żony weteranów należały do Rodziny Weteranów, wobec czego uprasza się o łask. liczne przybycie na zebranie.

Uzupełnienia. Główna komisja weryfikacyjna zwróciła w celu uzupełnienia kwestjonarjusze następujących członków, których uprasza się o przybycie w godzinach urzędowych we własnym interesie po informacje: Karaś Mateusz, Siemiński Wojciech, Trafera Wojciech, Kocerka Stefan, Kaczmarek Józef, Waszak Antoni, Szyperski Franciszek, Tucholski Władysław, Willa Stanisław, Smul Leon, Kujawski Kazimierz, Paczkowski Jan, Rybicki Jan, Cylokowski Stanisław, Kotowski Albin, Schloderbach Ignacy.

O ile zawezwani nie stawią się w celu uzupełnienia, zarząd zmuszony będzie uznać takowych jako niezatwierdzonych i skreślić ich z listy członków jako niezweryfikowanych.

Weryfikacja. Komunikuje się, że ostatni termin weryfikacji upływa z dniem 31 października br. Zarząd koła, aby być w porządku wobec zarządu głównego oraz głównej komisji weryfikacyjnej, wyznacza ostateczny termin składania weryfikacji na 30. 9. br. Wszyscy zainteresowani, którzy brali udział w powstaniu, tj. powstańcy wielkopolscy, pomorscy i śląscy i obrońcy Lwowa, Peowiacy, Hallerczycy i inni winni skorzystać z okazji.

Strzelanie o odznakę. Strzelanie konkursowe odbędzie się dnia 1 i 2 czerwca br. od godziny 2—6 po poł. na strzelnicy małokalibrowej 62 pp., ul. Warszawska.

Za zarząd:
(-) ppłk. rez. Sioda, prezes (-) Raczyński, sekr.

—— :: ——

Sokół żeński.

Drużyny ratownicze P. C. K. Zbiórka **nie odbędzie się** dziś w środę lecz w piątek o godz. 19 na stadjonie miejskim.

Komendantka.

KOMUNIKAT SOKOLIC OKRĘGU V.

W niedzielę o godz. 8,30 na stadjonie miejskim **generalna próba ćwiczeń** zlotowych. Przybyć obowiązkowo muszą wszystkie druchny, strój przepisowy. Czołem!

Sosnowska, naczelniczka Okręgu V.

Uwaga!

Bilety ulgowe do kina „Kristal" dla czytelników „Dziennika Bydgoskiego", zwiedzających Wystawę Elektrotechniczną w Bydgoszczy.

Poniżej zamieszczamy kupon, upoważniający naszych czytelników, zwiedzających Wystawę Elektrotechniczną w Bydgoszczy do nabywania biletów ulgowych w kinie Kristal. Za przedłożeniem kuponu niżej zamieszczonego kasa kina Kristal wydawać będzie bilety ulgowe po cenie **0,85 zł** za miejsce rezerwowe zamiast 1,40 zł, a za balkon **1,09 zł** zamiast 1,70 zł.

Kupon ulgowy
„Dziennika Bydgoskiego"
do kina KRISTAL
w Bydgoszczy.

Upoważnia zwiedzających Wystawę Elektrotechniczną do nabycia biletów ulgowych.

Nad bydgoskim Lemanem.

Piękny krajobraz i plaża nad jeziorem zapraszają na letnisko.

Krótkometrażowy film z Brzozy.

Ostatnio nastała moda reklamowania za pomocą filmów krótkometrażowych. Trzeba przyznać, że filmy takie propagują wyśmienicie. Aktualny obecnie temat letnisk i miejscowości wycieczkowych jest również tematem takich krótkometrażówek, naprzykład piękne naprawdę okolice Krakowa, Pokucia itp.

W myśl przysłowia „cudze chwalicie — swego nie znacie" trzeba stwierdzić, że i Bydgoszcz posiada prawdziwe perły letniskowo-wycieczkowe. Przoduje znane letnisko **Brzoza**, którego gospodarzem jest p. budowniczy **Szatkowski**.

Nie wiadomo, czy film o Brzozie prędko powstanie. Uprzedzając go jednak, opowiemy, jak będzie wyglądał.

A więc najpierw napisy (jak zwykle), potem na ekran pada komin kolejki podmiejskiej. Kolejka pędzi z zawrotną szybkością spacerowego roweru, gwiżdże na prawo i lewo. Z okien wyglądają roześmiane twarze pięknych pań i spoconych panów. Ktoś zajada jajka na twardo. Ktoś gra na mandolinie. Wszyscy oglądają piękne krajobrazy przez szyby wagonów. (Kilka fotografij malowniczych zagajników itp.). Na ekranie ukazuje się napis stacji **„Chmielniki"**. Wszyscy wysiadają.

Teraz na ekran pada frontowy budynek letniska Brzozy. Goście zajmują salę restauracyjną. Inni udają się do pokojów gościnnych. Film przedstawia kilka przytulnych wnętrz pokoików.

W restauracji ruch. Na bufecie smakowite zakąski. Koniak. Gra gramofon. **Pachną bzy** (to jeszcze przy obecnej technice filmowej nie wyjdzie — ale można sobie wyobrazić). Śpiewanie ptaków.

Zkolei film pokazuje nam **drogę nad jezioro.** Biały piasek na plaży. Goście w kostjumach. Dzieci lepią z piasku babki. Babki i córki pływają „crawlem". **Długi pomost** wiedzie na **skocznię.**

Wycieczkowicze produkują klasyczne skoki. Z górnej skoczni odbija się smukła rusałka w modnym kostjumie. Kilka koziołków w powietrzu. Bęc! Rozprysła się lustrzana tafla wody. W wodzie baraszkują tłustawe Neptuny i opalone Nereidy.

Dla odmiany operator przedstawia kilka wspaniałych zdjęć z **rozległego jeziora Jezuickiego.** Z nad czystej wody wybłyskują zieleniąwysepki, ciemna wstęga **tajemniczo-uroczego boru** przegląda się w lekko falującej powierzchni. W tej pięknej mozaice barw, blasków i woni płynie **łódź.** On gra na gitarze, ona śpiewa... Słońce świeci. Zdala uśmiecha się starszy pan, łowiący ryby. Podnosi w górę wędkę. Srebrnołuska ryba trzepoce się.

Teraz film pokazuje nam dwa pawilony: **„Neptun" i „Rusałka".** Tu gra orkiestra i tańczą zakochane pary. Tam grają w karty i zapijają piwo. 7 pik! 7 trefl! Preferans w całej pełni. Pan dyrektor wygrywa.

Przed klombami, pięknemi mozaikami z kwiatów, rozłożone hamaki. Tu pragnący ciszy letniskowicze czytają książki. Od jeziora powiewa lekki wietrzyk. Daleki dźwięk muzyki.

Ale czas na obiad. Teraz na ekranie ukazują się zastawione stoły. Przybliżone zdjęcie lina w sosie koperkowym. Widzom idzie ślinka do ust.

Zapada zwolna wieczór. Film przedstawia zachód słońca, odbijający się złotą łuską w falach jeziora. Księżyc i gwiazdy. Śpiewają słowiki. Znowu zdjęcie tańczących par. Czyjś śpiew. Czyjś śmiech. Czyjeś głębokie westchnienia. Ostatnie zdjęcie jeziora przy świetle księżyca. Pięknie. Widzowie wzdychają. Koniec.

Filmu takiego niema. Byłby naprawdę ładny, jak to Czytelnicy widzą z opisu. Ale o wiele jeszcze ładniejszą jest rzeczywistość. A opisany przez nas film można oglądać w życiu. Wystarczy tylko — pojechać do Brzozy, nad bydgoski Leman. Jedziemy więc wszyscy, prawda?

J. Kol.

ROMANTYCZNA PRZEJAŻDŻKA ŁODZIĄ PO JEZIORZE.
Na bydgoskim Lemanie można używać do syta przejażdżki łodzią, odbywając dalekie spacery wodne.

PRÓBA WYTRZYMAŁOŚCI SKOCZNI.
Skocznia pływacka na jeziorze Jezuickiem w Brzozie została zremontowana. Zdjęcie przedstawia próbę wytrzymałości odnowionej skoczni w postaci trzech „grubych ryb" i jednego dziecka dla równowagi.

Bydgoszcz w djademie świateł.

Wspaniała iluminacja z okazji zjazdu SEP.

Wybitny specjalista w zakresie oświetleń odkrywa Bydgoszcz.

„Jak w bajce..."

Takie określenie padało z ust licznych przechodniów, którzy wieczorem stanęli na moście Teatralnym (a najlepiej obserwować z drogi, wiodącej do „Teatralki") na widok niebywałych w Bydgoszczy, wspaniałych iluminacyj, przeprowadzonych nad Brdą. Kaskada wodna nad tamą Brdy rozbłysła wszystkiemi kolorami tęczy. Widok jest wprost nieporównany. Spadające strugi wodne mienią się różnobarwną tęczą i tworzą czarodziejski, bajeczny obraz. Wysepka na Brdzie pod Teatralką ukazała całe swe romantyczne, uroczo-tajemnicze piękno w świetle pomysłowej iluminacji. Zdala wybłyskuje z mroków nocy piękna sylwetka kościoła farnego. Nie, doprawdy, trudno uwierzyć, że to ten sam krajobraz, że to te dobrze znane nam objekty tak nagle wypiękniały w szacie bajecznego oświetlenia.

Gromadnie zebrani Bydgoszczanie dziwią się i pytają — skąd taka wspaniała iluminacja? Wtajemniczeni wnet służą odpowiedzią: przecież Bydgoszcz jest w przededniu wielkiego święta polskiej elektryczności — ogólnopolskiego zjazdu Stowarzyszenia Elektryków Polskich i wystawy elektrotechnicznej. Na tę to właśnie uroczystość przywdziała Bydgoszcz królewski djadem świateł.

Zadaniem iluminacji jest uwypuklenie najpiękniejszych objektów architektonicznych, czy to w całości, czy w fragmentach. Oświetlenie ukazuje nam walory architektoniczne specjalnie ad oculos. Najnowsza wiedza oświetleń umie wyzyskać nietylko płaszczyzny architektoniczne i poezję ukrytych fragmentów, ale potrafi nam ukazać piękno krajobrazów i ich szczegółów w nieoczekiwanym efekcie.

Okazały to pierwsze iluminacje Bydgoszczy, które wczoraj i onegdaj podziwiała publiczność. Komitet Zjazdu Elektryków gotuje nam dalsze niespodzianki. Oficjalna **iluminacja Bydgoszczy trwać będzie od 30 maja do 10 czerwca.**

Oświetleń dokonuje czołowy fachowiec w Polsce, p. **kpt. Kycia.** Tego rodzaju efekty świetlne, jakie podziwiamy na Brdzie, zostały **zastosowane w Bydgoszczy po raz pierwszy w Polsce.**

Poza wymienionemi objektami iluminowane będą: **kościoły — Pojezuicki, Klarysek, Garnizonowy;** posągi — **Łuczniczka, Potop;** gmachy — **Strzelnica, spichlerz obok Brdy** (za wysepką) oraz **ogród w Strzelnicy** w podobny sposób jak wysepka na Brdzie. Iluminacja zamyka się ogółem w napięciu około stu tysięcy watt (światła elektrycznego).

Dopiero w świetle wspaniałych iluminacyj dostrzegamy, jak piękną jest Bydgoszcz.

J. Kol.

Straszliwe oberwanie chmury.

Amiens, 29. 5. (PAT.) Ubiegłej nocy w okolicach Amiens nastąpiło oberwanie się chmur. Po paru minutach ulewy utworzył się rwący potok, którego wody spłynęły na niżej położone dzielnice miasta, **zalewając je do wysokości 2 m.** Zasiewy uległy całkowitemu zniszczeniu. Uszkodzone są liczne drogi i miejscowa odnoga linji kolejowej. **Rwące wody potoku podmyły 15 domów robotniczych,** których mieszkańców szukających schronienia na dachach ocaliły z trudnością mobilizowane oddziały straży ogniowej i wojska. W zakładach tkackich, gdzie uległo **zalaniu około 900 warsztatów, straty przekraczają 10 miljonów franków.** Kilkuset robotników pozbawionych jest pracy na okres kilku miesięcy. Wody zalały również strzelnicę garnizonową, gdzie **5 żołnierzy przepadło bez wieści.**

Uczczenie Marsz. Piłsudskiego w Zdrojowisku Piszczany

Polskie Koło w Zdrojowisku Piszczany łącznie z kuracjuszami polskiemi urządziło we wtorek 21 maja uroczystość żałobną z powodu śmierci Marszałka Piłsudskiego.

W wybitej czarnem suknem kaplicy zdrojowej nad brzegiem rzeki Waag odprawił duchowny, burmistrz A. Sindelar przed południem uroczystą mszę św. żałobną, w której obok przedstawicieli władz i samorządu oraz dostojników wojskowych uczestniczył konsul polski z Bratysławy Laciński. Wieczorem odbyła się w Thermia Palace uroczysta akademja, otwarta odegraniem V. symwonji Dworzaka. Następnie uczcił redaktor naczelny z Bratysławy Karol Sidor w mowie swej pamięć Marszałka, podnosząc znaczenie Zmarłego jako człowieka i polityka.

W serdecznych słowach podziękował polski konsul przedmówcy i obecnym podnosząc w wywodach swych przyjazne stosunki, łączące państwo czechosłowackie z polskim bratnim narodem.

Kalendarzyk Ch. D.

Chrz. Demokracja Koło Wilczak—Okole

bierze udział w obchodzie „Dnia Robotnika Katolickiego" Encykliki Papieskiej „Rerum Novarum". Zbiórka wszystkich członków dnia 30 maja br. o godz. 9,15 w ogrodzie p. Kowalskiego (dawniej Kleinert) ul. Wrocławska. O gremjalne przybycie prosi

Zarząd.

Kalendarzyk zebrań Ch. Z. Z.

Baczność! Członkowie Ch. Z. Z.

Organizacja nasza bierze wraz z sztandarami udział w obchodzie Dnia Robotnika Katolickiego. Zbiórka w sali Kleinerta o godz. 8,45.

Cyrk Staniewskich przyjeżdża do Bydgoszczy.

Słynny fakir hinduski Blacaman czołową atrakcją obecnego programu.

Jutro w nocy przyjeżdża własnym pociągiem popularny warszawski cyrk Staniewskich z Poznania z nowym rekordowym programem, który wzbudzi ogólny zachwyt. Po niebywałych powodzeniach w Warszawie, Łodzi, a ostatnio w Poznaniu, zaprezentuje cyrk Staniewskich program, który wzbudzi ogólny zachwyt. Jak się dowiadujemy, czołową atrakcją obecnego programu jest fenomenalny fakir hinduski **Blacaman** w otoczeniu 30 lwów, 100 krokodyli i jadowitych gadów. Blacaman poza tem zostaje zagrzebany żywcem na dłuższy okres czasu oraz hipnotyzuje dzikie bestje. Program uzupełniać będzie szereg pierwszorzędnych atrakcyj, jak popisy akrobatów Garday i Corbett, pocieszna tresura kucyków szkockich Coces, fenomenalna hiszpańska szkoła jazdy Los Aseveras, ulubieńcy publiczności Bim-Bom, pierwszorzędni ekwilibryści Ginotti z zachwycającą Giną, popularni komicy Dolly i Momino, fenomenalny żongler Adanos itd., to każdy przyzna, że program jest wart zobaczenia.

Otwarcie i pierwsze przedstawienie odbędzie się w piątek, dnia 1 maja o godz. 8,30 wiecz. przy ul. Królowej Jadwigi.

—:—

— Do Krakowa. Polskie Tow. Krajoznawcze oddział w Bydgoszczy, ul. Libelta 5, tel. 37-64 (godziny urzęd. od 11—13 i od 17—18) organizuje pociąg popularny dla sypania kopca ś. p. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Odjazd pociągu z Bydgoszczy dnia 8. 6. godz. 18,19, przyjazd do Krakowa dnia 9. 6. o godz. 5,40. Wyjazd z Krakowa dnia 10. 6. godz. 0,55, Przyjazd Częstochowa dnia 10. 6. godz. 4,05, odjazd z Częstochowy dnia 10. 6. godz. 11,22. Przyjazd do Bydgoszczy dnia 10. 6. godz. 19,18. Koszt przejazdu w obie strony w kl. III, zwiedzenie Krakowa, dojazd do kopca (tramwaj lub autobus) i przewodniki wynosi razem **zł 16,70.** Wszelkich informacyj udziela i zapisy przyjmuje Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. (9585

— Dyrekcja Żeńskiego Gimnazjum im. Marji Curie-Skłodowskiej przy ul. Kujawskiej 4 przyjmuje wpisy do klasy I i wyższych codziennie od godz. 9—12. Przy zgłoszeniu należy przedłożyć: świadectwo urodzenia, świadectwo chrztu, świadectwa szczepienia ospy i ostatnie świadectwo szkolne. Taksę za egzamin wstępny w wysokości 10 zł należy wpłacić przy zgłoszeniu uczennicy. Egzaminy rozpoczęły się w poniedziałek, dnia 17 maja br. o godz. 9 rano w gmachu gimnazjum. (9636

— Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo na Bielawkach (księży Misjonarzy) urządza w święto Wniebowstąpienia dnia 30. bm. wycieczkę parostatkiem do Brdyujścia Wyjazd o godz. 13,30 z ulicy Hermana Frankego. Na imprezę tę, z której czysty dochód przeznaczony na pokrycie kosztów ubrania dla najbiedniejszych dzieci, przystępujących do I komunji św., stowarzyszenie zaprasza serdecznie. Bufet obfity, smaczny i tani, a program urozmaicony. Miła zatem i godziwa rozrywka, a cel szlachetny. (9297

— Uruchomienie agencji pocztowo-telegraficznej na Bielawkach. Dla wygody publiczności uruchamia się z dniem 1 czerwca br. agencję pocztowo-telegraficzną Bydgoszcz 9 — Bielawki przy ul. Br. Pierackiego nr. 37 o pełnym zakresie działania w dziale nadawczym.

Odjazd pociągów z Bydgoszczy:

Toruń—Warszawa: 2.41, 6.50, 8.05, 9.18, 9.58, 12.50, 14.05, 15.35, 17.56, 18.26, 21.26 (tranzytowy), 23.15.

Tczew—Gdańsk—Gdynia: 0.30, 3.29, 5.20, 7.54, 10.12, 12.33, 18.06, 13.13, 17.15, 19.45, 20.00. **Do Rynkowa:** 16.10, 20.30 (od 19/V do 11/X).

Kościerzyna—Gdynia: 8.01, 15,20.

Nakło—Piła: 0.02, 6.15, 10.41 (tranzytowy), 14.45, 19.49.

Unisław—Brodnica: 4.46, 8.11, 13.45, 16.20, 21.45.

Inowrocław—Poznań: 0.46, 3.38, 3.51, 6.33, 9.25, 14.01, 18.32, 22.18, 23.00.

Wągrowiec—Poznań: 5.05, 10.40, 13.30, 18.35.

Inowrocław—Karsznice—Herby Nowe: 0.46, 14.01.

Śmiertelne poparzenie dziecka

(ak) Onegdaj wydarzył się tragiczny wypadek w mieszkaniu **ogrodnika Jarosława Macka,** przy ul. Nakielskiej 227. Żona ogrodnika oddalając się na chwilę z mieszkania na podwórze pozostawiła w kuchni **3-letnią swą córeczkę Zdzisławę.** Na podłodze znajdował się garnek z gorącem mlekiem. Podczas nieobecności matki dziecko zbliżyło się do garnka i przewróciło go, przyczem gorące mleko polało się na nóżki dziewczęcia. Straszny krzyk dziecka zaalarmował matkę, która przybiegła, a oczom jej przedstawił się straszny widok.

Dotkliwie poparzone dziecko przewieziono do szpitala św. Florjana. Lekarze stwierdzili silne poparzenie trzeciego stopnia. Nazajutrz maleństwo zmarło wśród strasznych cierpień.

Porodziła dziecko na ulicy.

We wczorajszy wtorek wieczorem o godz. 10,30 niej. M. K. powiła niespodziewanie przy Wełnianym Rynku na chodniku dziecko. Zawezwana karetka pogotowia przewiozła matkę wraz z dzieckiem do kliniki położnic przy ul. Gdańskiej.

— **Rozkład dyżurów lekarzy kolejowych** w niedzielę i święta :

Dr. Kube, 30. V., ul. Gdańska 36, telefon 18-40.

PREMJERY W KINACH BYDGOSKICH.

„ŻYWY ZASTAW" w „KRISTALU".

Shirley Temple.

„Żywy zastaw" posiada wspaniałą obsadę, choć nie tworzy ona ani nadzwyczajnych typów, ani bierze udziału w akcji, która wymagałaby specjalnych talentów aktorskich. Na czele tej obsady widzimy milutką Shirley Temple i to publiczności powinno starczyć za najlepsze nazwiska gwiazd filmowych. Pięcioletnia dziewczynka, porzucona przez ojca, dostaje się w otoczenie bokmacherów wyścigowych, kombinatorów, ale niepozbawionych serca ludzi. Opiekują się małą, troszczą o zdrowie, poświęcają czas i pieniądze. Mała Marta (Shirley) jest dość wymagająca, ale rozkoszna. Dokoła jej osóbki rozgrywają się rzeczy poważne, a wszystko niemal dla małej Marty. O grze więc mówić nie będziemy, gdyż widzimy ją na ekranie bez złudzeń, naturalnie roześmianą, ujmującą od początku do końca filmu. Godnie tej małej artystce sekundują: Dorothy Dell, Adolf Monjou i Bickford. Treść wzięta z za kulis wyścigowych również interesująca jak i całe wykonanie techniczne. Nadprogram: kronika Pata, m. in. śmierć Marszalka Piłsudskiego.

— **Urząd pocztowy na Wystawie Elektrotechnicznej.** Na czas trwania Wystawy Elektrotechnicznej t. j. od 30. V. — 10. VI. br. uruchamia się na terenie wystawy w Strzelnicy przy ul. Toruńskiej 30 — Oddział nadawczy urzędu pocztowego Bydgoszcz I.

— **Rejent St. Esden-Tempski członkiem zarządu Izby Notarjalnej.** Na walnem zebraniu Izby Notarjalnej w Poznaniu dokonano wyborów do rady. Prezesem wybrano ponownie dr. W. Jeszkego, wiceprezesem dr. Witolda Prądzyńskiego, a w skład rady weszli jako członkowie: H. Chudziński (Gdynia), dr. E. Korczyński (Poznań), dr. E. Lauterer (Gniezno), E. Łuński (Włocławek), dr. Z. Nowosielski (Poznań), dr. St. Piechocki (Poznań) **St. Esden-Tempski (Bydgoszcz)** i K. Wyganowski (Kalisz).

— **Pisanie wniosków i podań do urzędów,** wszelkich informacyj i porad prawnych udzielą chętnie i sprawnie prawnicy. Zgłoszenia pod: **„Bratnia Pomoc"** studentów Uniwersytetu Poznańskiego - Poznań, św. Marcin 40, tel. 39-46.

— **Pokaz kostjumów historycznych.** W przyszły piątek 31 maja o godz. 17 odbędzie się w Teatrze Miejskim pokaz kostjumów historycznych z objaśniającym wykładem. Dochód przeznacza się na pomoc naukową dla dziewcząt. Bilety od 20 groszy do 1,20 zł w dniu przedstawienia przy kasie, przedtem w żeńskiem gimnazjum miejskiem. Pokaz organizuje żeńska szkoła zawodowa.

Wypadek rowerzysty.

(jk) 22-letni **Walenty Leszczyński,** zam. przy ul. Łokietka 13, używał przejażdżki rowerem na szosie kujawskiej. W pewnej chwili niefortunny rowerzysta spadł z roweru i nadwyrężył sobie poważnie rękę. Po udzieleniu pomocy przez szpital miejski, p. Leszczyński będzie mógł nadal jeździć na rowerze.

Na cele oświatowe.

Znany na terenie naszego miasta, szczególnie ze swej ofiarności na cele kulturalno-oświatowe p. Narcyz Gieryn, właściciel „Księgarnie Bydgoskiej" przy Placu Teatralnym, złożył dla bibljoteki Ch. Z. M. P. „Odrodzenie" 35 broszur i książek treści wybitnie kształcącej społecznie. Za tak hojną ofiarę młodzież zrzeszona w „Odrodzeniu" składa na tej drodze serdeczne podziękowanie.

PIERWSZY MECZ TRENINGOWY-TENNISOWY.

W czwartek 30 bm. na kortach tennisowych Bydgoskiego Klubu Sportowego odbędzie się pierwszy mecz treningowy na punkty pomiędzy „Deutscher Tennisklub" Bydgoszcz a B. K. S. Przewidzianych jest 15 gier konkurencyjnych.

Z życia towarzystw.

Środa, 29 maja.

Godz. 19,45: **Ósma drużyna harcerska im. Wł. Jagiełły.** Zbiórka drużyny.

Godz. 20,00: **XXI. okręg Wlkp. Związku Śpiewaczego.** Zebranie zarządu i komisji zjazdowej w sekretarjacie, ul. Mostowa 2. Ważne sprawy; przybycie prezesów wszystkich kół śpiewaczych należących do okręgu, jest bardzo pożądane, jak również komplet komisji zjazdowej.

— **„Lutnia" Jachcice.** Lekcja śpiewu oraz sprawy wycieczki.

— **Klub mandolinistów „Lutnia".** Lekcja kursu mandolinowego dla oddziału starszego w lokalu klubowym, ul. Długa 24.

Czwartek, 30 maja.

Godz. 5,00: **Kat. Stow. Młodzieży Żeńskiej „Gwiazda".** Zbiórka obu oddziałów przed Domem Katolickim celem wzięcia udziału w apelu, poczem majówka.

Godz. 6,00: **B. K. S. „Polonja".** Wycieczka towarzyska. Zbiórka na placu Teatralnym.

Godz. 9,00: **Zrzeszenie Absolwentów szkół dokształcających zawodowo-kupieckich.** Wycieczka do Smukały Dolnej. Punkt zborny: róg ul. Św. Trójcy — Jackowskiego.

Godz. 14,00: **Stow. Dzieci Marji.** Wycieczka do Opławca. Odjazd o godz. 14.

Piątek, 31 maja.

Godz. 20,00: **Tow. śpiewu „Halka".** Lekcja śpiewu w Izbie Rzemieślniczej. Z powodu zjazdu komplet konieczny.

Bank Polski płacił w dniu 29. 5. 1935 za:

dolary amerykańskie	5,27
funty szterlingów	25,90
franki szwajcarskie	171,07
franki francuskie	34,87
floreny holenderskie	357,30

Odpowiedzi redakcji

J. St. Bagienica. Zrobić zażalenie do Ministerstwa Opieki Społecznej.

Pełna tabela wygranych do IV. klasy 32. Loterji Państwowej.

Ostatni dzień ciągnienia.

I ciągnienie

Wygrane pocieszenia po 50 zł.

49 213 90 444 645 58 721 72 862
1122 290 391 424 593 602 773 812 33
2001 56 171 300 6 44 97 420 532 3070
144 70 262 86 425 39 92 573 622 985
90 4100 3 233 446 55 70 592 714 73
86 879 901 30 44 5209 430 553 98 691
760 921 5209 430 553 691 760 921 6063
104 336 406 28 513 702 60 861 89 976
7021 47 93 131 57 585 610 74 873 901
8055 194 224 321 456 689 734 927
9381 405 506 33 783 840 10097 102
350 495 642 11085 379 524 61 74 631
93 742 883 995 12075 109 86 253 71
324 34 594 644 765 969 13048 238 397
490 784 879 956 14131 594 611 20 742
55 862 914 15282 388 425 569 816 58
86 16201 48 370 445 23 24 73 562 611
34 713 825 75 914 35 49 17001 181
383 612 98 818 919 62 18016 123 333
88 473 500 6 79 681 84 704 802 19
953 19101 36 48 214 326 45 418 21
91 608 24 873 901.

20084 246 454 561 631 40 51 777
966 85 21051 211 495 509 82 642 92
754 22209 17 340 407 11 742 807 930
23107 290 316 555 620 77 815 24079
248 655 71 812 25000 24 37 278 79
332 52 452 565 640 736 806 954 90
26006 82 153 269 393 575 81 844 843
922 27055 160 289 382 472 81 623 856
982 27055 160 289 382 472 81 623
982 28035 348 83 151 503 97 691
858 29065 82 90 225 22 518 25 720
30069 104 26 203 45 518 91 612 743
57 77 888 935 97 31045 50 87 230 43
445 679 823 37 944 80 32454 520 31
866 912 53 33076 124 279 306 9 76
470 710 88 34001 38 171 291 434 92
578 692 701 88 800 96 983 35025 68
100 55 95 295 324 66 76 574 891
36110 14 51 335 592 799 806 22 73
901 7 37125 240 54 432 516 33 67 752
901.

38043 196 405 525 733 52 838 901
39032 81 93 165 77 209 474 621 726
69 920 40105 16 241 58 553 697 843
48 96 939 41013 41 51 175 338 426
508 15 63 89 95 635 36 726 49 856
42138 282 408 91 544 738 68 922 79
43019 108 29 45 91 211 300 81 475
842 44030 148 231 236 37 500 12 33
677 835

45062 250 58 469 83 506 933 54
46004 173 339 416 53 558 710 79 800
20 80 47235 358 74 469 807 42 955
48004 27 397 421 62 48129 202 7 26 50
311 44 87 423 79 576 616 31 71 864.
50167 72 245 330 776 851 77 911
51029 78 1226 51 276 453 559 737 838
64 948 52051 110 209 315 27 952 54
73 83 53108 81 200 58 84 303 479 506
31 610 26 84 791 886 921 54129 70 229
36 314 19 443 548 85 691 767 860 67
947 55024 36 171 266 93 311 18 497
567 625 863 75 56155 280 384 577 803
61 85 57201 335 414 912 50 58016 21
171 96 99 268 388 435 92 547 91 756
60 98 895 59144 64 68 98 446 654 700
61 903

60001 26 89 126 78 201 6 55 310
36 46 423 793 820 935 61264 471 606
37 779 951 62034 108 34 77 311 422
76 516 854 63046 131 82 235 336 414
43 685 724 862 64009 128 48 319 87
495 521 64 616 735 881 941 65021
161 241 529 653 851 66128 343 468
585 655 708 933 67018 65 144 204 385
473 534 78 624 56 706 830 33 944 59
68053 115 205 19 420 647 99 768
69026 543 60 628 708 920.

70220 368 471 522 53 75 624 58 748
818 955 93 71123 52 205 45 310 88
409 576 730 815 40 45 939 65 98
72108 45 58 68 90 210 14 379 625 26
703 50 816 20 51 73155 260301 438
63 76 551 879 86 981 74022 257 326
545 672 89 790 811 907 39 95 75017
63 89 122 79 84 89 237 55 461 68 517
86 699 809 988

76087 123 43 67 344 80 479 511 13
700 47 813 64 924 55 77128 515 16
57 60 667 706 30 49 81 833 957 78051
153 294 352 400 34 555 609 832 63
66 82 92 945 92 79009 60 245 355 866

80072 134 311 492 563 69 91 665
701 12 94 851 65 81019 116 17 37 69
303 82 515 40 43 52 63 601 84 827
900 82000 163 246 75 828 36 56 83057
71 205 51 68 88 549 95 84084 136 65
275 369 506 620 27 71 825 929 85230
509 679 720 64 84 810 86052 252 302
618 67 87209 58 77 356 651 738 856
63 96 911 12 88163 288 396 668 751
800 906 10 89416 61 76 664 72 843
951 900 18 89 179 253 378 510 615
60 705 58 67 92 168 91144 58 251 434
587 666 795 808 903 15 19 92175 216
62 336 41 43 63 83 461 554 637 730
803 64 93114 25 32 35 236 79 348 593
633 49 82 766 802 980 94007 62 269
374 407 524 52 57 710 77 838

95132 271 607 787 864 76 87 96023
154 80 89 99 246 90 313 20 526
97095 231 48 62 87 304 425 39 766
805 922 43 49 98099 145 254 359 450
523 693 98 850 99078 130 389 420 590
608 728 40 71 835 62 912 76 100178
299 303 19 467 566 84 629 92 756 77
81 841 101142 92 277 374 409 659
744 52 85 822 50 957 82 102019 158
205 11 58 97 344 534 39 706 31 885
959 99 103301 570 792 905 104011
183 268 302 19 40 73 519 609 105001
105 22 293 339 72 459 513 643 73 705
84 995 106295 366 473 95 534 42 54
90 606 707 107127 29 36 84 294 498
570 686 803 78 92 998 99 108196 140
93 207 502 18 631 729 38 801 62
109084 90 118 51 88 238 44 305 82
91 589 99 784 999 110064 482 703
42 88 883 983 111190 389 418 96 617
22 757 112037 51 249 342 86 658 70
88 91 97 723 35 868 974 113021 32
48 309 500 695 884

114085 113 77 215 43 80 382 576 98
757 115075 91 172 83 296 428 513 43
56 6 3697 704 73 823 974 116057 62
68 147 50 448 555 616 33 803 61 97
117182 353 486 92 512 778 896 946
118107 19 77 338 60 81 459 505 723 38
965 119030 81 254 392 686 711 29 35
896 992 120004 151 74 95 280 338 464
83 519 22 64 79 710 816 43 954 79
121164 72 99 294 759 99 937 122008
83 112 451 551 78 95 633 45 123118
80 460 574 639 772 861 79 124041 210
59 424 524 38 660 91 95 706 820 80
125078 93 160 63 363 503 82 622 85
821 97 955 126149 213 322 413 624
724 47 48 833 947 93 127185 96 246
88 379 86 428 512 53 93 691 759 69
855 56 62 93 128008 5 46 253 313 39
401 79 536 42 45 73 720 87 909 500
129017 144 99 250 96 317 417 794.

130020 124 56 65 207 26 72 428 527
29 93 671 768 888 909 29 54 93 131000
175 81 92 95 249 60 316 19 85 528 617
42 50 67 732 44 806 900 132010 39
145 63 299 [illegible]5 61 70 574 635 69 778
840 916 42 133019 83 127 60 64 59 226
81 354 55 791 991 134475 580 93 725
843 69 90 135141 203 41 328 426 575
604 717 44 51 73 91 801 47 993 136004
163 230 46 53 319 72 92 624 31 735 55
90 959 137192 237 318 536 70 612 39
837 910 138338 469 504 625 63 92 794
879 945 139053 57 129 95 228 362 465
71 87 502 80 95 606 852 71 93 933 52
96.

140122 205 56 82 376 439 544 633
929 44 141027 42 192 340 416 638 867
77 952 142021 134 298 90 499 529 762
910 11 31 86 143028 58 61 205 450
641 743 79 825 958 144240 357 416 516
42 66 77 616 936 145007 71 152 306
77 407 650 774 146104 416 507 672 781
886 147125 58 687 93 741 802 71 939
34 148205 27 76 368 478 699 879 149110
322 78 413 604 20 73 721 835 931 51
61 150100 28 75 251 683 770 76 892
151145 343 499 615 773 813 939 70 86.

152103 276 337 676 754 153032 37
340 47 440 82 567 605 40 154101 10 28
68 212 328 67 470 532 688 733 454 93
925 78 155065 164 96 293 95 599 642
58 850 930 39 156017 188 337 97 479
635 68 708 940 157154 432 77 542 630
847 977 158068 189 459 714 68 71 955
159098 111 63 230 308 28 33 459 72
504 703 26 801 80 160014 91 195 282
303 561 91 766 801 3 15 954 161245
457 538 40 614 878 924 162032 162 77
201 29 387 409 707 829 968 86 163020
31 90 150 315 44 677 828 905 32
164069 125 81 283 364 419 540 766
919 165046 48 79 88 133 55 70 381 89
420 516 50 72 88 817 18 62 930 33
166025 295 532 54 64 93 94 646 77 817
955 85 167116 206 306 521 625 917 31
44 168094 133 485 515 63 632 94 703
42 815 16 992 169012 83 286 311 69
90 563 661 64 99 787 837 906.

170085 122 319 422 658 741 863 923
72 171090 130 68 222 368 401 6 37 923
86 172145 283 388 438 712 52 852 64
902 23 173209 674 84 800 90 928 91
174179 228 72 328 666 731 811 79 945
175019 56 67 71 253 454 536 52 627
44 66 75 89 804 26 957 60 64 176105
20 39 283 369 674 774 832 45 50 971
83 177019 42 83 172 224 398 489 539
759 72 837 984 178060 101 61 222 381
447 72 89 547 706 179013 59 111 79
237 94 312 559 625 704 5 834 57 911
44 180078 128 98 221 53 328 431 37
523 678 743 835 990 181006 168 315
417 79 539 654 704 25 836 64 930 84
90 182095 173 713 78 806 183073 377
518 66 72 721 834 44 960 81 184033 83
144 408 22 87 95 525 630 33 757 90
916 26.

II ciągnienie

158 219 304 37 623 64 729 804 78
950 1189 80 234 72 474 532 82 96 678
99 700 81 843 62 2086 138 211 59 303
17 455 538 86 741 62 818 39 42 3003
226 31 345 575 628 706 34 65 70 853
60 907 85 4119 481 549 75 686 895
955 75 5026 198 208 72 91 304 81 87
511 636 741 6028 169 56 332 55 459
539 807 25 902 14 35 7111 34 324 56
98 402 23 67 562 68 701 3 911 8340
484 759 886 9218 54 64 340 418 531
34 615.

10171 200 97 403 852 81 999 11016
39 43 152 93 387 486 848 12006 133
328 45 436 529 673 880 13008 428 374
513 27 825 66 947 71 14015 26 88 200
404 682 767 15191 283 351 83 419 75
505 640 77 744 809 16114 19 25 82
99 245 303 38 448 535 56 808 17209
429 603 759 870 18183 84 350 61 420
549 89 724 922 19098 228 50 72 375
81 430 542 736.

20244 66 302 452 581 818 0957 82
83 21015 56 66 360 64 768 863 22013
60 123 36 86 233 457 575 686 897
23030 34 55 237 328 424 46 77 503 64
643 710 53 899 24309 68 481 503 36
83 632 704 98 843 25136 88 416 510
606 8 55 703 82 830 76 26022 32 52
118 55 307 23 53 568 85 604 16 46
793 820 905 84 27008 461 579 729 35
810 33 71 96 924 57 28212 30 69 402
88 561 631 729 33 80 866 29190 246
48 52 371 410 566 90 702 26 833.

30051 67 216 556 90 93 687 703 9
94 788 840 945 32224 46 304 427 60
22 83 85 820 82 937 31389 419 98 543
532 808 11 51 998 32273 333 68 86 88
428 56 663 863 988 34102 312 636 53
745 49 948 35132 233 379 526 886
36252 47 604 844 994 37009 11 166
233 300 439 42 539 682 846 38135 47
259 395 421 46 517 21 99 601 30 731
85 812 910 41 39050 51 70 106 73 92
211 93 342 415 39 570 611 740 65 841
932 65.

40048 92 152 82 86 264 78 305 638
798 849 913 41072 100 234 60 343 413
650 55 729 846 923 31 60 96 42109 89
238 45 304 33 868 80 43052 320 23 48
80 488 712 46 960 44000 16 20 167
273 485 533 607 16 730 852 925 84
45021 70 125 211 16 53 342 75 696 713
828 62 914 40 45 46078 238 367 426
38 614 729 92 47080 272 351 57 858
48011 14 162 93 322 33 413 626 96 796
914 49170 83 299 333 78 559 63583
776 899 945 80.

50020 64 476 90 757 973 51011 36
83 213 549 50 723 28 85 94 857 63
945 47 88 52024 71 103 35 75 257 361
536 601 714 51 58 87 854 936 53180
327 430 68 538 779 823 56 54111 261
70 90 344 92 616 68 774 55148 61 262
70 484 655 88 762 816 994 56003 178
81 313 38 60 429 558 611 13 751 901
13 57054 107 265 376 444 93 95 536
52 59 641 48 727 30 88 843 921 97
58091 145 83 676 707 961 59045 56
339 68 454 517 23 63 691 760 74 851
57 925 28.

60112 41 352 55 667 740 57 942
61014 65 83 191 436 50 61 542 90 756
948 62001 47 205 25 55 533 70 816 73
63151 631 701 72 905 64088 199 299
341 42 591 614 50 739 845 72 65011
94 320 405 549 61 95 721 863 79 908
17 66139 70 208 21 316 308 94 536 652
72 67034 63 143 200 373 413 33 504
727 923 49 62 66 68154 257 444 573
823 940 69030 55 97 718 29 32 51.

70042 51 89 200 14 321 37 38 404
76 501 10 61 719 812 55 63 916 22
71050 58 85 290 93 90 99 522 29 32
42 691 93 713 64 817 72024 65 102
21 51 71 320 678 994 73033 127 276
361 569 659 84 730 43 924 46 59 92
74046 57 278 93 526 74 650 721 40
899 75021 138 216 319 27 432 83 568
624 73 798 814 36 949 76072 121 28
331 461 515 16 704 805 916 85 77142
283 391 446 48 87 521 79 96 626 43
56 756 78101 11 241 78 304 413 502
21 85 657 825 94 919 79001 16 240 46

Tabela wygranych Loterji Państwowej.

(Dokończenie).

91 325 518 83 661 72 78 727 74 937 52 67.

80112 202 43 439 583 622 718 96 891 22 924 81119 240 43 54 64 92 329 80 90 481 809 98 978 82197 257 305 448 771 816 22 83192 204 303 13 541 68 72 827 43 68 76 939 43 53 90 84051 65 120 210 58 440 53 85 578 610 75 850 944 85064 75 245 80 371 504 28 95 621 76 969 70 86135 201 38 65 77 415 83 628 41 862 88 87022 170 99 206 53 54 373 472 85 572 835 913 58 78 88263 318 424 602 747 819 29 969 89081 410 625 709 23 92 982.

90045 92 182 249 362 416 557 68 613 35 710 91006 101 28 412 85 86 515 33 600 14 79 81 861 90 920 63 92192 268 78 339 472 95 609 738 51 80 873 88 921 96 94106 31 4 234 72 94 302 66 75 94 465 72 84 675 88 748 63 872

95183 413 560 94 778 933 34 96024 60 234 47 55 351 410 99 509 78 81 775 979 97016 44 49 103 62 85 284 504 605 67 92851 96 970 78 98007 59 127 316 42 454 75 534 795 992 99129 88 215 572 618 59 66 978 86 100073 147 207 17 23 33 377 78 462 616 85 938 71 87 101009 177 328 89 95 408 650 53 812 941 102047 75 223 343 409 531 783 897 919 20 103053 186 202 41 87 305 88 424 507 66 625 74 759 988 104145 344 574 669 90 844 90 105011 18 48 174 757 889 95 951 106028 63 314 82 86 428 69 574 604 723 865 68 976 71 107034 102 39 48 292 370 468 577 701 948 108024 136 246 306 77 444 53 505 52 678 717 832 53 109027 30 240 56 386 694 893 110185 217 83 346 74 99 487 521 59 623 32 713 800 111326 529 669 76 834 69 112021 79 156 211 24 382 415 63 524 727 44 801 994 113146 277 421 42 658 994 114000 9 84 162 81 211 435 48 518 606 26 772 79 838 115226 331 450 654 618 78 710 831 47 962 116094 224 84 452 92 559 92 93 686 911 53 117047 129 324 407 70 77 93 518 27 725 849 72 118037 78 123 239 63 77 583 767 78 835 901 74 87 119005 70 408 85 559 623 40 885 938

120008 13 160 89 206 395 498 543 56 667 731 876 121097 105 232 58 66 768 895 929 61 122002 108 244 53 54 369 81 406 543 701 842 97 918 75 123024 161 76 232 442 52 61 81 503 606 75 882 98937 124098 223 379 444 502 811 71 86 125049 134 81 217 544 92 97 689 782 958 126072 114 73 230 302 21 31 448 525 639 719 846 52 127275 475 633 85 899 930 84 128058 164 243 98 438 85 99 653 77 93 711 13 84 804 986 95 129456 660 980 38 130082 86 98 438 511 635 84 85 834 815 95 990 131050 251 327 407 50 591 658 705 89 822 132001 267 469 535 56 68 611 73 940 133063 105 258 311 485 525 27 80 658 755 320 93 98 134109 56 64 285 390 798 972 135135 54 205 302 400 71 75 501 62 95 941 65 136024 40 439 720 955 137187 230 308 440 98 614 16 25 35 99 766 815 954 79 138175 297 431 645 736 804 33 916 139229 85 519 74 661 86 756 867 140197 221 24 78 304 428 617 38 906 141058 258 318 406 38 828 29 41 74 922 33 142007 65 95 97 268 82 577 515 897 143089 344 400 1 10 378 844 46 906 52 83 144087 113 445 61 520 681 145121 85 203 8 11 81 354 430 79 587 95 745 89 913 22 146040 85 127 69 239 93 418 564 689 874 915 24 29 147072 248 791 938 148126 242 510 696 712 37 149316 422 98 753 973

150087 132 490 515 65 658 72 979 151004 49 148 71 98 229 382 551 59 691 781 883 152089 109 71 82 247 66 327 452 76 55374 654 62 153084 117 293 503 17 23 36 671 98 756 71 978 154082 215 420 40 538 622 715 96 873 98 939 155038 57 151 252 55 459 716 912 156330 50 437 82 619 73 78 85 718 40 800 908 26 59 157216 28 323 41 422 598 691 729 44 59 800 962 72 158000 25 38 43 235 39 88 99 451 60 551 70 621 783 888 49 66 942 159031 85 184 272 206 17 32 43552 97 648 76 735 65

160088 98 297 360 80 401 14 55 598 674 98 161049 251 93 350 400 500 74 79 80 611 727 91 881 994 162052 167 284 355 92 442 89 92 546 695 742 68 98 891 924 163018 25 130 35 255 880 446 78 511 77 605 842 164042 245 59 598 738 61 425 80 165016 122 340 60 407 625 713 47 166062 66 839 455 79 88 663 167152 58 266 80 480 607 44 918 58 45 644 722 852 859 169095 143 79 223 35 48 68 82 397 479 625 27 59 744 54 945 960 170025 79 322 92 417 585 81 92 98 715 77 94 846 171083 142 264 363 80 83 108 14 512 758 814 902 172006 101 70 220 402 522 642 54 173093 198 320 30 56 422 52 580 656 787 174007 392 623 57 64 834 904 64 175023 121 211 19 81 97 487 514 671 953 88 176015 107 402 43 523 878 929 177008 21 26 157 97 279 389 519 73 714 55 74 919 178120 210 307 45 886 900 16 179174 235 50 70 77 544 85 673 904 180045 135 94 209 307 68 433 62 612 13 32 41 903 49 55 77 181043 67 188 261 342 453 88 628 182108 76 79 234 62 81 322 456 59 717 54 813 30 911 15 183271 87 302 50 66 451 945 184145 56 211 481 82 733 66 970

III ciągnienie

10 182 230 405 544 723 963 11082 237 375 448 601 973 76 2030 96 133 373 77 413 28 87 645 53 3012 196 544 623 85 710 54 4246 48 588 605 15 57 772 5114 453 83 520 722 37 6066 213 92 658 880 924 7104 228 35 49 69 336 473 66 538 80 725 810 20 83 974 82 8079 294 319 39 453 501 64 75 609 22 45 9170 240 61 89 336 50 61 408 16 46 87 546 757.

10049 140 299 311 611 30 722 23 11015 158 79 225 36 82 88 326 463 537 733 52 820 12071 98 158 38 64 204 527 34 780 861 90 958 13046 276 471 538 84 630 716 14112 95 309 35 411 664 730 96 827 991 15074 211 618 52 60 572 638 752 838 16015 395 533 89 773 937 33 53 83 86 17014 221 395 463 708 868 18120 327 42 59 591 617 19073 108 58 277 571 92 730 860.

20226 76 386 582 638 78 817 59 996 21095 111 23 263 436 592 714 31 91 22099 230 300 26 684 778 849 23145 289 367 455 65 570 95 717 985 24017 55 80 160 200 41 879 906 18 25084 118 335 480 552 97 629 961 97 26197 99 366 75 491 27082 98 274 344 801 89 28142 274 344 901 89 28142 247 444 45 555 646 852 29059 163 299 703 98 971 86.

30065 73 223 349 47 52 483 88 648 72 798 879 31054 69 231 57 384 412 609 86 748 32058 266 341 674 718 97 813 981 33145 340 672 867 921 34188 292 317 63 563 82 915 98 930 35567 78 661 712 810 73 36144 760 37032 165 72 412 578 635 794 986 92 38032 318 27 413 86 645 73 813 959 39020 35 120 93 713 37.

40277 323 571 628 43 710 41 982 87 41066 112 47 57 81 93 272 78 88 345 89 504 9 699 942 421660 519 45 74 81 95 608 725 43004 268 368 452 55 597 768 975 44218 363 88 786 900 66 45022 314 46 56 468 511 56 57 834 46221 360 523 68 688 701 988 47149 243 393 475 94 654 48257 511 15 96 638 53 85 700 49019 57 132 375 408 529 615 18 717.

50183 455 563 688 945 47 27 51162 65 218 14 370 473 690 835 934 52156 238 45 93 304 23 407 51 66 609 77 735 38 52 850 994 98 53067 124 81 367 87 651 785 54082 100 227 345 91 415 65 509 25 47 773 876 55049 59 142 221 325 459 636 864 56029 92 111 403 55 757 81 805 977 57152 285 330 87 488 558 603 49 88 755 828 81 58031 114 264 586 59041 126 429 514 692 805.

60114 25 501 35 690 741 64 836 61123 573 96 887 62004 8 12 107 393 415 46 627 718 63014 64 224 512 15 77 688 850 901 2 65 64550 82 758 803 920 33 36 65013 477 96 522 65 645 94 725 76 801 974 88 66039 57 82 196 305 641 718 61 65 931 86 67157 264 466 75 544 600 46 50 52 800 3 68 912 68145 572 679 867 906 77 69086 206 84 485 541 68 666 710

70127 399 578 91 826 71183 89 244 504 878 912 72230 47 316 682 708 32 916 73159 79 244 87 308 18 689 703 20 852 74430 603 52 895 75049 119 348 449 557 704 61 847 49 76093 135 308 24 90 537 98 743 835 79 902 8 77207 348 464 554 63 603 80 980 78237 312 612 27 754 895 79141 225 341 511 68 654 843 918.

80445 73 541 98 671 82 777 967 81084 91 573 84 82145 402 553 652 74 92 721 909 8 83015 234 341 540 99 608 725 952 84083 301 410 18 83 588 731 827 37 993 85121 281 421 660 813 86048 281 88 609 10 768 87037 115 261 68 530 642 741 908 88072 107 31 363 460 635 72 832 902 41 89131 464 580 659 966 81.

90108 21 85 224 305 36 85 447 516 83 93 733 91127 288 343 90 437 712 43 815 95 909 92090 545 823 945 79 93344 64 934 94038 132 647 840.

95014 125 88 595 724 826 96090 94 140 220 32 356 523 622 784 966 97130 205 42 403 756 61 84 981 98018 107 240 73 329 53 445 515 629 99026 102 214 41 320 615 906 67.

100038 104 24 227 376 495 758 802 966 101208 89 415 74 538 705 906 102112 236 64 69 350 63 435 771 815 103069 111 231 395 563 813 990 104202 35 87 363 84 585 607 724 880 105055 549 65 692 857 909 106064 215 50 528 605 792 819 75 107366 567 82 653 712 108349 431 45 67 875 935 109194 344 406 70 574 737 873 925 67.

110149 407 616 33 743 923 111067 112 578 690 738 50 73 112067 168 230 532 45 76 611 13 59 752 72 852 89 113015 134 212 21 473 643 763 98 849 88 114086 323 42 825 919 115857 957 116002 144 267 411 29 566 829 923 68 88 117007 65 99 249 383 87 607 19 118024 199 369 70 84 492 553 119021 94 135 96 98 282 487 630 800.

120062 72 121 420 56 605 759 865 63 94 121089 114 75 236 70 718 889 969 122132 38 216 21 26 360 75 496 524 792 123093 195 321 513 669 124001 66 163 600 39 745 76 829 125156 76 215 18 552 78 870 126166 216 777 870 80 921 127048 69 103 56 84 287 439 652 760 826 72 912 32 128024 450 528 72 925 75 129505 51 620 40 768 895 907 68.

130149 499 596 691 836 64 974 131157 258 324 487 710 814 19 68 951 132007 70 73 166 214 97 487 501 28 36 615 23 31 918 90 133100 18 447 680 721 29 962 134016 37 177 221 325 419 28 532 611 54 929 135131 755 905 136091 94 153 211 310 503 39 55 620 710 886 137019 37 92 144 341 554 808 948 138102 91 549 774 922 139051 92 442 658 73 720 30 965.

140121 210 502 608 94 742 57 977 95 141010 92 93 240 500 24 54 687 746 49 858 906 26 142050 269 325 480 502 26 657 952 143600 81 144185 365 411 724 828 145019 62 123 390 433 52 698 721 33 58 87 866 947 82 146043 108 35 244 395 96 407 11 84 91 504 811 12 21 985 147003 131 330 443 87 567 676 747 824 148132 209 79 325 92 502 73 99 730 39 801 83 34 149183 77 344 451 521 716 99.

150144 54 211 370 860 965 151193 228 25 33 414 971.

152045 49 172 321 51 618 97 788 901 13 153009 81 642 467 89 514 625 744 894 924 154139 206 51 453 68 656 98 837 77 155043 384 411 16 557 79 156339 77 896 943 96 157161 293 304 434 581 679 706 39 910 158055 97 165 439 548 952 159017 270 73 353 93 407 38 669 803 32 993

160056 259 329 36 675 842 161096 125 32 97 203 15 411 85 546 602 733 8414 7 162366 407 562 724 63 816 938 163107 780 164077 191 448 89 640 74 700 832 78 165006 117 67 404 740 828 985 166079 352 64 65 83 476 601 705 94 804910 167137 226 436 92 705 60 93 168077 371 466 169041 138 47 330 589 635 39 55 709 32 833 36 170054 160 303487 666 996 171288 95 325 417 94 945 51 172063 139 66 215 36 446 532 52 770 173089 153 240 77 336 495 710 899 918 174188 322 487 505 99 617 77 705 995 175095 167 470 547 76 99 855 176101 10 234 363 89 531 177137 403 733 178034 40 805 12 20 63 421 550 884 924 96 179072 85 267 369 781 822 51 87

180010 80 92 165 333 463 500 8 51 732 74 92 95 819 960 181119 54 231 500 57 648 76 735 182118 93 203 450 83 698 766 80 998 183154 248 99 313 418 38 55 744 184160 292 454 60 598 662 735 830 900

Walka o pełnomocnictwa

zeszła w stadjum rozstrzygające.

Paryż, 29. 5. Oczekiwane posiedzenie izby deputowanych rozpoczęło się. Jedyny artykuł przedłożonego dziś izbie projektu **przewiduje upełnomocnienie rządu do dnia 31 grudnia 1935 r. do podejmowania wszelkich zarządzeń celem uzdrowienia finansów państwowych,** odrodzenia aktywności ekonomicznej, obrony kredytu i utrzymania franka.

Żądanie powyższych pełnomocnictw min. Germain-Martin motywował dziś w izbie **katastrofalną sytuacją, wynikającą z rosnącego od 4 lat deficytu budżetowego, który stworzył łączny niedobór wynoszący 27.617 miljonów franków.** Deficyt budżetowy ostatniego roku **wynosi 6.418 miljonów franków.**

Bezpośrednią groźbę dla waluty widzi minister w ucieczce złota z Banku Francuskiego, wzrastającej w ostatnich 2 tygodniach, alarmującem tempie na skutek międzynarodowej spekulacji. Doszło do tego, że **upływ złota, który między 1—17 maja wyniósł miljard franków, osiągnął między 17—24 maja aż 3 miljardy franków!**

Środki techniczne, powzięte celem ukrócenia odpływu złota, nie mogą być uważane za skuteczne na dalszą metę, a nawet już dzisiaj trudno je uważać za wystarczające. Dowodzi tego najlepiej fakt, że pomimo podwyższenia stopy dyskontowej Banku Francuskiego, odpływ złota wyniósł w jednym tylko dniu 27 maja olbrzymią sumę 1.160 miljonów franków. Zapobiec temu mogą jedynie metody, któreby uspokoiły w pełni opinję publiczną, a więc w pierwszym rzędzie zmniejszenie deficytu budżetowego.

W ostrych słowach minister wystąpił przeciw tym, którzy szukają rozwiązania problemu w projekcie dewaluacji franka.

Mowa ministra **spotkała się w izbie z zimnem przyjęciem,** nie pozwalając wnioskować, czy premjer Flandin zdoła w najbliższy czwartek lub piątek **przełamać tradycyjną niechęć parlamentu francuskiego do metod rządzenia dekretami.**

W kuluarach przepowiednie utrzymane są naogół w tonie pesymistycznym. Jak twierdzą, **przeciw pełnomocnictwom głosować będzie oprócz komunistów, socjalistów i neosocjalistów zapewne też pewna grupa radykałów.** Tak zw. lewica radykalna nie zajęła dotychczas zdecydowanego stanowiska. **Niepewne jest również zachowanie się centrum republikańskiego.**

Bank Francji poraz trzeci podwyższył stopę procentową

W dniu 28 bm. Bank Francji po raz trzeci w ciągu 5 dni podwyższył stopę procentową. Stopa dyskontowa została podwyższona **z 4—6%.** Jak wiadomo, pierwsza podwyżka stopy procentowej miała miejsce dnia 23 bm., druga 25 bm i obowiązywała od dnia 27 bm.

Niemcy o stałości franka.

Prasa niemiecka pilnie śledzi sytuację finansową Francji. „Berliner Tageblatt" w następujący sposób konkluduje obszerne rozważania na temat sytuacji franka francuskiego: „Nie ulega wątpliwości, że **Francja bezwzględnie może utrzymać stałość franka.** Wypływa to z faktu, że nie zachodzi tu żaden problem walutowy, lecz czysto polityczny problem zaufania, zaostrzony przez krytyczne położenie, w jakiem znajdują się finanse państwowe Francji. Przypomnieć należy, że **45 miljardów fr. kapitałów leży w banknotach i złocie po komodach obywateli francuskich, podczas gdy państwo, potrzebujące pieniędzy, nie może znaleźć dostępu do tych kapitałów".**

„Córa Koryntu" zaopiekowała się dezerterem.

7 miesięcy więzienia za opór stawiany policji.

(ak) We wczorajszy wtorek przedmiotem rozprawy sądowej przed tutejszym Sądem Okręgowym była niecodzienna historja troskliwego zaopiekowania się dezerterem wojsk polskich przez kobietę lekkich obyczajów **22-letnią Elżbietę Affelt z Bydgoszczy.** Policja poszukiwała od dłuższego czasu dezertera Franciszka Taterę, a gdy doszło do jej wiadomości. iż dezertera przetrzymuje Affeltówna, udał się do jej mieszkania policjant. Na energiczne pukanie do drzwi dziewczyna natychmiast nie otworzyła, co wzbudziło podejrzenie policjanta, iż uzyskaną drogą poufną wiadomość o przebywaniu dezertera w mieszkaniu Affeltówny jest prawdziwa. Dopiero po kilkakrotnem zapukaniu i dłuższem czekaniu przy drzwiach nareszcie dziewczyna wpuściła policjanta do pokoju, twierdząc przytem z całą stanowczością, iż nikogo u siebie nie przetrzymuje.

Cwany policjant jednak nie dał temu wiary i począł przeszukiwać mieszkanie, przyczem **odnalazł dezertera — w łóżku.** Łóżko było na pozór pościelone i przykryte kapą. Niemało przestraszył się dezerter na widok policjanta, wobec którego zajął agresywną postawę.

Dezerter Tatera **wyciągnął bagnet** i chciał się rzucić na policjanta, lecz policjant wydobył rewolwer i groził zastrzeleniem dezertera. Dzięki zjawieniu się w mieszkaniu kilku jeszcze policjantów, odebrano dezerterowi bagnet i oddano go władzom wojskowym. Również i oskarżona w pierwszej chwili po wyciągnięciu dezertera z łóżka **rzuciła się na policjanta i uderzyła go pięścią,** obsypując go przytem soczystemi wyzwiskami. Oskarżona przed sądem przyznała się w zupełności do winy. Sąd skazał ją ze względu na dotychczasową jej niekaralność na **7 miesięcy więzienia,** zaliczając jej przebyty od kwietnia areszt śledczy. Dezerter Tatera odpowiadać będzie przed sądem wojskowym i czeka go surowa kara.

Przyjęcia w ministerstwie spraw zagranicznych.

Warszawa, 29. 5. (Tel. wł.) Minister spraw zagranicznych p. Beck przyjął w dniu wczorajszym ambasadora Rzeszy Niemieckiej w Warszawie von Moltke oraz posła estońskiego Markusa.

Zmarł jeden ze starszych dziennikarzy krakowskich

Zmarł w Krakowie w 65 roku życia jeden z najstarszych dziennikarzy krakowskich, b. współpracownik „Naprzodu" i krytyk literacki, **N. Jastrzębski.** Pogrzeb odbył się na cmentarzu rakowickim na życzenie zmarłego bardzo skromnie.

Krwawy dramat miłosny.

Gniezno, 29. V. (Tel. wł.) Dnia 28 bm. w wsi Łubowo rozegrał się krwawy dramat miłosny, którego ofiarą padła 21-letnia Helena Leśna, córka dzierżawcy probostwa w Łubowie. Zamieszkały tam 29-letni syn rolnika Wilhelm Olszewski ubiegał się o względy Leśnej. Na tem tle doszło w krytycznym dniu między młodymi do sprzeczki, przyczem Olszewski wyciągnął browning i czerema strzałami pozbawił Leśną życia. Olszewski dokonawszy strasznego czynu, zbiegł w kierunku Poznania.

Policja jest już na tropie zbrodniarza.

WALNE ZEBRANIE
POLSKIEJ HURTOWNI SKÓR

Spółdzielni zap. z ogr. odp. w Bydgoszczy

odbędzie się dnia **11 czerwca 1935 r. o godz. 18-tej w lokalu Resursy Kupieckiej,** przy ul. Jagiellońkiej 13, z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie i ukonstytuowanie biura.
2. Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej z czynności r. 1934.
3. Przyjęcie bilansu i rachunków zysków i strat za r. 1934, oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Podział zysku.
5. Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących.
6. Zmiana § 46 statutu.
7. Wolne wnioski bez uchwał.

Bilans za rok 1934 jest w lokalu Spółdzielni do przeglądu wyłożony.

Rada Nadzorcza (—) M. Sentkowski, prezes. (9639

POLECENIA

50 wózików
dziecięcych najnowszych modeli otrzymałem. **Wasielewski, Dworcowa 41.** (9627

Polecamy (9634
się do wykonania wszelkiego rodzaju urządzeń młyńskich. Dostarczanie wszelkich maszyn. Długoletnie doświadczenia w kraju i zagranicą. Referencje do dyspozycji. Na życzenie kosztorysy i wizyty inżynierskie. Biuro Techniczne „Młyn", Bydgoszcz, Szczecińska 10.

Fotografje (5253
3 legitymacyjne 1 zł, poleca „Wiol", M. Focha 16.

Wózki
dziecięce najtaniej. Długa 5. Reperacje — zamiany. (9644

Jajka
kurze wylęgowe „Leghornów", „Karmazynów", 20 gr poleca Majewski, Kraszewskiego 10. (Okole). (9672

Kto buduje?
w bież roku, temu pol. kantówkę po 50 zł, belki 54 zł. za 1 metr kub., szalówkę 70 gr., podłogi 30 mm. odziemki suche (2 letnie) heblowane i szpuntowane 2,50 zł. i 2,75 zł. za 1 metr kwadratowy, łaty 4/6 po 15 gr. za m. bież. Także kompl. budowle, jak stodoły, chlewy i t. d. Jaśtak, Tartak Cekcyn. Pomorze. (9607

SPRZEDAŻE

Dom
ogrodem 4.500. Nowakowski, Kaszubska 2. (5261

Jadalka
sypialka okazyjnie. Lipowa 12. (5244

Elektrolux
odkurzacz tanio sprzedam. Florjana 22—2. (5248

Pianino
tanio sprzedam. Kordeckiego 6—5. (5247

Sypialnie
dębową, kuchnie, tanio. Długa 5. (9647

Siodło
i kajak na sprzedaż. Gdańska 131—3 (5245

Kamienicę
nowoczesną (Gdańskiej) tanio. Wskaże Dz. (9648

Maszyna (9661
do pisania walizkowa marki „Adler" Chrobrego 10/3.

Samochód (9658
2 osob. gotówka 800 zł. na sprzedaż. Poznańska 21.

Kolonjalkę
zaprowadzoną z powodu wyjazdu natychmiast korzystnie sprzedam. Adres Dziennik, (9656

Centryfugi
najlepsze fabrykaty, wyprzedaję półdarmo. Długa 5. (9645

Chevrolet
ciężarowy $1^1/_2$ tonowy sprzedam. Mrówczyński, Inowrocław, Szymborska 12. (9619

Jadalnie
nowoczesne sprzedaję tanio. Pomorska 30. (5228

Tokarnia
na sprzedaż. Leon Kitkowski, Poznańska Składnica Surowców, Bydgoszcz, Marszałka Focha nr. 47, tel. 16-78. (9622

Sypialnię
dębową sprzedam. Sniadeckich 7-3. (5235

Okazja. (9655
Ciężki złoty zegarek, wybija godziny i kwadranse „Repetier", Długa 22, m. 6.

Skład
spożywczy z kawiarnią, mieszkaniem, przy morzu kopalnia złota, sprzedam natychmiast za 7.000. Adamska, Gdynia, Orłowo Morskie, ul. Morska. (9613

Sprzedam
dom, nowy wygodami duży ogród właściciela. Wskaże Dziennik. (9621

Na sprzedaż lub do wydzierżawienia (8674
dom w tem **skład kolonjalny**
z towarem, bławatny i zbożowy. Cena kupna względnie dzierżawa podług ugody.
A. Bernard, Lisewo
pow. Chełmno (u p. Reina).

Motocykl
500 cm. sportowy w dobrym stanie sprzedam. Ul. Dworcowa 92, Składnica węgla. (5233

Sprzedam
regały sklepowe białe, szafę oszkloną. Skład mebli, Dworcowa 21. (5152

Lodówki
pasy zapędowe (wielbł. sierść), rowery dywany. „Okazja", Pomorska 7.

Sypialnie (5258
kuchnie poleca korzystnie. Stolarnia, Gdańska 111.

Samochód (9667
Fiat 503, torpedo, w dobrym stanie na sprzedaż. Handel nasion, Wiefel & Co. Bydgoszcz, Długa 42, tel. 3820.

Urządzenie
składowe sprzedam. Gdańska 132. (5210

2 konie
wóz tanio sprzedam. Toruńska 66. (9603

Rower
tanio sprzedam. Sowińskiego 8, kiosk. (9668

Garnitur
Bractwa Kurkowego sprzedam. Hetmańska 30-3. (5250

Sprzedam
wóz na resorach, Gołębia 53. (9633

KUPNA

Kupię
majątek z wpłatą 90.000 zł z dobrą glebą na Pomorzu lub w Poznańskiem (Krajna). Obszerne oferty z dokładnem podaniem ceny do Dzien. Bydg. pod „Majątek". (9631

Pianino (5225
używane kupię. Zgłoszenia do filji „Pianino".

Mocny koń roboczy
celem **kupna** poszukiwany. (96 1
Impregnacja
Bydgoszcz
Marszałka Focha 4.

Kupię
radjo na 110 volt, maszynę do pisania walizkową ewentualnie zamienię na maszynę „Ideal B". Oferty administracja „Okazyjnie". (9582

Kupię
małą posiadłość z rolą lub dzierżawię. Oferty Dzien. „Z rolą". (9673

Rower
męski kupię. Grunwaldzka nr. 61/12. (9659

Wózik
dziecięcy modny kupię. Of. pod „Cena" do Dzien. (9671

Domek
kupię najchętniej okolica Bielawek. Oferty „Domek" filja Dziennik. (5190

Prawdziwy
miód pszczelny w większych ilościach kupimy. Wielkopolski Skład Kawy. Magazyn Chodkiewicza 19. (5259

POSADY WOLNE

Przychodnia
potrzebna. Jagiellońska 22, m. 2. (5238

Fryzjerka
manikurzystka, dobra siła na stałe potrzebna. Gdańska 79. (5221

Kelnerka (5236
potrzebna. Sniadeckich 32.

Fryzjer
męsko-damski, dobra siła Kirski, Gdańska 16. (5215

Ekspedjentka
pierwszorzędna siła, do składu bławatów potrzebna. Adres wskaże Dziennik- (5219

Marszantka
potrzebna. Dembus, Dworcowa 30. (5234

Podręczna
do krawiectwa potrzecna. Kwiatowa 3-4. (5329

Służąca (5240
potrzebna. Pocztowa 1-6.

Fryzjer
męski, dobra siła potrzebny na stałe. Franciszek Kosznik, Kościerzyna. (9665

Samodzielny
czeladnik piekarski pewny w swym zawodzie ze znajomością cukiernictwa z 3-letnią praktyką zaraz potrzebny. Adres wskaże Dz. Bydg. (9651

Krawca (9643
poszukuje. Ks. Skorupki 9.

Uczciwą
dziewczynę do wszelkich prac domowych zaraz. Zgł. Hetmańska 16-6. (5257

Uczennice
przyjmie krawcowa. Niedźwiedzia 4, m. 8. (9595

Starszy
pomocnik krawiecki potrzebny zaraz. Zgłoszenia Dziennik Bydgoski Toruń. (9617

Dziewczyna (9592
potrzebna do dzieci która już była dłużej przy dzieciach musi umieć gotować Skibińscy, Ziemska, Ogrodnictwo iść Kujawską.

Orkiestrę
trio, dobrze zgraną, akordeonem potrzebuję zaraz. Działdowo „Kasyno". (9664

Dzielny
kucharz(ka) potrzebny na wyjazd nad morze. Tylko pierwszorzędne siły znające kuchnię warszawską wraz świadectwami zgłosię się godz. 15—17. Dworcowa 50, m. 3. (5223

Ekspedjentka
dzielna z kaucją do kawiarni, sklepu spożywczego, z niemieckim potrzebna zaraz, fotografja, życiorys. Adamska, Gdynia, Orłowo-Morskie, ul. Morska. (9614

Dziewczyna (9649
do gospodarki i składu piekarskiego potrzebna. Malborska 18, Piekarnia.

Poszukuję
chłopca do posyłek. Marsz. Focha 19, m. 3, róg Do magazynów. (5214

Kucharka (9608
ze znajomością kuchni warszawskiej pierwszorzędna siła potrzebna na Hel od 15 czerwca Zgł. Kolenda Hel Przystań.

Stolarz (9602
może się zgłosić. Długosza 6

Bufetowy
z kaucją 1.500 zł oraz dwóch kelnerów z kaucją a 500 zł potrzebni zaraz. Oferty pod „Gdynia". (9669

Służąca
pracowita, od pierwszego. Zgłoszenia Ugory 12. (9652

Fortancerki
przystojne oraz służącą do restauracji poszukuje się. Adres Dzien. Bydg. (5253

Służąca (9597
potrzebna. Długa 39, m. 6.

POSADY POSZUKUJĄ

Maszynistka
pierwszorzędna siła, dziesięcioletnia praktyka, znajomość polskiego i niemieckiego, przyjme posadę zaraz. Zgłoszenia kierować „Maszynistka" Dzien Bydgoskiego. (9632

Pokojowa
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty „Pokojowa" Dzien. Bydg. Toruń. 9615

Kucharka
młoda poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Dziennik Bydgoski Toruń „Jadzia". (9616

Szofer
stangret poszukuje posady Oferty „Samotny". (9657

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

1 pokojowe:
kuchnią. Sniadeckich 13/1.

Kujawska 61.

1 i 2 pokojowe
kuch. Jana Kazimierza 8/1a

2 pokojowe:
kuchn. Wskaże Dziennnik.

kuchnią. Kujawska 80.

kuchnia. Sniadeckich 39/1.

3 pokojowe:
z balkonem, Wesoła 14.

Niegolewskiego 15.

W. Bartodzieje, Polanka 5 parter.

5 pokojowe:
Świętojańska 21/9.

2 pokoje (9587
kuchnia ogrodem, Miedzyn, Orawska 14. Zgłoszenie Nakielska 35, m. 6

Mieszkanie (9630
4 pokojowe komfortowe z łazienką, I piętro, do wynajęcia. Wesoła 7, m. 1

Mieszkanie
komfortowe 5 pokojowe przy ul. 20 stycznia od 1 lipca do wynajęcia, cena 110 zł. Zgłosz. Feliks Fryc, Dworcowa 57, skład. (5202

2 pokoje
kuchnia odremontowane, rok zgóry 360 zł. Gdańska 57, portjer. (5222

Pokój
kuchnia wynajmę. Długa 5. (9646

POKOJE WOLNE

Pokój
umeblowany, balkonowy niekrępujące wejście. Cieszkowskiego 8-8. (5239

Umeblowany
Warszawska 7, m. 4. (5226

Pokój
słoneczny, wygodami. Pl. Weyssenhoffa 3—5. (5220

Pokoj
Kordeckiego 8, m. 6. (9590

Pokój
Garbary 30—4. (9599

Ładny (5237
pokój. Gdańska 62—3.

Pokój (9629
kąpielka Sw. Trójcy 35/15

Umeblowany
oddzielne wejście. Hetmańska 18, m. 5, II wejście. 5216

1—2 pokoi (5342
umebl. Plac Wolności 7-4.

Pokój
Gdańska 27-9. (5232

Pokój
umebl. osobne wejście. Matejki 12—5. (5246

Pokój
umeblowany, osobne wejście. Hetmańska 26. (5218

Umeblowany
20 Stycznia 18—1. (5224

Pokój
osobne wejście. Pomorska 47-3. (5243

Pokój (9663
dla dwóch lub jednego solidnego pana. Gdańska 95-8.

Pokój
umeblowany. Warszawska 11, m. 5. (5255

Dwa
elegancko umeblowane pokoje wynajmę. Gamma 5. (5217

1—2 pokoje (9612
w śródmieściu, słoneczne z telefonem i łazienką, zaraz do wynajęcia. Marsz. Focha 28, m. 2, tel. 36-66.

Pokój
osobnem wejściem wynajmię oficerowi lub urzędnikowi. Marcinkowskiego 9/5. (5246

Pokój
umebl. osobne wejście do wynajęcia. Podgórna 11, m. 1. (9607

Pokój
umeblowany ładny, osobne wejście, do wynajęcia. Podgórna 15, m. 3. (9595

Pokój
niekrępujący. Na Wzgórzu 3. (9596

Umeblowany
Wróblewska, Plac Piastowski 4. (9670

Pokój
eleg. utrzymaniem. Cieszkowskiego 9/5. (9664

Pokój
blisko dworca i dyrekcji. Lipowa 11, m. 3. (5256

POKOJU POSZUKUJĄ

Pokoju (9605
lub 2 stosowne na zakład krawiecki poszukuję. Oferty pod „Centrum".

DZIERŻAWY

Garażu
zaraz poszukuję. Oferty Dziennik Bydgoski, „Garaż". (9626

Piwnica
na warsztat i składnicę do wynajęcia. Chwytowo 10, Grabowski. (9662

Składu
poszukuję w kościelnej wiosce, nadającego się na towary krótkie. Oferty do Agentury Dziennika Bydgoskiego, Pelplin. (9637

Piwnica
jasna i sucha tanio do wynajęcia Spedytor Wodtke, Gdańska 76, telefon nr. 3015. (5251

Samochodowy
warsztat reperacyjny tanio do wynajęcia. Spedytor Wodtke, Gdańska 76, tel. 3015. (5252

Piekarnia
z parowym piecem bardzo dobrze idącą ze składem kolonjalnym do wydzierżawienia od zaraz lub później. Gotówki do objęcia potrzeba 4—5 tysięcy. Teofil Ossowski, Tczew, ul. Skarszewska 30. Telefon 1421. (9675

Piekarnia (5189
w pełnym ruchu od 1 czerwca do wydzierżawienia. Haufa Mrocza.

LETNISKA

Gdynia, ul. Lipowa
Willa „KRYSIA"
5 min. od plaży, wynajmuje na sez. letni **pokoje słoneczne,** taras słon., ogród, spokój, 2 min. kort tenis., cena od umowy. Uprasza się o wczesne zgłosz. (5260

RÓŻNE

Przeprowadził
się „Detektyw", przeprowadza wywiady, obserwacje alimentacyjne, rozwodowe, ul. Zduny 4 I. p. (5192)

Maciejewska
Długa 51 poleca ubrania, ubranka do Komunji św. 8172

MATRYMONJALNE

Zamożny (9666
kupiec, bławatnik, kawaler lat 26, przystojny, postawny, inteligentny, ożeni się z panną podobnych zalet z majątkiem od 20 tysięcy. Listy z fotografją kierować do Dziennika „Wiosna".

Panna
przystojna poślubi wojskowego lub innego urzędnika. Oferty „Kierowniczka" Dziennik Bydgoski Toruń. 9618

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi jedno słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50 % droższe jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy.

POLECENIA

Książki
do pierwszej komunji św. medaliki, łańcuszki, różańce, świece, duży wybór pamiątek. Tani-Bazar, Stary Rynek 1. (9057

Meble
wszelkiego rodzaju, najtaniej i najkorzystniej tylko w **Centrali Mebli, Długa 44,** przy ul. Jana Kazimierza. (10770

SIATKI
DRUCIANE do ogrodzeń
Poleca najtaniej
FABRYKA SIATEK DRUCIANYCH
OSTROWSKI, MAZOWIECKA 26
4681

Rowery
znanej jakości poleca tanio **Wasielewski,** Dworcowa 41. (9571

MEBLE
solidnego wykonania najkorzystniej tylko w firmie (2293
Dom Mebli
Ign. D. Grajnert
Bydgoszcz, Dworcowa 21.

Dywany
chodniki, wyroby kokosowe, ceraty, linoleum, **tanio.**
M. Szmolke, Bydgoszcz, Jezuicka 22, tel. 1301. (21805

Drzewo
budowlane stolarskie, zniżone ceny, poleca Składnica drzewa, Ogrodowa nr. 2. Tel. 13 40. (8848

SPRZEDAŻE

Sprzedam
dom w centrum Grudziądza wprost od właściciela bardzo korzystnie, w którym mieszczą się składy, restauracja i mieszkania. Oferty składać PAT, Grudziądz nr. 433. (9518

Dom
dochód 4 000, cena 24 000 sprzedam. Oferty Dziennik „Śródmieście". (5007

Skład
obuwia z towarem lub bez, z powodu choroby sprzedam tanio. Bożejewicz, Grudziądz, Mickiewicza nr. 24. (9515

Dom
z ogrodem lub bez sprzedam. Karpacka 39. (9556

Kamienica
piętrowa ogrodem Bielawki, 10 000. Nowakowski, Kaszubska 2. (9487

Maszynę
do pisania, roczna gwarancja, zł 85. Plac Weyssenhoffa 3, m. 4. (9464

40 okien (9566
starych oszklonych na sprzedaż zaraz. Długa 20.

Powóz
(Selbstfahrer), motocykl, (Harley Davidson) z przyczepką na sprzedaż. Zerull, Kwiatowa 5. (9569

Sprzedam (9563
magiel. Szubińska 31.

Lodówka
duża, używane meble. Nowy Rynek 3. (9554

Ford
ciężarowy, tarczowe koła w dobrym stanie, nadający się do rozwożenia cukierków sprzedam. Dworcowa 36, warsztaty Wojtal. (5203

Rower
damski, nowy sprzedam. Szubińska 37, m. 4. (9623

Maszyna (9588
do szycia, radjo 3 lamp. sprzedam Farna 6, m. 1.

KUPNA

Gospodarstwo
w okolicy kupię za gotówkę. Oferty pod „Gotówka". (9553

Poszukuję
kupna lepszego domu czynszowego, w dobrym utrzymaniu, przy natychmiastowej wpłacie conajmniej 25000 zł. Oferty do Dziennika Bydgoskiego pod „X. P. 125". (9460

Srebro
złoto oraz **stare monety srebrne** (8158
kupuje
stale po najwyższych cenach
B. Grawunder
ulica Dworcowa 37.

Poszukuję
motoru ropowego z śrubą do motorówki, o sile w zwyż 20 koni dwu taktowy, pożądany mały rozmiar, używany dobrym stanie. Oferty agentura Dziennika Bydg. Gdynia „Motor". (9456

Kupię
mały lub średni młynek do owocu z kamiennemi walcami oraz prasę do owocu. Oferty uprasza C. Rettkowski, Działdowo. (9573

Plac
budowlany kupię. Oferty pod „Plac" filja Dziennika Bydgoskiego. (5195

Kupię
dom czynszowy za 100 000 złotych w centrum, wpłata 60 000 złotych. Oferty pod „Rentowny". Pośrednicy wykluczeni. (9559

Dziewczyna
przychodnia z gotowaniem potrzebna. Biernat, Długa 39, I. (9576

Krawiec (5199
potrzebny. Bocianowo 29/2

Pomocnik (9575
krawiecki potrzebny zaraz. Fordon, Bydgoska 60.

Służąca (5196
od 1. VI. potrzebna do wszelkich prac domowych Wymagane: samodzielne bardzo dobre gotowanie i kilkuletnie świadectwa. Pl. Weyssenhoffa 2, m. 4.

MIESZKANIA SZUKA

Pokój (5150
kuchnię poszukuję. Zgłoszenia filja Dziennika „S".

Poszukuję
3 pokojowe mieszkanie od 1 lipca. Oferty Dziennik pod „Słoneczne". (9518

Pokój
kuchnią obejmę w promieniu kilometra, od Placu Poznańskiego, pół roku zgóry. Zgłoszenia Chwytowo 22, skład. (9578

Piękne podarki do pierwszej Komunji św.
jak zegarki, medalioniki, obrazki, różańce w kapsułkach itp. w wielkim wyborze i po zniżonych cenach poleca
H. KASZUBOWSKI Sp. z o. o. ULICA DŁUGA 22
zakład zegarmistrzowsko-złotniczy. (9654

Dom
w Bydgoszczy kupię, wpłata 25.000. Oferty pod „Dom 25.000" do filji Dziennika Bydgoskiego. (5201

POSADY WOLNE

Wielka
firma włókiennicza poszukuje przedstawicieli na prowincji dla sprzedaży tkanin i konfekcji osobom prywatnym. Oferty sub „Solidna egzystencja zapewniona", składać do biura Fuchsa, Łódź B. Piotrkowska 50. (7938

4 Panie (5193
zdecydowane z inicjatywą handlową przyjmiemy na sezon letni do stałej pracy. Wymagana dobra orjentacja, wiek skończone 24 lata, zawód obojętny. Zgłoszenia przyjmie Dyr. Knopek, piątek 10—13, Hermana Frankego 7—3.

Kucharz
na obóz harcerski potrzebny (20. VI. — 30. VII.). Oferty pod „Kucharz" do Dzien. Bydgoskiego. (9609

Służąca
przychodnia potrzebna zaraz. Śląska 6—5. (5194

Służąca
potrzebna. Plac Poznański 7, m. 2. (9561

Dziewczyna
starsza z dobrem gotowaniem potrzebna. Szczecińska 1, m. 1. (9555

Fryzjerka
na stałe zaraz potrzebna. Św. Trójcy 18. (9628

Krawcowa
w dom, poza domem. Lubelska 15, Jankowska. (9604

Gospodyni (9625
Potrzebna. Lubelska 40.

Żelaźniak
młodszy, obrotny, do Bydgoszczy zaraz potrzebny. Pożądana kaucja 1000 zł. Dziennik Bydgoski pod „Żelaźniak". (9593

DZIERŻAWY

Willa
w centrum, nowoczesna z komfortem, z ogrodem, 12 pokoi, korzystnie do wydzierżawienia od zaraz „K. H.". (9116

Warsztat
składnicą wydzierżawię. Pod Blankami 20. (5008

Składu
próżnego, nadającego się na kolonjalkę poszukuję zaraz lub później. Zgł. pod „Skład" filja Dziennika. (5155

Poszukuję
prosperującą piekarnię w dzierżawę, miejscowość obojętna. Oferty „A. G." do administracji. (9278

Szukam (9524
dzierżawy restauracji lub pensjonat w Gdyni lub okolicy, blisko morza. Oferty „Morze" Dziennik.

Poszukuję
zaraz dobrze zaprowadzoną piekarnię z urządzeniem w dzierżawę. Oferty pod piekarnia" do Dzien. Bydg. (9383

3—4 pok.
mieszkanie z komfortem poszukuję. Oferty „Urzędnik etatowy". (9574

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr.

3—4 pokojowe:
urzęd. Jagiellońska 28.

4 pokojowe:
Pomorska 22.

Mieszkanie
5—6 pokoi II piętro wynajmę gospodarz Gdańska 52. (5049

6 pokojowe
I piętro, komfortowe, do wydzierżawienia na biuro lub mieszkanie. Gdańska nr. 46—1. (5016

2 pokoje
kuchnia do wynajęcia. Na Wzgórzu 21. (9564

Dwa
względnie 3 pokoje kuchnia, łazienka. Oglądać godz. 5—8, Toruńska 4, m. 5. (9570

Za
wypożyczeniem 2.000 zł pokój z kuchnią — czynsz rok 1914. Oferty filja Dziennika „A". (5197

4 pokoje
słoneczne zaraz. Adolfa Kolwitza 11. (5208

POKOJE WOLNE

Pokój (5256
balkonem, utrzymaniem. Cieszkowskiego 8—4.

Umeblowany
pokój wynajmę. Cieszkowskiego 9/11. (5209

Pokój
umeblowany, osobne wejście ze schodów. Sienkiewicza 23—3. (5211

Pokój
słoneczny balkonowy. Cieszkowskiego 6, właściciel. (5213

Pokój
niekrępujący. Grodzka 8, m. 13. (9565

Dobrze
umeblowany pokój z dobrem utrzymaniem do wynajęcia. Cena zł 80. Chopina 3, m. 1. (9552

Pokój
umeblowany. Przyrzecze nr. 10. (9551

Pokój
z osobnem wejściem. Długa 74/2. (9550

Pokój
Kordeckiego 8/8. (9581

Pokój
dla inteligenta u pani. Adres Dziennik. (9574

Pokój
słoneczny dwuosobowy, balkon, z utrzymaniem. Gdańska 62—5. (9580

Pokój
duży próżny. Niegolewskiego 21. (9580

Pokój
umeblowany, osobny. Pomorska 26—4. (5200

Słoneczny
umeblowany. 20 Stycznia nr. 22—8. (5198

RÓŻNE

Restauracja
A. Deja, Dworcowa 71 wydaje obiady, kolacje z 3 dań po 70 gr. (9135

Samochód
limuzyna potrzebny do wyjazdów na prowincję. Zgłoszenia Bocianowo 25, Fabryka. (5204

Pokój
dla 2 utrzymaniem, Pomorska 70—1. (5207

Światowej
sławy grafolog London przybył na żądanie szeregu poważnych osób m. Bydgoszczy tylko na krótki czas! Grafolog London zdumiewająco odkrywa wszelkie tajemnice z charakteru pisma, anonimów, fotografji. Wyszczególnia najważniejsze fakty w sprawach: życiowych, majątkowych, zawodowych, rozwodowych oraz wyniku spraw procesowych i kryminalnych. Określa charakter, zdolności, przeznaczenie i ocena szczęścia gry loteryjnej. Na życzenie eksperymenty medjalne. Tysiące podziękowań, niezamożnym i studjującym ustępstwa. Dyskretne niekrępujące przyjęcia od 10—1 i 1—8 wieczorem. W niedziele i święta od 11—7. Bydgoszcz Stary Rynek imieniem Marszałka Piłsudskiego 21 m. 8, II piętro front. (9586

ZDROJOWISKA

Doskonałe
warunki kuracyjno - lecznicze, nowoczesne urządzenia posiada Zdrojowisko solankowe i borowinowe Inowrocław. Wodolecznictwo, Emanatorjum Radowe. Kuracje ryczałtowe. Informuje Zarząd Zdrojowiska. (8053

Krynica
zdrój, Willa Nemo, pięknie położona wśród lasów i pól, 12 minut od Nowych łazienek, pokój z całem utrzymaniem zł 4,50 w pierwszym sezonie. Redaktorowa Zbierzchowska. (9549

LETNISKA

Letników (5202
okolica Byszewy, woda, las, utrzymaniem przyjmuje Górska, Więzowno.

MATRYMONJALNE

Panna
krawcowa, posiadająca dwupokojowe umeblowanie, pozna pana na stanowisku do lat 50. Oferty „Szczęście M." Dziennik Bydgoski Grudziądz. (9516

Który
z Panów o szlachetnej duszy, wyższy urzędnik na stanowisku, lat 40—55, pragnie zapoznać przystojną blondynkę, posiadająca eleganckie umeblowanie, pianino i dobre serduszko, cel matrymonjalny. Oferty filja Dzien. „Zamiejscowa". (5191

W myśl par. 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) 2 Urząd Skarbowy w Bydgoszczy podaje do ogólnej wiadomości, że dnia **31 maja 1935 r. o godz. 10** w lokalu składnicy Urzędu przy ul. **Konarskiego 1** celem uregulowania zaległych należności podatkowych Skarbu Państwa, odbędzie się sprzedaż z licytacji ruchomości niżej wymienionych przedmiotów: bilard, regały, kredens dębowy, etażerki, stoły, wirówki, piec emaljowy, umywalka, drzwi do pieca, maszyna do szycia, biurko, lustro z podstawką, wierzchy do trzewików, naczynia do dziurkowania, szafa ogniotrwała.

9641) Za Naczelnika Urzędu Skarbowego
Kierownik Działu Egzekucyjnego.

Repertuar kin bydgoskich:

APOLLO: „Casanova" i nadprogram.
ADRIA: „Od wieczora do północy", premjera.
BAŁTYK: „Szmuglerzy amerykańscy" i „Rinaldo Rinaldini.
KRISTAL: „Żywy zastaw" z Shirley Temple.
MARYSIEŃKA: „I cóż dalej szary człowieku"? i „Co mój mąż robi w nocy?".
REWJA: „Dziewczyna na rozkaz" i „Braterstwo ludów". Na scenie Oleś Olesławski.

Dobra okazja!

Dnia 6 czerwca 1935 r. o godz. 10-tej i 11.30 przed poł. odbędą się w Sądzie Grodzkim **w Więcborku dwie licytacje nieruchomości położonych w Więcborku przy ul. Okolica i Hallera.**

I. Nieruchomość składa się z budynku mieszkalnego, podwórza, ogrodu dużego, kuźni, chlewa i szopy. Budynki są w dobrym stanie. Cena wywoławcza zł 7.987,50.

II. Nieruchomość składa się z domu mieszkalnego z składem, dobudowy domu mieszkalnego, oficyny, szopy, domu mieszkalnego tylnego, podwórza i ogrodu. Ceua wywoławcza zł 18.825,—. Dom położony przy najruchliwszej ulicy.

Bliższych informacyj udziela: (9457
Komunalna Kasa Oszczędności
powiatu sępoleńskiego w Sępolnie
Oddział w Więcborku.

RYCERSKI KAWALER W CHICAGO.

— Hallo, moja droga Baby, jaki to kapelusz chciałaś sobie teraz kupić? Właśnie jestem u modystki i mogę ci odpowiedni wybrać...

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł. na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 łam., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłem dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń, o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcję odpowiedzialny: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy; za dział gdyński: Mieczysław Mistat w Gdyni.